Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
alsmede de Raden van de 24 gemeenten
in Midden- en West-Brabant

Veiligheidsregio MWB
Tramsingel 71, Breda
Postbus 3208
5003 DE Tilburg
Telefoon (088) 2250100
www.veiligheidsregiomwb.nl

Datum	12 april 2024	Behandeld door	Jolanda Trijselaar
Onze referentie	U.036616	Doorkiesnummer	088-2250100
Uw referentie		E-mail	Jolanda.trijselaar@vrmwb.nl
Uw brief van		Onderwerp	Jaarstukken 2023

Geachte leden van het College en de Gemeenteraad,

In haar vergadering van 4 april 2024 heeft het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) de jaarstukken 2023 vastgesteld. De jaarstukken worden u hierbij ter informatie aangeboden.

In 2023 hebben we weer met succes vele grote en kleine incidenten bestreden, voor de brandweer 7.637 in totaal. Tweede Paasdag was er bijvoorbeeld een stevige klus te klaren door brand in een grote opslaghal in Etten-Leur. Het dak van deze hal lag vol met zonnepanelen. De effecten van de brand op de omgeving en het opruimen van de verbrande resten van de zonnepanelen kostten veel inspanning. Daarnaast worden we steeds vaker ingezet bij liftopsluitingen, reanimaties en voor (til)assistentie ambulance.

In de jaarstukken 2023 is veel informatie te vinden over de ontwikkeling van Toekomstbestendige Brandweerzorg en de versterking van Crisisbeheersing en Informatiepositie waarvoor wij sinds 2023 extra rijksgelden via een Brede Doeluitkering (BDuR) ontvangen. Daarnaast zijn de doorontwikkeling van Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg, de opvang van vluchtelingen en de versterking van en meer landelijke samenwerking op risicomonitoring belangrijke thema's.

Er is in 2023 het nodige bereikt op een breed scala aan onderwerpen. In de beleidsbegroting 2023 zijn 25 doelstellingen geformuleerd. Daarvan zijn er 17 gereed/behaald of volgens planning verlopen. In de jaarstukken zijn de doelen, resultaten en prestaties over 2023 toegelicht in hoofdstuk 2. Hier tonen we een gedetailleerd overzicht van ons werk, langs de lijn van onze drie beleidspijlers: 'Stimuleren van een redzame samenleving', 'Bijdragen aan een veilige leefomgeving' en 'Hulpvaardige en slagvaardige inzet'. Deze beleidspijlers kennen als fundament 'Wendbare en duurzame organisatie'.

Resultaat 2023
Over het boekjaar 2023 hebben we een positief resultaat behaald van € 801.340 (0,8 % van de begroting). Hieronder wordt het resultaat kort toegelicht. Paragraaf 1.3 en 4.6 van de jaarstukken geeft u een uitgebreide verschillenanalyse per beleidspijler.

categorie (bedragen x 1000)	Verschil begroting - realisatie	Effect op resultaat
Informatisering	€ 787.894	Positief
Opleiding en oefenen	€ 554.442	Positief
Vrijwilligers	€ 393.904	Positief
BDuR CB	€ 392.460	Positief
Overige kosten en opbrengsten	€ 386.541	Positief
GHOR	€ 259.000	Positief
Programma's	€ 204.116	Positief
Kapitaallasten	€ 184.422	Positief
Loonkosten -/- inhuur binnen formatie	€ 85.984	Positief
Uitbesteding, Inhuur buiten formatie en advieskosten	€ 48.668	Positief
Storting en onttrekking reserves	€ -400.764	Negatief
Brandstof en energie	€ -434.949	Negatief
Materiële kosten	€ -531.437	Negatief
Bedrijfsvoerings en facilitaire kosten	€ -465.018	Negatief
Storting in voorziening	€ -663.920	Negatief
	€ 801.341	**Positief**

Resultaatbestemming 2023

1. Bestemmingsreserve BDuR strategische projecten
Conform afspraak in het Algemeen Bestuur van 1 februari 2018 wordt 15% van het totale positieve resultaat gestort in de reserve BDuR strategische projecten. Dit gedeelte van het jaarresultaat wordt gebruikt voor strategische projecten en de ontwikkelagenda. Dit betreft voor 2023 een bedrag van € 120.000.

2. Bestemmingsreserve onderbesteding extra BDuR-gelden 2023
De voorwaarden van het Rijk voor de verstrekte extra BDuR-gelden Versterking Crisisbeheersing en Informatiepositie vermelden expliciet dat de extra BDuR-gelden voor crisisbeheersing (CB) en informatiepositie (IP) moeten worden ingezet, deze gelden mogen niet terugvloeien naar de gemeenten. In 2023 is € 1.878.963 ontvangen, hiervan is € 392.460 niet besteed in 2023. Hiermee wordt de bestemmingsreserve BDuR CB/IP gevormd.

3. Bestemmingsreserve spaarverlof
In de vergadering van 21 december 2022 is het Algemeen Bestuur in kennis gesteld van het vormen van een voorziening voor spaarverlof. In het accountantsverslag 2023 heeft de accountant PSA een opmerking gemaakt over de berekening die ten grondslag ligt aan deze voorziening. De accountant constateert dat de voorziening tegen de werkelijke kosten € 130.000 hoger moet zijn. Op basis van dit oordeel gaan wij in 2024 onze rekensystematiek aanpassen naar werkelijke tarieven. Vooruitlopend daarop wordt van het resultaat 2023 € 130.000 gereserveerd voor de ophoging spaarverlof. Deze wordt in 2024 omgezet naar de voorziening spaarverlof.

4. Reserve Crisis en calamiteiten
Het Algemeen Bestuur hanteert normaal gesproken het principe van terugstorting van een positief resultaat. Vanwege het relatief lage bedrag wat overblijft (€ 158.679) en verdeeld moet worden over 24 gemeenten, is door het Algemeen Bestuur besloten om eenmalig van dit principe af te wijken en dit bedrag niet terug te storten, maar toe te voegen aan de reserve Crisis en calamiteiten. De verwachting is namelijk dat de ontwikkelingen in de wereld zoals de klimaatcrisis, vluchtelingen, oorlogen extra gevolgen hebben voor de inzet vanuit onze organisatie waarbij niet uit te sluiten valt dat hier in de toekomst extra middelen voor nodig zijn. Na resultaatbestemming is er over 2023 dan ook geen te verdelen resultaat voor de gemeenten.

Opbouw resultaatbestemming

Resultaat 2023	**€ 801.340**
Dotatie reserve BDUR strategische projecten	€ 120.201
Dotatie reserve BDUR versterking CB	€ 392.460
Dotatie reserve Spaarverlof	€ 130.000
Dotatie reserve Crisis en calamiteiten	€ 158.679

Rechtmatigheidsverantwoording
Met ingang van het verslagjaar 2023 geeft het Dagelijks Bestuur een verantwoording over rechtmatigheid af. Het Dagelijks Bestuur heeft haar rechtmatigheidsverklaring afgegeven en geconcludeerd dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, binnen de hiervoor gestelde grens. Deze verantwoording is afgegeven in de vorm van een verklaring bij de jaarrekening, te vinden onder paragraaf 4.12.

Controleverklaring accountant
Er is op dit moment nog steeds onduidelijkheid over de rechtmatigheidsverantwoording en hoe en wanneer de accountant een controleverklaring kan geven. Dit heeft te maken met landelijke onduidelijkheid en ontwikkelingen tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en de Algemene Rekenkamer op het vlak van de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat de accountant haar controleverklaring bij de jaarrekening 2023 nog niet kan afgeven. De accountant is wel voornemens om een goedkeurende verklaring af te geven voor de getrouwheid van de jaarrekening 2023.

We hopen dat deze brief en de bijlage u een goed inzicht geven in de (financiële) resultaten van het afgelopen jaar. Voor een nadere toelichting kunt u ons uiteraard altijd benaderen.

Wellicht ten overvloede wil ik u graag nogmaals wijzen op ons Jaaroverzicht 2023. In dit digitale jaaroverzicht leest u alles over onze projecten, activiteiten en vernieuwingen, waarmee we een bijdrage hebben geleverd aan de veiligheid in onze regio. Via onderstaande link of de QR-code komt u bij het Jaaroverzicht 2023. Jaaroverzicht Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (vrmwb.nl)

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant,

Jolanda Trijselaar
Algemeen Directeur/ Regionaal Commandant

Bijlage: Jaarstukken 2023

VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

BRANDWEER
Midden- en West-Brabant

Jaarstukken 2023

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Inhoud

1. Algemeen 4

1.1 Korte terugblik 4
1.2 Bestuur 7
1.3 Resultaat 8
1.4 Reservepositie 12

2. Programma Veiligheid 13

2.1 Algemeen 13
2.2 Stimuleren van een redzame samenleving 16
2.3 Bijdragen aan een veilige leefomgeving 20
2.4 Hulpvaardige en slagvaardige inzet 25
2.5 Wendbare en duurzame organisatie 33

3.Paragrafen 44

3.1 Bedrijfsvoering 44
3.2 Wet open overheid (Woo) 51
3.3 Financiering 52
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen 54
3.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 58
3.6 Verbonden partijen 65

4. Jaarrekening 67

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 67
4.2 Balans 71
4.3 Toelichting op de balans 72
4.4 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 81
4.5 Baten en lasten 82
4.6 Overzicht lasten en baten: verschillenanalyse 83
4.7 Overzicht van de aanwending van het bedrag onvoorzien 89
4.8 Overzicht incidentele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen 90
4.9 Begrotingsrechtmatigheid 92
4.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 94
4.11 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA) 96
4.12 Rechtmatigheidsverantwoording Dagelijks Bestuur 97
4.13 Financieel overzicht op taakvelden 98

5. Overige gegevens 99

5.1 Gebeurtenissen na balansdatum 99
5.2 Controleverklaring Accountant 100

6. Bijlagen 101

6.1 Intekentaken 101
6.2 Gemeentelijke bijdrage en Rijksbijdrage BDuR 102
6.3 Rapportage van incidenten 103
6.4 Lijst van veelgebruikte afkortingen 109

Leeswijzer
De jaarstukken 2023 bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en overige gegevens. Het jaarverslag is opgenomen in hoofdstuk 2 en 3 en de jaarrekening in hoofdstuk 4. De jaarstukken hebben de volgende indeling:

Hoofdstuk 1 Algemeen
Dit hoofdstuk geeft een korte samenvatting, een beschrijving van het bestuur, een analyse van het behaalde resultaat en een overzicht van de reservepositie.

Hoofdstuk 2 Programma Veiligheid
Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de realisatie van de doelstellingen en de inzet van de financiële middelen per thema.

Hoofdstuk 3 Paragrafen
In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv). Dit betreft een verantwoording over de beheersmatige aspecten.

Hoofdstuk 4 Financiële rapportages
Hoofdstuk 4 bestaat onder andere uit de balans, de toelichting erop en een overzicht van baten en lasten.

Hoofdstuk 5 Overige gegevens
In dit hoofdstuk staan de overige gegevens van de jaarstukken; gebeurtenissen na balansdatum en de controle verklaring van de accountant.

Hoofdstuk 6 Bijlagen
In de bijlagen is de lijst met gebruikte afkortingen en een overzicht van de intekentaken en kazernes opgenomen.

1. Algemeen

1.1 Korte terugblik

Samen maken we de regio veiliger is onze missie. Dit doen we voor de veiligheid van de inwoners van onze 24 gemeenten. De veiligheidsregio is een wettelijk verplichte samenwerking van onze 24 gemeenten. De burgemeesters vormen ons bestuur. We werken in opdracht van de gemeenten aan het voorkomen van incidenten en het verkleinen van risico's in de regio én we staan 24/7 paraat voor de bestrijding van incidenten, klassieke rampen en moderne crises. Daarvoor bundelen we de krachten van inwoners, ondernemers, bestuurders, partners, hulpverleners en onze medewerkers. We zijn zowel een netwerkorganisatie als een krachtige hulpdienst.

Parate veiligheidsregio, klaar voor actuele uitdagingen

Het in 2022 door het Algemeen Bestuur gekozen profiel 'Parate veiligheidsregio, klaar voor actuele uitdagingen' is het uitgangspunt voor ons Beleidsplan 2023 – 2027 en de plannen die daaraan ten grondslag liggen. Het bestuur heeft ons beleidsplan met bijbehorend regionaal risicoprofiel, regionaal crisisplan, multidisciplinair oefenbeleidsplan en dekkings- en spreidingsplan op 13 juli 2023 vastgesteld. We zijn gestart met de uitvoering van onze beleidsvoornemens voor de komende vier jaar.

Incidenten

In 2023 hebben we met succes vele incidenten bestreden. Tweede Paasdag 10 april hebben we een stevige klus te klaren door brand in een grote opslaghal bij Axell Logistics aan de Hermelijnweg in Etten-Leur. Het dak van deze hal ligt vol met zonnepanelen. De effecten van de brand op de omgeving en het opruimen van de verbrande resten van de zonnepanelen kosten veel inspanning. In juli hebben we een incident op het water waarbij een boot van de Zeeverkenners in brand is gegaan. Op 3 oktober is er een incident bij Dinteloord, waarbij een boot is omgeslagen. Hierbij zijn 3 personen verdronken. Dit incident is opgeschaald naar GRIP 1 en is ook multidisciplinair geëvalueerd. In november is er sprake van een GRIP 2 situatie, waarbij een verwarde man een basisschool binnen dringt en dreigt met explosies. Ook dit multidisciplinair incident is geëvalueerd. Ook is er een brand bij een afvalcentrale op Moerdijk en een kleiner incident in Tilburg waarbij de meting van waterstof een rol speelde.

Team Brandonderzoek maakt 23 rapportages in het verslagjaar 2023. Bij tien incidenten is elektra betrokken. Denk hierbij aan brand in elektrische voertuigen, elektrische fietsen, opladen van scootmobielen en branden in meterkasten.

Proactief betrokken bij ontwikkelingen

Goede voorbereiding op ruimtelijke ontwikkelingen en (bouwkundig) advies hierbij zijn belangrijk voor een veilige en gezonde leefomgeving. Onze betrokkenheid bij de ontwikkeling van het nieuwe ETZ ziekenhuis in Tilburg, het Bravis Ziekenhuis in Roosendaal, het havengebied in Waalwijk, de distributiecentra van Kruidvat en Primark in Oosterhout, veilige opvanglocaties voor vluchtelingen, Cross Mark in Breda en de spoorzone Tilburg zijn hier voorbeelden van.
Onze rol in het versterken van omgevingsveiligheid en onze betrokkenheid bij de totstandkoming van Omgevingsplannen, zoals bijvoorbeeld in Drimmelen en onze plaats aan de 'Strategische Programmeertafel Breda' werpen hun vruchten af. We worden steeds vaker in staat gesteld om ver vooruit mee te denken over ruimtelijke en stedenbouwkundige ontwikkelingen.

De reguliere grote evenementen zoals de Tilburgse kermis, Best Kept Secret in Hilvarenbeek, het Jazz Festival Breda maar ook de vele gelijktijdige carnavalsmenigtes, hebben zonder grote incidenten

plaatsgevonden. Bij festival Awakenings in Hilvarenbeek is de festivalzondag 9 juli afgelast vanwege het voorspelde noodweer. De plotselinge uitstroom van 20.000 festivalbezoekers is goed verlopen.
De goede voorbereiding van de gemeenten en hulpdiensten voor de jaarwisseling hebben ook hun vruchten afgeworpen. Veel relatief kleine incidenten maken dat er sprake is van een drukke jaarwisseling. In een aantal gemeenten is de sfeer grimmig en is er sprake van agressie richting de brandweer.

Voorafgaand aan evenementen wordt door de afdeling Risicobeheersing en Crisisbeheersing en de GHOR veel geadviseerd aan en meegedacht met gemeenten, organisatoren en vergunning aanvragers. We bereiden organisatoren van evenementen voor op het doen van een juiste aanvraag en verzorgen hierover training. Informatieavonden bij gemeenten waarin uitleg gegeven wordt aan organisatoren over het belang van een volledige aanvraag worden goed ontvangen.

Klimaatveiligheid

Deskundigen voorspellen dat de maatschappelijke impact en schade als gevolg van klimaatverandering de komende jaren groter wordt. Het wordt gelijktijdig warmer, natter, droger, er is een grond- en oppervlaktewatertekort en de zeespiegel stijgt. Deze ontwikkeling zorgt naar verwachting voor toename van overstromingsrisico's en wateroverlast, toename van (ernstigere) natuurbranden en hittestress, nieuwe gezondheidsrisico's en daarmee meer druk op hulpdiensten, zowel voor, tijdens als na incidenten.

In het voorjaar van 2023 zien we de gevolgen in Zuid- Europa. Ook in onze regio hebben we door aanhoudende droogte berm- en natuurbranden. Deze ontwikkelingen maken dat wij extreem weer en natuurbranden als twee van de vijf prioritaire risico's hebben aangemerkt. We hebben dit jaar extra maatregelen genomen, zoals strategische verdeling van onze watertransportsystemen en het organiseren van een 'droogtetafel'. Ook is vanaf april de handcrew Zuid-Nederland operationeel. Dit is een specialistisch team dat natuurbrand te voet en met handgereedschappen bestrijdt. In de gebiedscommissies natuurbrandbeheersing wordt een risico-inventarisatie per natuurgebied gemaakt, waarbij ook naar de beschikbaarheid van bluswater wordt gekeken.

Toekomstbestendige Brandweerzorg

Er bestaat nog steeds flinke zorg over hoe het huidige brandweersysteem in Nederland toekomstbestendig te organiseren. Ook de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) heeft dit thema als één van haar 'Grote Werken' betiteld op zoek naar een nieuwe kijk op brandbestrijding en daaraan verbonden arbeidsarrangementen. Ondertussen proberen we binnen Midden- en West-Brabant het aantal structurele vacatures omlaag te brengen.

Het blijft ook lastig om nieuwe vrijwilligers te vinden en te boeien. Ook op vacatures voor beroeps brandweermensen komen minder reacties binnen dan jaren geleden. Vrijwilligers committeren zich minder lang, maar moeten wel opgeleid worden. Dit heeft onlosmakelijk effecten op onze paraatheid. Door een grotere uitstroom wordt er in de nabije toekomst een grotere behoefte aan opleidingen, bijscholingen en realistisch oefenen op het oefencentrum Safety Village verwacht, terwijl de beschikbaarheid van personeel voor opleidingen ongeveer gelijk zal blijven. Daarmee blijft de zorg voor het paraat hebben van voldoende bekwaam personeel.

Opvang en risicomonitoring

De onrust in de wereld heeft ook zijn invloed op ons werkveld. De oorlog in Oekraïne duurt al twee jaar. En hierdoor neemt de stroom ontheemden uit Oekraïne nog steeds gestaag toe. Naast deze stroom blijft de reguliere stroom vluchtelingen ook hoog door andere conflicten. Het operationele werk in deze crisis is de verantwoordelijkheid van de gemeenten, die daarin districtelijk samenwerken. We dragen bij aan het

informatiemanagement (zowel landelijk als regionaal), aan de coördinatie van de vluchtelingenspreiding (zowel voor Oekraïners als asielzoekers), het inrichten van diverse crisisnoodopvangplekken en de verbinding met het land en de andere regio's, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. We blijven thema's monitoren die samenhangen met de oorlog, zoals cyberdreiging, nucleaire dreiging, uitval van vitale sectoren en schaarste. We blijven in verbinding met het land en de andere regio's. Landelijk zijn we aangesloten bij het Knooppunt Coördinatie en Informatie Oekraïne (KCIO).

Versterking crisisbeheersing en informatiepositie

De rijksoverheid heeft ten behoeve van de versterking van de landelijke inzet op crisisbeheersing en informatiepositie in vier tranches (2023-2026) extra structurele Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) middelen beschikbaar gesteld voor de veiligheidsregio's. Hiermee kan de bovenregionale en landelijke samenwerking beter georganiseerd en geborgd worden. Dit gaat bijvoorbeeld over de noodzakelijke versterking van de crisisbeheersingsorganisatie, het verbeteren van de informatiepositie en de doorontwikkeling en in beheer nemen van informatiesystemen. Ook is landelijk het Knooppunt Crisisbeheersing voor Rijksoverheid en Regio's en partners ('KCR2') in ontwikkeling.
De eerste tranche (2023) extra BDUR-middelen voor VRMWB á € 1,88 miljoen is gericht op "De basis versterken" (fase 1). De afgelopen jaren zijn namelijk alle veiligheidsregio's geconfronteerd met extra taken. Deze taken hebben vooral betrekking op het permanent monitoren van nieuwe risico's, het ontwikkelen van scenario's, het bovenregionaal en landelijk met elkaar afstemmen en het leveren van stuurinformatie aan het rijk. Ook ten aanzien van risico- en crisiscommunicatie en bevolkingszorg is de afgelopen jaren vol ingezet en wordt om een andere inzet van de veiligheidsregio's gevraagd dan voorheen.
De inzet bij landelijke en langdurige crises heeft een groot beslag gelegd op de capaciteit van de veiligheidsregio's en flexibiliteit van (en werkdruk bij) individuele collega's. De inschatting is dat de bovenregionale (landelijke) en langdurige crisissen eerder toe dan af zullen nemen. Daarom is het nodig om te beginnen met het versterken van de basis. Zorgen dat de afdeling crisisbeheersing en de crisisorganisatie redundant zijn georganiseerd, én dat ze voldoende wendbaar en flexibel zijn om een nieuwe langdurige crisis aan te kunnen. Zo waren nagenoeg alle functies binnen Crisisbeheersing & bevolkingszorg enkelvoudig uitgevoerd, en dus heel kwetsbaar. Daarom zijn, vanuit de gedachte één is geen, alle functies dubbel georganiseerd. Daarmee kunnen reguliere processen doorgaan als een medewerker in de (landelijke) crisisorganisatie actief is, en kunnen we bij een crisis nog sneller schakelen. Daarnaast versterken we de basis van onze informatiepositie, en is het de eerste aanzet voor het kunnen leveren van een bijdrage aan de bovenregionale crisisorganisatie zoals beschreven in de opzet voor KCR2.

Met de eerste tranche is een formatieve versterking op Crisisbeheersing, Bevolkingszorg, Crisiscommunicatie en Informatievoorziening gerealiseerd. Deze extra formatie heeft geleid tot onder andere een inhaalslag op planvorming/ Multidisciplinaire Informatiekaarten (MIK), een aantal crisismanagers-opleidingen, ontwikkeling van de crisisbibliotheek, meer capaciteit op het evalueren van incidenten/ versterken van het lerend vermogen van de organisatie, meer & betere risico- en crisiscommunicatie, en een sterkere informatiepositie (o.a. data-analyse/ datawarehousing / Geo-omgeving). Daarnaast dragen we bij aan de landelijke ontwikkelingen die o.a. samen met het ministerie van J&V vorm krijgen, zoals de landelijke agenda Crisisbeheersing en de nationale veiligheidsstrategie én hebben we gehoor kunnen geven aan verzoeken uit het land voor capaciteit t.b.v. de Oekraïne-/ opvangcrisis. Tenslotte heeft de kolom Bevolkingszorg door de extra formatie een grote stap kunnen zetten in het verstevigen van de verbinding tussen Veiligheidsregio, districten en gemeenten.

Medewerkers

Per 2023 is een Team Collegiale Opvang (TCO) opgericht om de nazorg binnen onze organisatie beter te borgen. Een groep van 13 collega's is opgeleid om ondersteuning te bieden bij gebeurtenissen die stressvol kunnen zijn en grote impact kunnen hebben op medewerkers. We zien dat hulpverleners steeds vaker betrokken zijn bij incidenten die een grote impact hebben. Zo worden beroeps brandweermensen en vrijwilligers steeds vaker ingezet bij reanimaties. In 2023 ging het om 403 alarmeringen, wat een verdubbeling is ten opzichte van 2018 en de jaren daarvoor. Voor tilassistentie en afhijsingen zijn we in totaal 348 ingezet in 2023; dit is op verzoek van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). Persoonlijke aandacht voor de medewerker is daarom onontbeerlijk. In 2023 is het team 13 keer ingezet.

Met het meerjarenprogramma 'Samen Vitaal' richten we ons op alle aspecten van vitaliteit: het fysieke, mentale, sociale en zingevingaspect. Binnen dit programma werken we met bewustwordingstrajecten en interventies. We verschuiven onze aandacht van het voorkomen van ziekte en uitval (zowel fysiek als psychisch) naar het bevorderen van gezondheid en welbevinden. Zo zijn in de hele regio activiteiten uitgevoerd en workshops 'Vitaliteit' en 'Team en talent' georganiseerd. In september is weer de 'Week van de vitaliteit' georganiseerd, waaraan 200 medewerkers deelgenomen hebben. De verschillende activiteiten in die week hebben hoog gescoord, met een gemiddelde waardering van een 9.

De financiële consequenties van de nieuwe CAO zijn met begrotingswijziging 2023-I verwerkt. Er was nog sprake van bijkomende kosten in verband met nog gaande onderhandelingen over de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) en nachtontheffing voor calamiteiten coördinatoren (CaCo's) en meldkamercentralisten. Voor de RVU is in 2023 een voorziening getroffen voor de nu bekende gevallen.

Inflatie en energiecrisis

Voor het jaar 2023 hebben we met het bestuur de afspraak gemaakt om de extra kosten voor inflatie en energie bewust aan te merken als incidenteel en deze nauwkeurig te monitoren en hierover te rapporteren. De begroting is hiervoor eenmalig verhoogd met circa € 1,3 mln. We verwachten een stabilisatie c.q. herstel van de energiemarkt en brandstofkosten. Per 2024 hebben we een nieuw energiecontract.

1.2 Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, de geneeskundige hulpverlening, de gemeenschappelijke meldkamer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Met ingang van het verslagjaar 2023 wordt de verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het Dagelijks Bestuur voor de eerste keer een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. Deze verantwoording geeft het Dagelijks Bestuur in de vorm van een verklaring af bij deze jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur (AB) van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (MWB) bestaat uit de burgemeesters van de 24 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) is samengesteld uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en vijf portefeuillehouders.

Dagelijks Bestuur per 31-12-2023

Burgemeester	Functie	Portefeuille
Th.L.N. Weterings	Voorzitter	Crisisbeheersing, Crisiscommunicatie, Grensoverschrijdende samenwerking, Bestuurlijk Overleg Crisisbeheersing, Veiligheidsberaad
P.F.G. Depla	Plv. voorzitter	Brandweerzorg, Bestuurlijke adviescommissie Brandweer, Voorzitter Werkgeversvereniging samenwerkende Veiligheidsregio's
J.F.M. Janssen	Lid	Personeel en Financiën, Interregionale samenwerking
A. Moerkerke	Lid	Waarborging verbinding Veiligheidsregio – Omgevingsdienst, lid Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht
M. Mulder	Lid	Meldkamer en informatiemanagement, Bestuurlijke adviescommissie (BAC) Informatievoorziening en ICT, Stuurgroep Risk Factory
M. Witte	Lid	Veiligheid en Zorg, Bestuurlijke adviescommissie GHOR
M. Buijs	Lid	Bevolkingszorg, Bestuurlijke adviescommissie Bevolkingszorg

*Mevrouw Mulder volgde per 5 juli de heer Petter op als burgemeester van Bergen op Zoom.

1.3 Resultaat

Veiligheidsregio MWB sluit het boekjaar 2023 met een positief resultaat voor bestemming van € 0,8 miljoen (0,8 % van de begroting). Het gerealiseerde resultaat ziet er op programmaniveau als volgt uit:

(bedragen x 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023			begroting -/- rekening
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma Veiligheid	€ 79.070	€ -80.371	€ -1.301	€ 86.212	€ -14.795	€ 71.417	€ 80.516	€ -10.245	€ 70.270	€ 1.146
Algemene Dekkingsmiddelen	€ 463	€ -463	€ -	€ 572	€ -86.262	€ -85.690	€ 643	€ -86.333	€ -85.690	€ -0
Overhead	€ 13.846	€ -12.162	€ 1.684	€ 15.762	€ -35	€ 15.727	€ 15.894	€ -223	€ 15.672	€ 56
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaal saldo van lasten en baten	€ 93.379	€ -92.996	€ 383	€ 102.547	€ -101.092	€ 1.454	€ 97.054	€ -96.802	€ 252	€ 1.202
Subtotaal mutaties reseves	€ 340	€ -723	€ -383	€ 349	€ -1.803	€ -1.454	€ 349	€ -1.402	€ -1.054	€ -401
Gerealiseerde resultaat	€ 93.719	€ -93.719	€ -	€ 102.895	€ -102.895	€ -	€ 97.402	€ -98.204	€ -801	€ 801

Het gerealiseerde resultaat wordt op hoofdlijnen als volgt verklaard:

Categorie (bedragen x 1000)	Verschil begroting-realisatie	Effect op resultaat	Toelichting
Informatisering	€ 787.894	Positief	Doordat we langer gebruik maken van ons huidige facilitaire systeem en de vervangingen van het financieel systeem, personeelssysteem en het digitale managementsysteem doorlopen naar 2024 ontstaat een positief saldo van € 401k. Dit saldo heeft geen effect op het resultaat aangezien het wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking van de SaaS-reserve. Er ontstaat een voordeel op licentiekosten door de afbouw van licenties voor LiveOp een niet verwachte korting voor vrijwilligers voor microsoftlicenties.

Storting en onttrekking reserves	€ -400.764	Negatief	Als gevolg van de vertraging in de SaaS projecten is er evenredig minder onttrokken uit de egalisatiereservereserve.
Opleiding en oefenen	€ 554.442	Positief	In 2023 heeft er een herijking van de opleidings- en oefenbudgetten plaatsgevonden en is het meerjaren bijscholingsprogramma aangepast op ontwikkelingen zoals de energietransitie. Tevens was er verminderde beschikbare capaciteit bij de districten. Hierdoor ontstaat een positief resultaat van 530k. Het overige verschil ontstaat op vakbekwaamheid in de districten en het (koude) opleidingsbudget.
Vrijwilligers	€ 393.904	Positief	Het door het bestuur beschikbaar gestelde budget van € 465k voor het op orde brengen van de operationele sterkte van de beroepsbezetting met vrijwilligers wordt volledig benut. Op de overige loonkosten van onze vrijwilligers wordt een voordeel behaald. Minder vrijwilligers dan de formatie toelaat en minder (langdurige) inzetten (waaronder minder grote natuurbranden) zijn hiervan de oorzaak
BDuR CB	€ 392.460	Positief	De onderbesteding 2023 van de extra BDuR middelen ten behoeve van versterking crisisbeheersing en informatiepositie bedraagt € 392k. De onderbesteding is ontstaan door het later uitvoeren van een deel van het bestedingsplan, het later dan gepland invullen van de daarin opgenomen vacatures en daarmee het later starten van opleidingstrajecten en activiteiten. Deze extra BDuR middelen zijn geoormerkte rijksgelden, de daadwerkelijke onderbesteding dient beschikbaar te blijven voor het bestedingsdoel. Voor een deel van deze gelden lopen er verplichtingen door in 2024. Er wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve BDUR CB/IP te vormen en de (jaarlijkse) onderbesteding op te nemen in deze bestemmingsreserve.
Overige kosten en opbrengsten	€ 386.541	Positief	Doordat het uitstel van de ingangsdatum van de Omgevingswet naar 1 januari 2024 is verschoven, zijn er uren advies en coördinatie gedeclareerd op basis van afspraken met de Omgevingsdienst. Samen met de bijdrage aan landelijke projecten zijn de niet begrote opbrengsten € 129k. Er is sprake van hogere inhuur- en loonkosten van de calamiteitencoördinatoren en centralisten op de gezamenlijke meldkamer. Deze (extra) kosten worden op basis van de vaste verdeelsleutel met VR Zeeland verdeeld en zijn € 67k hoger dan begroot. De post ‘Onvoorzien’ is in de begroting opgenomen voor € 108k, in 2023 is deze niet aangewend.

			Daarnaast zijn er diverse kleinere opbrengsten en doorbelaste kosten van € 63k en lagere uitgaven van € 20k.
GHOR	€ 259.000	Positief	Het positieve resultaat bij de GHOR wordt veroorzaakt door latere invulling van vacatures (waardoor ruimte is ontstaan om de CAO-verhogingen te dekken) en lagere bedrijfskosten door onder andere projecten die (nog) niet zijn gestart, lagere kosten voor de dienstverleningsovereenkomst met de RAV, minder dienstverlening derden, lagere PR-kosten en lagere kosten voor opleiden en oefenen. Het blijft moeilijk op de huidige arbeidsmarkt; inhuur derden heeft in 2023 plaatsgevonden om de continuïteit te kunnen waarborgen en zittend personeel te kunnen ontlasten. Door onvoldoende capaciteit was er weinig tot geen ruimte voor het volgen van opleidingen.
Programma's	€ 204.116	Positief	Binnen het programma Risicogerichtheid zijn de pilots 'Veilige en gezonde wijkaanpak' en 'Natuurbrandbeheersing' niet gestart vanwege capaciteitsgebrek bij VRMWB en gemeenten (€ 57k). Voor het programma Toekomstbestendige Brandweerzorg lag de focus op het ontwikkelen van een visie en minder op uitvoerende zaken (€ 43k). Binnen het programma Informatiepositie is een voordeel van € 102k behaald omdat het NIPV budget beschikbaar heeft gesteld en er meer in eigen beheer is genomen en gedaan. Daarnaast is een aantal zaken waaronder Masterclass Informatiegestuurd werken, RTIC en PowerBI naar 2024 doorgeschoven.
Kapitaallasten	€ 184.422	Positief	Het voordeel op de kapitaallasten is grotendeels ontstaan door een hogere rentevergoeding op rekening-courant schatkistbankieren en lagere rentelasten dan begroot. Daarnaast is er een klein voordeel op de afschrijvingen.
Loonkosten -/- inhuur binnen formatie	€ 85.984	Positief	Door het later invullen van openstaande vacatures en hogere detacheringsinkomsten is er een voordeel op de loonkosten. Dit voordeel valt grotendeels weg door extra inhuur, de gevolgen van functieherwaarderingen, stortingen Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) en spaarverlof.
Uitbesteding, Inhuur buiten formatie en advieskosten	€ 48.668	Positief	We hebben lagere kosten voor de ontwikkeling van een nieuw ICT systeem en content voor voorlichtingscampagnes. Voor het project verduurzaming is besloten de projectleiding niet extern in te huren.

Brandstof en energie	€ -434.949	Negatief	Met het bestuur is afgesproken de kosten voor brandstof en energie nauwkeurig te monitoren en hierover te rapporteren. Op basis van succesvolle ingezette beheersmaatregelen op verbruik van energie, komt het tekort dit jaar uit op € 387k. De van het Rijk ontvangen loon- en prijscompensatie op de BDUR is eenmalig ingezet ter dekking. Daarnaast verwachten we, door de hoge brandstofprijzen, een nadeel van € 48k op de kosten voor brandstof.
Materiële kosten	€ -531.437	Negatief	Op het correctieve onderhoud van voertuigen en bepakking is een financieel nadeel gerealiseerd. Dit betreft grote reparaties onder andere door pomprevisies, het vervangen van onderdelen van specialistische voertuigen (schuimbluseenheden en hoogwerkers) en gestegen prijzen van onderhoud. Daarnaast zijn er schades gereden met voertuigen.
Bedrijfsvoering en facilitaire kosten	€ -465.018	Negatief	Naast voordelen door de verkoop van activa, hebben we hogere bedrijfsvoerings- en facilitaire kosten. Deze bestaan voornamelijk uit hogere kosten voor onder andere werving en selectie, arbo en keuringen, reiskosten en hogere indexering op uitbesteding. Daarnaast is de activastaat gecontroleerd op aanwezigheid. Dit heeft geleid tot een afwaardering van niet meer aanwezige activa met een boekwaarde. De facilitaire kosten zijn hoger door de verhuizing van medewerkers van de kantoorlocatie Doornboslaan Breda naar Tramsingel Breda en de nieuwbouw van drie kazernes.
Storting in voorziening	€ -663.920	Negatief	Dit betreft de dotatie aan de voorziening spaarverlof voor het gespaarde verlof en de vrijval voor het opgenomen spaarverlof (€ 317k), de storting RVU (€ 66k) en de herziene storting in het MJOP (€ 280k) conform bestuursbesluit AB2024.02.01/4.4
	€ 801.341	**Positief**	

Een nadere toelichting op het resultaat vindt u in paragraaf 4.6 verschillenanalyse.

1.4 Reservepositie

De omvang van de reserves vertoont over het boekjaar 2023 het volgende verloop:

(bedragen x 1.000)	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Verschil
Algemene reserve	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserves	€ 15.535	€ 5.992	€ -9.543
Nog te bestemmen exploitatieresultaat	€ 941	€ 801	€ -1.888
Totaal	**€ 16.476**	**€ 6.793**	**€ -11.431**

De toelichting van de individuele reserves is opgenomen in paragraaf 4.3 Toelichting op de balans.

2. Programma Veiligheid

2.1 Algemeen

We beschrijven de resultaten op de pijlers en speerpunten aan de hand van drie vragen:
Wat willen we bereiken?
Wat is het resultaat?
Wat zijn de kosten?

Met een kleur (groen, oranje en rood) geven we aan wat de status van de doelstelling is.

Kleur	Betekenis
	Verloopt (vrijwel helemaal) volgens plan
	Wijkt gedeeltelijk af van het plan
	Plan wordt niet behaald

De status van een plan wordt beoordeeld aan de hand van meerdere aspecten:

- inhoud
- tijd (planning)
- kwaliteit
- kwantiteit
- financiën

Onderstaand een samenvatting van het financiële resultaat op programmaniveau. Een uitsplitsing van het resultaat per pijler is terug te vinden in paragraaf 2.3 – 2.6 en een gedetailleerde verschillenverklaring in paragraaf 4.6.

	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023			begroting - /- rekening
(bedragen x 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma Veiligheid	€ 79.070	€ -80.371	€ -1.301	€ 86.212	€ -14.795	€ 71.417	€ 80.516	€ -10.245	€ 70.270	€ 1.146
Algemene Dekkingsmiddelen	€ 463	€ -463	€ -	€ 572	€ -86.262	€ -85.690	€ 643	€ -86.333	€ -85.690	€ -0
Overhead	€ 13.846	€ -12.162	€ 1.684	€ 15.762	€ -35	€ 15.727	€ 15.894	€ -223	€ 15.672	€ 56
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaal saldo van lasten en baten	€ 93.379	€ -92.996	€ 383	€ 102.547	€ -101.092	€ 1.454	€ 97.054	€ -96.802	€ 252	€ 1.202
Subtotaal mutaties reseves	€ 340	€ -723	€ -383	€ 349	€ -1.803	€ -1.454	€ 349	€ -1.402	€ -1.054	€ -401
Gerealiseerde resultaat	€ 93.719	€ -93.719	€ -	€ 102.895	€ -102.895	€ -	€ 97.402	€ -98.204	€ -801	€ 801

Een nadere toelichting hierop vindt u in paragraaf 4.6 Verschillenanalyse en 4.9 Rechtmatigheid.

Opvang ontheemden

Sinds het begin van de oorlog in Oekraïne op 24 februari 2022 is er in onze regio een projectteam actief. Het operationele werk in deze crisis is de verantwoordelijkheid van de gemeenten, die daarin districtelijk samenwerken. We dragen bij aan het informatiemanagement (zowel landelijk als regionaal), aan de coördinatie van de vluchtelingenspreiding (zowel voor Oekraïners als asielzoekers), het inrichten van diverse crisisnoodopvangplekken en de verbinding met het land en de andere regio's, op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. Alle gemaakte kosten door, voor en namens de regio worden gedeclareerd conform het Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door veiligheidsregio's.

Gevolgen	Stand van zaken
Financiën	**Oekraïense vluchtelingen** • Het bekostigingsbesluit van de Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid voorziet in de vergoeding van de kosten die worden gemaakt door de veiligheidsregio's, gemeenten en de GGD-en/GHOR voor de coördinerende werkzaamheden en de eerste opvang van Oekraïense vluchtelingen in de regio. Dit besluit geldt tot en met 31 december 2023. De veiligheidsregio's zijn aangewezen als loket voor de aanvraag van een incidentele bijdrage bij het Rijk. Vanaf 1 januari 2024 is de Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen van kracht. • In 2022 hebben de gemeenten en GGD-en/GHOR voor de door hen gemaakte kosten in het kader van deze regeling bij ons een raming ingediend op basis waarvan wij een voorschot hebben aangevraagd en ontvangen van € 1,5 miljoen. Het totaal bij ons gedeclareerde bedrag voor 2022 is € € 2.160.000. • De definitieve verantwoording van de besteding van de middelen verloopt via de SISA-systematiek. De door de individuele gemeenten gedeclareerde bedragen (gecontroleerd door haar accountant) over 2022 nemen we op in de SISA-bijlage in de jaarrekening 2023. De definitieve afrekening door het Rijk vindt plaats medio 2024 op basis van de door de accountant gecontroleerde SISA-bijlage 2023 van onze jaarrekening. • De extra kosten als gevolg van de eerste opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn in 2023 € € 1.400.000. Dit zijn kosten voor huisvesting (hotel, bedden en beddengoed € 505.000), inhuur en overwerk van (project)medewerkers (€ 580.000) en de inzet van o.a. zorg, beveiliging en vervoer (€ 315.000).

Verantwoordingstabel Eerste opvang ontheemden Oekraïne 2023:

Kostensoort	Opgave kosten 2023
1. Meerkosten coördinerende gemeente	€ 81.894
2. Hotels/ centra	€ 448.028
3. Overige specifieke meerkosten	
4. Overige meerkosten	
Crisisbeheersing en rampenbestrijding	*€ 5.500*
Bevolkingszorg	
Overige taken & activiteiten	*€ 862.089*
Subtotaal overige meerkosten	*€ 867.589*
	€ 1.397.511

Gevolgen	Stand van zaken

Financiën	**Crisisnoodopvang**
	• Eind 2022 besloot het bestuurlijk afstemmingsoverleg om zichzelf op te heffen en de opvang- en huisvestingsopgaven terug te leggen in de provinciale lijn. De regionale projectgroep opvang vluchtelingen van de Veiligheidsregio bleef wel actief en richt zich in 2023 met name op:
	  • 24/7 (ver)plaatsing en opvang van ontheemden uit Oekraïne;
	  • ondersteuning aan de districten voor iedere doelgroep, voor alle mogelijke opvanglocaties;
	  • coördinerende rol bij crisisnoodopvang.
	• Er is de laatste maanden van 2023 ingezet op afschaling van onze voor de opvang van asielzoekers en de overdracht van de opvang van Oekraïners naar een regionaal samenwerkingsverband per 1 januari 2024.
	• Het Algemeen Bestuur heeft in oktober 2023 besloten dat de coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne tot 1 april 2024 door ons wordt voortgezet omdat er op dat moment sprake was van een tekort aan opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne, de toenemende instroom i.c.m. het uitblijven van duurzame asiellocaties en adequate personele bezetting door het COA én het onvoldoende huisvesten van vergunningshouders.
	• Voorwaarde voor het voortzetten van het project is wel dat opdrachten die niet toebehoren aan onze regio of die oneigenlijk aan ons gesteld worden, teruggelegd worden in het overleg ‘Provinciale Regietafel (PRT) - waarbij vragen doorgeleid worden naar de juiste tafels - en dat het project alleen bij crisis inspringt. Crisis is geduid als een specifieke oproep van een bewindspersoon aan de veiligheidsregio's of voorzitter veiligheidsregio's. Zonder formele afkondiging van een crisis stappen we niet meer in.
	• De totale kosten in 2023 zijn € 864.000. We hebben deze kosten rechtstreeks gedeclareerd bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

2.2 Stimuleren van een redzame samenleving

De basis van een veilige en veerkrachtige samenleving zijn de mensen die er wonen, werken, ondernemen en studeren. Samengevat zijn dit onze inwoners. In een redzame samenleving zijn inwoners zich bewust van (brand)veiligheid en weten zij wat zij daaraan kunnen bijdragen. We richten ons op de 1,2 miljoen inwoners in onze regio, waarbij we inspelen op de specifieke kenmerken en behoeften van verschillende doelgroepen zoals vluchtelingen en arbeidsmigranten. ‘One size fits all’ gaat hier niet op. Logisch, want niemand is hetzelfde.

Wat willen we bereiken?

Onze speerpunten voor het stimuleren van een redzame samenleving in 2023 zijn:

1. We vergroten risicobewustzijn, veranderen gedrag en handelingsbekwaamheid bij (kwetsbare) doelgroepen via maatwerkprogramma’s, onderzoek en netwerken.
2. Veiligere samenleving door effectievere hulpverlening in samenwerking met inwoners.
3. Verstevigen van de zorgkolom als crisispartner.

Waar staan we nu?

We beschrijven de stand van zaken van doelstellingen die bij de verschillende speerpunten van 2023 horen.

1. We vergroten risicobewustzijn, veranderen gedrag en handelingsbekwaamheid bij (kwetsbare) doelgroepen via maatwerkprogramma’s, onderzoek en netwerken.	
🚩	**Risk Factory**
Wat is het plan?	• Na de ontwikkeling en start in 2022 is de Risk Factory vanaf 2023 een regulier onderdeel van de organisatie. • Na bezoek van 25 klassen in 2022 groeien we door naar 100 klassen die de Risk Factory jaarlijks bezoeken.
Wat is er bereikt?	• De Risk Factory is een regulier onderdeel van onze organisatie en ingebed binnen de sector Risicobeheersing en Crisisbeheersing. • In 2023 hebben 101 klassen (3.127 leerlingen) de Risk Factory bezocht. Er is een scenario ‘Hackshield’ over cyberveiligheid toegevoegd.
Wat wijkt er af?	• We hebben de ambitie voor het aantal bezoekers naar beneden bijgesteld en in lijn gebracht met de twee andere Risk Factories. De opbrengsten en kosten zijn hierdoor lager uitgevallen en voor 2023 kostendekkend. • De eerdere ambitie van de stuurgroep om in 2023 senioren te ontvangen is bijgesteld. In 2023 is wel gestart met de voorbereidingen. Met de stuurgroep is afgesproken om de uitrol in Q2 van 2025 te doen. Met onze partners ontwikkelen we nieuwe scenario's om voor de doelgroep senioren een aantrekkelijk programma te bieden.
🚩	**Brabant Veilig Week**
Wat is het plan?	• In 2023 is de verbrede samenwerking gezocht met Veiligheidsregio Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost voor een gezamenlijke aanpak grotendeels bestaand uit een digitaal programma en een beperkt aantal fysieke bijeenkomsten.

Wat is er bereikt?	Deze doelstelling is niet bereikt
Wat wijkt er af?	• De Brabant Veilig Week is in haar oorspronkelijke vorm geannuleerd. Het blijkt dat de behoefte aan risicocommunicatie zich over het jaar verspreid voordoet in plaats van geconcentreerd in één week. In plaats van één Brand Veilig Week hebben we een campagne voor natuurbrandbeheersing uitgevoerd op verzoek van en samen met de gemeente Breda, onze Brandweervloggers en Staatsbosbeheer.
	Meten & onderzoek
Wat is het plan?	• We meten het effect van de in 2022 uitgevoerde pilots via de methodiek Veilige en gezonde wijk. • Naar aanleiding van deze evaluaties ontwikkelen we verbetervoorstellen die we regio breed kunnen inzetten. Het in 2022 uitgevoerde gedragsonderzoek wordt geëvalueerd en leidt tot een maatwerkaanpak in 2023.
Wat is er bereikt?	• De pilot Veilige en gezonde wijkaanpak in Oosterhout is afgerond. Betrokken partners constateerden dat de tijdsinvestering voor alle partners relatief groot is en dat opvolging in deze werkwijze essentieel is om rendement te halen. • Het project 'Van data naar inzicht: onderzoek naar woningbranden en buurtkenmerken in VRMWB' is in juni afgerond. We hebben op buurtniveau beter inzicht gekregen in brandrisico's in relatie tot demografische, sociale, economische en gezondheidsfactoren. Hiermee stemmen we bijvoorbeeld onze risicocommunicatie gerichter af op verschillende doelgroepen. • Inzichten in risicoperceptie en informatiebehoefte rond brandveilig gedrag uit eerder uitgevoerd gedragsonderzoek wordt nog steeds gebruikt voor risicocommunicatie. Denk aan rookmeldercampagnes en online campagnes. • Met een onderzoek door Avans is de meerwaarde van de Wijkbrandweerfunctionaris aangetoond. We onderzoeken of en hoe de Wijkbrandweer als pilot binnen toekomstbestendige brandweerzorg ingezet kan worden.
Wat wijkt er af?	• De tweede pilot in Breda wordt in 2024 opgepakt.
2. Veiligere samenleving door effectievere hulpverlening in samenwerking met inwoners	
	Netwerken
Wat is het plan?	• Samenwerking met partijen gericht op burgerparticipatie (zoals Nederlandse Rode Kruis, Burgernet en Sterk Brabant) worden opgezet en waar mogelijk verbonden met onze professionele organisatie. • We vergroten het bewustzijn bij onze operationele medewerkers over de inzet van inwoners en maatschappelijke organisaties bij incidenten.
Wat is er bereikt?	• Er is een samenwerking opgezet met Waterschap Brabantse Delta en Interpolis waarin we vanuit ieders eigen invalshoek verkennen hoe we de krachten kunnen bundelen op de onderwerpen natuurbrandbeheersing en extreem weer. Mogelijkheden van burgerparticipatie in de herstelfase is

	hier onderdeel van. • We hebben een pilot voorbereid waarin bij 3 kazernes per district op de tankautospuiten een Toolkit CO (koolmonoxide) meegaat met informatie over koolmonoxide (CO). Ook kunnen er CO-melders achtergelaten worden na brand. Implementatie staat gepland begin 2024.
Wat wijkt er af?	• Bewustzijn van operationele medewerkers binnen VRMWB is nog niet opgepakt. • Er worden alleen nieuwe netwerken met partnerorganisaties gestart rond nieuwe thema's op verzoek van gemeenten. Vanwege prioriteiten van gemeenten rondom vluchtelingenspreiding zijn er geen nieuwe netwerken gestart.
3. Verstevigen van de zorgkolom als crisispartner	
	GHOR
Wat is het plan?	• Activiteiten meer gebiedsgericht organiseren. • Vergroten van het voorspellend vermogen door het beter ontsluiten en benutten van data gedreven risico- en crisisbeheersing en monitoring continuïteit van zorg. • Doorontwikkelen van de Brabant brede samenwerking, mono- en multidisciplinair, in zowel koude als warme fase. • Versterken relatiemanagement en klantgerichtheid en meer maatwerk bieden in onze dienstverlening.
Wat is er bereikt?	• Eind 2023 moesten de aanbevelingen van het project Zorgrisicoprofiel met zorgorganisaties uit Veiligheidsregio Brabant Noord en Midden-West nog afgestemd worden. In februari 2024 wordt het Zorgrisicoprofiel ter vaststelling aan het bestuur aangeboden. • De voorbereiding van de zorgsector op de renovatiewerkzaamheden aan Haringvlietbrug en Heinenoordtunnel is gedaan met ROAZ Brabant en ROAZ Zuid-West Nederland/GHOR regio's Zeeland, Zuid-Holland Zuid en Rotterdam Rijnmond. Dit traject heeft, over de regiogrenzen heen, zowel de monodisciplinaire als multidisciplinaire samenwerking versterkt. • GHOR neemt deel aan het Brabantbrede project "Evacuatie ziekenhuizen" dat op initiatief van de ziekenhuizen is gestart. • We versterken GHOR-crisisfuncties in een landelijk vernieuwingstraject.
Wat wijkt er af?	• Maatwerk in dienstverlening gaat goed in evenementenadvisering, maar is op andere taakvelden nog verkennend. • Voor datagedreven risico- en crisisbeheersing ontbraken de capaciteit en expertise in de eerste helft van het jaar. In het tweede halfjaar was de formatie op orde en zijn mogelijkheden verkend, partners gezocht en voorbereidende projecten gestart. Begin 2024 worden de resultaten zichtbaar, waaronder het structureel 'vullen' van de tegel Zorg en Gezondheid bij het Veiligheidsbeeld van de VR.

Hieronder tonen we prestatie indicatoren over onze reguliere activiteiten (‘going concern’), waarmee we een bijdrage leveren aan het stimuleren van een redzame samenleving in onze regio.

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Aantal deelnemende gemeenten aan Brabant Veilig Week	0	12	0
Campagnes voor bewustzijnsverhoging[1]	13	10	10
Aantal ‘actieve’ ambassadeursnetwerken brandveiligheid in de regio[2]	5	7	5
Aantal (nieuwe) netwerken om te komen tot gedragsverandering (vervolg op KBO, TZorg, Thebe Extra)	5	2	2
Aantal scholen dat Risk Factory bezoekt[3]	85 scholen 2.500 leerlingen	100 scholen 3.500 leerlingen	101 scholen 3.127 leerlingen
Percentage medewerkers met behaald certificaat module brandveilig leven.	70%	70 %	63%

[1] Social mediacampagnes: Schoorsteencampagne, CO-campagne, Brandpreventieweken, Veilig Huis Vinkie (Energietransitie), Denk Vooruit Campagne, NL-alert campagne, Zomer Rubriek, Bosbrand in Brabant (handcrew), Veilig Stoken en extra bij evenementen.
[2] Er is geen zicht op uitbreiding van de ambassadeursnetwerken. We doen geen acquisitie voor nieuwe netwerken, alleen op verzoek van gemeenten.
[3] Ten tijde van het opstellen van de Beleidsbegroting 2023 was de Risk Factory nog in oprichting. In deze projectfase is gesproken over aantallen scholen terwijl het in de praktijk nauwkeuriger is om de aantallen leerlingen te registreren en daarop te sturen.

Financieel overzicht

Weergave van de kosten voor het stimuleren van de redzame samenleving:

Stimuleren redzaamheid in de samenleving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 Primair		Begroting 2023 Definitief		Rekening 2023		Verschil (begroting -/- rekening)		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Programma Veiligheid	€ 542	€ -555	€ 1.237	€ -708	€ 2.861	€ -2.358	€ -1.624	€ 1.650	€ 26
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	€ 60	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 602**	**€ -555**	**€ 1.237**	**€ -708**	**€ 2.861**	**€ -2.358**	**€ -1.624**	**€ 1.650**	**€ 26**
Reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde Resultaat	**€ 602**	**€ -555**	**€ 1.237**	**€ -708**	**€ 2.861**	**€ -2.358**	**€ -1.624**	**€ 1.650**	**€ 26**

2.3 Bijdragen aan een veilige leefomgeving

De wereld waarin we leven verandert snel. Altijd zijn er aspecten in onze omgeving die bedreigend zijn of zo ervaren worden. We willen samen met onze gemeenten en partners bijdragen aan een veilige leefomgeving. Omdat de regio Midden- en West-Brabant divers is in leefgebieden, hebben wij te maken met verschillende risico's. Deze pakken wij gebiedsgericht en themagericht aan. De regierol ligt daarbij bij de gemeenten en wij adviseren over de beheersing van risico's om incidenten, rampen en crises te voorkomen/ beperken. Door de ervaring die wij hebben op alle onderdelen van de veiligheidsketen, zijn wij in staat om deze werelden te verbinden.

Onze speerpunten voor het bijdragen aan een veilige leefomgeving voor 2023 zijn:

- We zijn een deskundige partner en adviseren gemeenten en andere partners in een vroeg stadium, door risicogericht- en vraag gestuurd te adviseren.
- We ontwikkelen het proces van permanente risicomonitoring en beïnvloeden gesignaleerde risico's, samen met onze netwerkpartners, naar risico- en/of crisisinterventies. We vergroten daarmee de veiligheid en veerkracht in specifieke gebieden en op belangrijke thema's (regionale risico's).
- We verbeteren ons advies door het versterken van onze informatiepositie.

Waar staan we nu?

We beschrijven de stand van zaken van doelstellingen die bij de verschillende speerpunten van 2023 horen.

1. We zijn een deskundige partner en adviseren gemeenten en andere partners in een vroeg stadium, door risicogericht- en vraaggestuurd te adviseren.	
⚑	**Op maat in verbinding**
Wat is het plan?	• Accountmanagement richting gemeenten en partners is op structurele wijze geborgd in de organisatie. • Door de Omgevingswet implementeren we nieuwe adviesproducten rond omgevingsvisies, -plannen en -programma's. Het werk krijgt een meer risicogericht karakter en tegelijkertijd zullen er meer complexe situaties op de agenda staan. • De verwachting is dat gemeenten meer behoefte hebben aan maatwerkadviezen in verband met lokale risicosituaties die om specifieke aandacht vragen. • De integraliteit van advisering richting gemeenten is geborgd in de organisatie.
Wat is er bereikt?	• We hebben vijf accounthouders veilige leefomgeving die structureel contact hebben met onze gemeenten op ambtelijk niveau. Er is een projectplan opgesteld voor de organisatiebrede verbinding met – in eerste instantie – gemeenten en later andere partners, zoals Enexis, Waterschappen en Rijkswaterstaat. We evalueren met onze contacten en passen onze werkwijze aan, waar nodig. • Op 6 juni organiseerden we een netwerkdag 'De maatschappij in beweging, kansen en risico's' waarvoor al onze crisispartners uitgenodigd waren. • Wij zijn technisch en organisatorisch klaar voor de Omgevingswet, we nemen deel aan de Omgevingstafels en er zijn werkafspraken gemaakt voor integrale advisering met gemeenten en ketenpartners.

	• Er is een regionale visie risicogerichtheid vastgesteld. Het landelijk risicogerichte model is hierin meegenomen. De implementatie is bij Risicobeheersing gestart in de tweede helft van 2023 en loopt organisatiebreed door in volgende jaren. Er is een project gestart met het thema brandveiligheid bij arbeidsmigranten, waarbij er volgens model 'risicogericht werken' gewerkt wordt. • We hebben vanuit Risicobeheersing geëxperimenteerd met het implementeren van de in eigen huis ontwikkelde methode 'Zes sporen van Beïnvloeding'. Daarmee proberen we integrale advisering te verbeteren en meer aandacht te hebben voor maatwerk. Het Team Industriële Veiligheid heeft hierdoor bijvoorbeeld meer aandacht gehad voor het spoor waarin we kennis overdragen naar ondernemers. Concreet hebben we verschillende contactmomenten gehad met ondernemers uit de industrie. In deze momenten hebben we elkaar ontmoet, los van wet- en regelgeving én vergunningtrajecten. We hebben gesprekken gevoerd over de risico's van het bedrijf, het optimaliseren van de veiligheid en nemen van maatregelen om de repressieve veiligheid van onze warme collega's te verbeteren.
Wat wijkt er af?	Geen afwijkingen.
2. We ontwikkelen het proces van permanente risicomonitoring en beïnvloeden gesignaleerde risico's, samen met onze netwerkpartners, naar risico- en/of crisisinterventies. We vergroten daarmee de veiligheid en veerkracht in specifieke gebieden en op belangrijke thema's (regionale risico's).	
	Risicomonitoring
Wat is het plan?	• We hebben het permanente proces geïmplementeerd om risico's (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal) in kaart te brengen, te monitoren, scenario's op te stellen, interventiestrategieën te ontwikkelen en hierover proactief te adviseren. Dit proces helpt crisisfunctionarissen, risico- en crisisinterventies binnen het netwerk van veiligheidspartners en zorgt voor een betere beleidsmatige borging middels het Regionaal Risicoprofiel. Het helpt tevens gemeenten vroegtijdig door samen interventies te ontwikkelen om kwetsbaarheden en risico's te voorkomen. • Thematafels op (boven)regionale risico's worden georganiseerd, geëvalueerd en verbetervoorstellen worden ontwikkeld. Voor deze thematafels worden diverse partners uitgenodigd. De nadruk ligt op het strategisch niveau (regionaal risicoprofiel).
Wat is er bereikt?	• Steeds meer in- en externe (crisis)functionarissen sluiten aan bij de wekelijkse multibriefing, waardoor een meer integraal en geduid beeld ontstaat van actuele risico's in de komende piketweek. • Met de doorontwikkelde multidisciplinaire briefing, het veiligheidsbeeld (operationeel), risicotafels (tactisch) en het nieuwe Regionaal Risicoprofiel (strategisch) is het fundament voor het proces van risicomonitoring geïmplementeerd. • Aansluitend op actuele risico's en met een link naar het Regionaal Risicoprofiel zijn de risicotafels 'Vluchtelingen', 'Droogte' en 'Haringvlietbrug' uitgevoerd. Met deze risicotafels krijgen we als veiligheidspartners met elkaar in beeld hoe deze gesignaleerde risico's zich ontwikkelen, wie welke rol/taak/bevoegdheid heeft, hoe we deze risico's

	monitoren/voorbereiden/beïnvloeden en spreken we kantelpunten af hoe we tijdig kunnen opschalen bij een naderende escalatie. • Een 24/7 piket voor monitoring en signalering is gestart waarmee snel kan worden geanticipeerd op signalen die kunnen leiden tot impact op onze multidisciplinaire incidentbestrijding. Het piket verzorgt samen met de crisisfunctionarissen voorbereidende acties voordat een risico escaleert tot een incident of crisis. Voorbeelden hiervan zijn acute weersveranderingen, manifestaties en digitale verstoringen. • De GHOR brengt de gezondheidsindicatoren bij crisistypen uit het zorgrisicoprofiel in beeld, ten behoeve van het bestuurlijk risicobeeld.
Wat wijkt er af?	• In het dynamisch risicoproces is het voornemen om frequent met vaste veiligheidspartners te sparren over ontwikkelingen van de risico's in het Regionaal Risicoprofiel. Een dergelijk netwerk van veiligheidspartners in de 'koude fase' is nog niet structureel georganiseerd, doordat diverse veiligheidspartners te maken hebben met beperkte capaciteit. Naast beperkte vertegenwoordiging aan tafel wordt op dit moment nog weinig data gedeeld.

3. We verbeteren ons advies door het versterken van onze informatiepositie.

	Informatiepositie
Wat is het plan?	• Er wordt in 2023 geïnvesteerd in verdere ontwikkeling van het combineren van data met onze gemeenten en andere (regionale) partners (o.a. Rode Kruis, GHOR, KNMI) met als doel een zo compleet mogelijk geografisch risicobeeld te ontwikkelen, als randvoorwaarde om permanente risicomonitoring mogelijk te maken. • We werken met de zes zuidelijke veiligheidsregio's samen in 'Fieldlab Zuid 6' aan 2 nieuwe methoden op het gebied van analyse en duiding van risico's. We maken zo de beweging van incident gedreven organisatie naar een meer risicogerichte en omgevingsbewuste organisatie. • Er wordt actief bijgedragen aan de ontwikkeling van het Knooppunt Crisisbeheersing Regio Rijk (KCR2), het gezamenlijke traject van veiligheidsregio's en ministerie van Justitie en Veiligheid.
Wat is er bereikt?	• Wij zijn gestart met het ontwikkelen van een dreigingskalender die een actueel geografisch inzicht geeft van risico's in de regio. • Eind 2023 is gestart met de uitwerking van het thema natuurbranden, om de systematiek in de loop van 2024 verder uit te rollen voor de andere risico's uit het regionaal risicoprofiel. Tussentijds worden de resultaten gedeeld met de zes veiligheidsregio's binnen 'Fieldlab Zuid-6'. • Op diverse niveaus zijn we aangesloten bij de ontwikkelgroep van KCR2, het platform dat zorgt voor de operationele samenwerking in crisisbeheersing en rampenbestrijding tussen Rijk en regio's. Zo sluiten we aan bij de landelijke werkgroepen Informatiemanagement en Risicomonitoring. Daarnaast is één collega per 1 juli naar de landelijke KCR2-organisatie gedetacheerd om een goede verbinding te organiseren tussen veiligheidsregio's en het land.
Wat wijkt er af?	• In de drie districten werken we met de Monitor Integrale Veiligheid om in samenspraak met partners en gemeenten risico's en trends voor integrale

	veiligheidsplannen van gemeenten te duiden. Dit levert input op voor de integrale veiligheidsplannen van gemeenten. In de Markiezaten wordt de ambtelijke dialoogsessie opgevolgd door een bestuurlijke dialoog. Dat is in de andere districten nog niet het geval. • De GHOR startte een project om te komen tot een informatieknooppunt voor de zorgsector, het Wit informatie knooppunt (Wik). Met als doel zicht te krijgen op en duiding te geven aan risico's en (potentiële) bedreigingen voor de continuïteit van zorg. De GHOR versterkt hiermee de verbinding tussen zorgketen en veiligheidsregio en verbetert de informatiepositie. De eerste resultaten worden begin 2024 geïmplementeerd.

Hieronder tonen we prestatie indicatoren over onze reguliere activiteiten (‘core business’), waarmee we een bijdrage leveren aan een veilige leefomgeving in onze regio. Hieronder vallen adviseringen op bouwen, evenementen, vergunningen, brandveilig gebruik, milieu en ruimtelijke ordening. Bovendien betreft het ook toezicht en Brzo-inspecties (Brzo: Besluit risico’s en zware ongevallen). Deze activiteiten vinden continu plaats in samenwerking met partners als gemeenten, zorginstellingen en organisatoren van evenementen.

We zien de complexiteit van processen zoals aanvragen voor vergunningen ook toenemen. Aanvragen voor ruimtelijke plannen, infrastructuur, milieu en bouwen komen vaker terug om advies na aanpassingen op het initiatief. Deze continue aanpassingen zijn vaak inherent aan de maatschappelijke ontwikkelingen rond stikstof, woningtekort, stijgende bouwkosten en duurzaamheidseisen. Verder is meer vraag naar specialistische expertise op het gebied van (brand)veiligheid, omdat deze bij gemeente steeds minder aanwezig is. Ook op minder complexe aanvragen wordt vaker advies ingewonnen bij de brandweer, wat haaks staat op de doelstelling van toenemende private kwaliteitsborging. Daarom is er momenteel meer tijd nodig voor bijvoorbeeld de advisering op het gebied van Veilig Bouwen. Dit vraagt wel om het evalueren van onze tijdsverdeling in werkzaamheden evenals evaluatie van onze indicatoren. Dit wordt meegenomen in het onderzoek dat in 2024 wordt uitgevoerd naar de Risicobeheersingstaken.

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Brzo en bedrijfsbrandweer			
Aantal afgesproken Brzo-inspecties	49	53	46[2]
Aantal onaangekondigde controles Brzo-bedrijven	40	53	38[3]
Toezicht bedrijfsbrandweer		*	11
Industriële veiligheid en milieu			
Aanvragen milieu, externe veiligheid, onderzoeken explosieven	467	*	223[4]
Toezicht risicovolle bedrijven[1]	68	*	25
Levertijd advisering: tijdigheid van adviezen (%)	90%	90%	81%
Gerealiseerd gepland toezicht (%)	90%	90%	100%

* Deze cijfers worden niet begroot, maar worden wel weergegeven in de realisatie. Dit betreft niet-beïnvloedbare cijfers, omdat het aantal aanvragen vanuit gemeenten betreft. Overige aantallen zoals bouwen, toezicht, evenementen en andere diensten worden bepaald met gemeenten op basis van vraag en aanbod.

[1] De wijze van toezicht op deze categorie bedrijven wijzigt; dit leidt tot andere prestatie indicatoren.

[2] In lijn met provinciale afspraken zijn de gasvulbedrijven en de bedrijven met een PGS15-opslag welke goed presteren niet bezocht, zodat de inspecties bij slecht presterende bedrijven diepgaander konden.

[3] De prognose voor 2023 was niet correct, dit had 38 moeten zijn. De planning is uitgevoerd volgens de interne planning.

[4] Er zijn dit jaar veel minder aanvragen ingediend. De aanvragen die wel zijn behandeld waren groter en complexer. Ter illustratie: de drie grootste chemische bedrijven van onze regio hebben in 2023 allen een grote vergunning aangevraagd. Verder was er sprake van minder uitvoeringscapaciteit.

Uit onze dagelijkse praktijk

Accounthouder Veilige Leefomgeving

De functie van accounthouder is een functie zonder vastomlijnd kader, maar met een grote ambitie en een breed scala aan contacten en taken. Dit vraagt om enthousiasme en inzet en daar ontbreekt het onze 5 accounthouders dan ook niet aan!

Geen dag is hetzelfde! Als procesregisseur zorgen ze voor het borgen van de (fysieke) veiligheid in de omgevingsvisies en -plannen, ze denken mee bij de totstandkoming van uitvoeringsprogramma's en springen bij op dossiers met een politieke lading. Verder adviseren ze op infrastructurele aanpassingen in een dorp of een stad. Een steeds breder takenpakket dat vraagt om een risicogerichte aanpak en denkwijze. Om de transitie naar deze risicogerichte manier van werken goed te kunnen aangaan wordt contact gelegd met andere afdelingen van de gemeenten. De komst van de Omgevingswet draagt zeker bij aan deze verbreding.

Ook binnen VRMWB is een taak weggelegd voor de accounthouders. Ze brengen collega's op de hoogte van de (veiligheids)ontwikkelingen die er spelen en andersom wordt er kennis gehaald bij de collega's, zodat de juiste adviseurs en specialisten betrokken worden bij de diverse veiligheidsvraagstukken.

Wat zijn de kosten?

Weergave van de kosten van de bijdragen aan een veilige leefomgeving:

Bijdrage aan een veilige leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 Primair		Begroting 2023 Definitief		Rekening 2023		Verschil (begroting -/- rekening)		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Programma Veiligheid	€ 7.896	€ -8.394	€ 9.303	€ -28	€ 8.783	€ -200	€ 520	€ 172	€ 692
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	€ 617	€ -448	€ 945	€ -0	€ 939	€ -	€ 6	€ -0	€ 6
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 8.513**	**€ -8.842**	**€ 10.248**	**€ -28**	**€ 9.722**	**€ -200**	**€ 526**	**€ 172**	**€ 698**
Reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde Resultaat	**€ 8.513**	**€ -8.842**	**€ 10.248**	**€ -28**	**€ 9.722**	**€ -200**	**€ 526**	**€ 172**	**€ 698**

2.4 Hulpvaardige en slagvaardige inzet

Wij bieden hulpvaardige, slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg voor, tijdens en na incidenten, rampen en crises. Daarbij ondersteunen wij onze bestuurders die verantwoordelijk zijn voor de beheersing van een crisis, bestrijding van een calamiteit en zorg hebben voor hun bevolking. Wij doen ons werk professioneel en met passie. We werken daarin slagvaardig, vakbekwaam, zichtbaar en samenwerkingsgericht.

Wat willen we bereiken?

Onze speerpunten in 2023 voor het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet zijn:

- We maken onze brandweer toekomstbestendig, zodat die flexibel en wendbaar kan reageren op maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe risico's. Dit beïnvloedt zowel de inhoud als de uitvoering van het brandweervak.
- We implementeren in samenwerking met alle veiligheidregio's het landelijke koersdocument en programmaplan Veilige Energietransitie (VEt).
- We vergroten onze opleidingscapaciteit en versterken opleidings- en oefenmogelijkheden.
- We zijn beter voorbereid op meerdere typen crises en organiseren onze crisisorganisatie - incl. bevolkingszorg en crisiscommunicatie - flexibeler.
- We verbeteren onze informatiepositie bij het bestrijden van en sturing geven aan een incident, ramp of crisis.

Waar staan we nu?

We beschrijven de stand van zaken van doelstellingen die bij de verschillende speerpunten van 2023 horen.

	1. We maken onze brandweer toekomstbestendig, zodat die flexibel en wendbaar kan reageren op maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe risico's.
Wat is het plan?	• We voeren de in 2022 ontwikkelde roadmap Toekomstbestendige Brandweerzorg uit. • We garanderen onze paraatheid door voldoende brandweermensen en gebiedsgerichte opkomsttijden. • De maximale efficiency van flexibel inzetten van het brandweerpersoneel is bereikt. We garanderen onze paraatheid door het vinden, binden en boeien van repressief personeel, zowel in vaste dienst als middels vrijwilligers. • We verbeteren de indicatoren en brengen de paraatheid beter in beeld. Sturing kan hierdoor eenvoudiger plaatsvinden. • De systematiek voor paraatheid wordt aangepast op de invoering van gebiedsgerichte opkomsttijden.
Wat is er bereikt?	• We hebben de visie Toekomstbestendige Brandweerzorg doorontwikkeld en vastgesteld. We zijn gestart met het invullen van bijbehorende routekaart. • Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO): er wordt toegewerkt naar definitieve besluitvorming in het AB van juli 2024. Gemeenten zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk betrokken middels informatiesessies. GGO verandert niet wezenlijk iets aan de spreiding van onze kazernes/materiaal en mensen maar vraagt wel om een andere kijk op risico's. Door de gemeenten waar de opkomsttijden in bepaalde gebieden worden overschreden wordt gewerkt aan inzicht van de risico's en mogelijke

	maatregelen. We voeren gesprekken met de gemeenten waar sprake is van een 'rood' gebied. Hier worden vanuit risicogerichtheid oplossingen ter voorkoming van brandrisico's ontwikkeld. • De flexpoule om de beroepssterkte te garanderen heeft het eerste jaar goed gefunctioneerd. • De uitstroom van zowel beroeps als vrijwilligers is beter in beeld gebracht middels een actueel en dynamisch dashboard, wat zorgt voor een betere planning en uitvoering van de benodigde instroom (werving en opleiding). • Nieuwe vrijwilligers die instromen maar moeten wachten totdat een opleiding start, krijgen een stage-/meeloopperiode en rukken deels ook uit. Dit helpt verbinding te krijgen met het team, te wennen aan opkomen bij alarm en onder begeleiding eerste ervaringen op te doen. Deze pilot 'Wachtverzachter' is in 2023 succesvol verlopen en ontwikkelen we door. Omdat vrijwilligers zich ten opzichte van vroeger minder lang aan de brandweer binden is er een trend van grotere uitstroom te zien. Door middel van onder andere werkgeversmanagement, een landelijke wervingscampagne en social mediacampagnes blijven we actief werven, maar door grotere uitstroom blijft het tekort ongeveer gelijk. • De applicatie om de beschikbaarheid van de brandweer te monitoren en te managen (leverancier Precom) is verder verbeterd. • Het dynamisch alarmeren dat in 2022 startte heeft gevolgen voor enkele posten in de buurt van beroepsposten. Voor de drie posten Halsteren, Prinsenbeek en Riel is mede daarom tijdelijk maatwerk geleverd. We vinden het belangrijk om goed te kijken naar de uitgangspunten en de betrouwbaarheid van de data. Voor het verkrijgen van betrouwbare data en daarmee realistische uitruktijden hebben we eind 2023 Telemetrie op onze eerstelijns tankautospuiten ingebouwd. Samen met de gemeenten hebben we het regionale project bluswater, onderhoud brandkranen afgerond. Het reguliere onderhoud (controles) brandkranen zal door Brabant Water uitgevoerd gaan worden. Hiermee komen voorgaande afspraken tussen gemeenten en Brabant Water over het beheer en onderhoud van brandkranen te vervallen en wordt dit op een uniforme wijze uitgevoerd. Dit draagt bij aan een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid van alle brandkranen in de regio. • Samen met de gemeente Tilburg zijn we gestart om op basis van toekomstige stedelijke ontwikkelingen te komen tot een plan om ook in de toekomst de brandweerzorg in de gemeente Tilburg op een goed niveau te kunnen houden. Dit traject loopt door in 2024. • Het regionale project 'Bluswatervoorziening' is afgerond en bijvoorbeeld de gemeente Altena heeft al verbeteringen doorgevoerd. • We leverden interne onderzoeken op ter verbetering van onze primaire processen: 'Inzet brandweer bij gaslekkages' en 'Inzet brandweerpersoneel bij reanimatiemeldingen'. Ook voerden we analyses uit naar de betrouwbaarheid van onze opkomsttijden en paraatheid.
Wat wijkt er af?	-
🚩	**2. We implementeren in samenwerking met alle veiligheidsregio's het landelijke koersdocument en programmaplan Veilige Energietransitie (VEt).**
Wat is het plan?	• Thema's, preparatie en training worden opgepakt in samenhang met het landelijke programmaplan en verdeling over de veiligheidsregio's.

	• We continueren onze rol als 'Kennisregisseur laadinfrastructuur' voor alle veiligheidsregio's.
Wat is er bereikt?	• We zijn structureel aangesloten bij de landelijke (afstemmings-)gremia op het thema Veilige Energietransitie. We volgen hierbij de landelijke ontwikkelingen en pakken deze onder de coördinatie van de ketenregisseur verder regionaal op. • Eind 2023 is gestart met de bijscholing 'Alternatief aangedreven voertuigen' voor alle repressieve medewerkers. • Alle bevelvoerders en officieren van de brandweer zijn tijdens de vakmanschapsdagen '23 over handelingsperspectieven op het gebied van Veilige Energietransitie (VEt) geïnstrueerd. Planvorming en handelingsperspectieven zijn beschikbaar via de online Bibliotheek Operationele Informatie (BOI). • Naar aanleiding van diverse branden, zoals bij Axell Logistics in Etten-Leur, bekijken we samen met landelijke partijen hoe beter om te gaan met de effecten van zonnepanelen bij brand, vooral ook in de nafase. Een multidisciplinaire informatiekaart is gereed. • We hebben een handelingsperspectief voor inwoners en bedrijven ontwikkeld voor 'brand bij zonnepanelen'.
Wat wijkt er af?	• Een structurele werkwijze voor, en borging van, ketenregie en -samenwerking vanuit onze veiligheidsregio wordt vanaf 2024 verder ontwikkeld.
🚩	**3. We vergroten onze opleidingscapaciteit en versterken opleidings- en oefenmogelijkheden.**
Wat is het plan?	• We concretiseren de denkrichting en implementeren verbeteringen voor de brandweeropleidingen naar aanleiding van de audit Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen (KAB) uit 2022. • We ontwikkelen meer kwalitatief aantoonbare vakbekwaamheid. • We ontwikkelen meer risicogerichte en functiegerichte oefenprogramma's. • Doorontwikkeling van 'hybride leren' (theorie/praktijk en fysiek/digitaal). • In de opleidingscapaciteit wordt extra geïnvesteerd op basis van de businesscase uit 2022.
Wat is er bereikt?	• Het toekomstige ambitieniveau voor vakbekwaamheid is bepaald en vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven sluiten beter op elkaar aan. Daarmee is voldaan aan de adviezen uit de KAB 2022. • We hebben voor de brandweer risicogerichte/ functiegerichte oefenprogramma's ontwikkeld. Gestart is met spoorwegincidenten, scheepsincidentbestrijding, natuurbrandbestrijding, waterongevallen en Industriële brandbestrijding. De eerste ervaringen zijn positief. De meest actuele les- en leerstof is voor alle repressieve collega's beter ontsloten via het '100-Knoppenbord'.
Wat wijkt er af?	• Het onderzoek om de randvoorwaarden en toekomstvisie (business case) voor Safety Village in kaart te brengen heeft een drietal scenario's opgeleverd die in samenhang met andere ontwikkelingen zoals Cityring (het verkeersluw maken van de Tilburgse binnenstad) verder worden verkend. Er blijven zorgen over de capaciteiten van oefen- en opleidingsmogelijkheden voor de toekomst. Door toenemende uitstroom bij beroeps en vrijwilligers zijn er meer opleidingen nodig om kwalitatief

	brandweerpersoneel paraat te hebben. Op dit moment is er geen ruimte om in de verwachte grotere vraag te kunnen voorzien. • Een visie op hybride leren met onder meer augmented reality is voorbereid. • De zes pilots die zijn uitgevoerd (ten behoeve van kwantitatieve naar kwalitatieve beoordeling van vakbekwaamheid) hebben het inzicht opgeleverd dat het toetsen van vakbekwaamheid relatief veel capaciteit vraagt. We zoeken in 2024 verder naar alternatieven.
	4. We zijn beter voorbereid op meerdere typen crises en organiseren onze crisisorganisatie - incl. Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie - flexibeler.
Wat is het plan?	• De visie op crisisbeheersing 2.0 wordt geëvalueerd en eventuele bijsturingsvoorstellen worden ontwikkeld, mede beïnvloed door het Regionaal Crisisplan dat in 2023 wordt vastgesteld. • Er is een duidelijke richting voor de structuur van inzet bij een flexibele of langdurige crisis, die ook is gelinkt aan het Regionaal Crisisplan in 2023. • De doorontwikkeling van Bevolkingszorg en gemeentelijke crisisbeheersing wordt geïmplementeerd in en 2023. In 2023 wordt ingezet op opleiden, trainen en oefenen en de samenwerking met andere hulpdiensten. • Het programmaplan voor een toekomstbestendige risico- en crisiscommunicatie wordt in 2023 geïmplementeerd. In 2023 wordt ingezet op de vakbekwaamheid van de crisiscommunicatiefunctionarissen en de samenwerking met andere hulpdiensten. • Samen met de rijksoverheid en andere veiligheidsregio's werken we toe naar het landelijk ontwikkelen van crisisplannen en naar een landelijke flexibele crisisorganisatie. Hiermee spelen we beter in op nieuwe, langdurige, steeds meer bovenregionale crises. Het (Informatie)Knooppunt Crisisbeheersing Regio Rijk (KCR2) speelt hierbij een belangrijke rol.
Wat is er bereikt?	• De flexibele structuur ten behoeve van een langdurige crisis of bijzondere gebeurtenissen is verwerkt in het nieuwe Regionaal Crisisplan 2023-2027. Deze is beoefend in diverse oefensituaties en scenario's (o.a. grensoverschrijdend scenario en oefening in Zundert) en wordt voortdurend naar behoefte aangepast/verbeterd. • In het Algemeen Bestuur van 13 juli is het eindadvies voor een landelijk Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB) vastgesteld en is opdracht gegeven voor de implementatie. Dit staat voor 2024 gepland. • De nieuwe organisatieplannen Bevolkingszorg (warm en koud) zijn op 5 oktober vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Op 1 november is de nieuwe crisisorganisatie volgens planning in werking getreden. De eerste ervaringen volgden vlak daarna al door een GRIP 1 in Breda (brand met ontruiming studentenflat) en een GRIP 2 in Oisterwijk (schoolindringer), waar de nieuwe werkwijze goed is verlopen. • Het Programmaplan crisiscommunicatie 2023-2027 is op de onderdelen 'verdeelmodel, flexibele opschaling, Adviseur Beleidsteam (BT) op lokaal piket en aanpassen functie Lokaal Hoofd' samen met de gemeenten uitgewerkt. De resultaten worden opgenomen in het nieuwe organisatieplan Crisiscommunicatie. In 2023 is het reguliere vakbekwaamheidsprogramma aangeboden. Daarnaast ook functieopleidingen voor nieuwe piketfunctionarissen en de Regionaal Hoofden Taakorganisatie Crisiscommunicatie. In verband met de nieuwe organisatie van crisiscommunicatie per 1 juli 2024 zijn de Hoofden Informatie Crisiscommunicatie (HIN-CC) en de nieuwe

	communicatieadviseurs BT opgeleid volgens de nieuwe werkwijze. Alle overige functionarissen crisiscommunicatie in de regionale piketteams zijn geïnformeerd over de veranderingen. • Planvorming doen we steeds meer landelijk en interregionaal. Bij de nieuwe plannen over interregionale en landelijke thema's is aansluiting gezocht bij Landelijke Crisisplannen en producten van de Interregionale Werkgroep Multidisciplinaire Planvorming. • De GHOR realiseerde een uitbreiding op de positie Officier van Dienst voor de weekenduren en verbetert daarmee de paraatheid en beschikbaarheid. • Ten tijde van het opstellen van de beleidsbegroting 2023 was nog onbekend dat er vanuit het Rijk extra BDUR-gelden beschikbaar werden gesteld ter versterking van de crisisbeheersing. De extra BDUR-gelden voor versterking van de crisisbeheersing zijn gebruikt voor onder andere extra formatie. De resultante daarvan is op diverse gebieden zichtbaar: een volledige poule CaCo's, een visie op informatiemanagement, een inhaalslag op de Multidisciplinaire Informatiekaarten (MIK) voor crisisteams, de ontwikkeling van een crisisbibliotheek (BOI), een signaalkalender t.b.v. risicomonitoring, versterking op risicocommunicatie, extra capaciteit op evalueren en de vertaalslag naar borging van actiepunten en geleerde lessen. Bevolkingszorg kan door extra capaciteit uit deze gelden beter aansluiten bij de ontwikkelingen in de crisisbeheersing en de programma's en hebben een grote stap gezet in de versteviging van de samenwerking tussen de districten, de gemeenten en de Veiligheidsregio.*
Wat wijkt er af?	• Crisisbeheersing 2.0 is door diverse crises (COVID-19 en de opvang van vluchtelingen), regionale organisatieontwikkelingen en de landelijke ontwikkelingen geen separaat uitgewerkte visie geworden en wordt ook niet meer gemaakt. In plaats daarvan is gekozen om alle lessen, inzichten en ontwikkelingen te verzamelen, bestuurlijk te presenteren en deze direct te vertalen in de nieuwe beleidsplannen en de uitwerking van de BDUR versterkingsgelden Crisisbeheersing. • De flexibele structuur is opgenomen in het Regionaal Crisisplan, maar de concrete uitwerking in de vorm van het crisis-uitzendbureau is vanwege capaciteitsuitdagingen verschoven naar 2024.
🚩	**5. We verbeteren onze informatiepositie bij het bestrijden van en sturing geven aan een incident, ramp of crisis.**
Wat is het plan?	• De meldkamer in Bergen op Zoom wordt in 2023 samen met alle andere meldkamers aangesloten op één landelijk Informatievoorzienings- en ICT-netwerk. • Invoering Nationaal Meldkamer Systeem (NMS). • We implementeren bestaande viewers voor nieuwe doelgroepen (waaronder Bevolkingszorg), van operationeel (Operationele InformatieVoorziening (OIV)) tot en met strategisch (Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK)). Dezelfde (GEO)-data structuur van VRMWB vormt hiervoor het fundament. • We verkennen de mogelijkheden van grensoverschrijdende (GEO)-data-uitwisseling, zodat we over de grens hetzelfde beeld hebben. • We verbeteren de data-uitwisseling met ketenpartners, zoals de GHOR, OMWB en anderen door bredere toepassing van de 'Informatie Gestuurde Veiligheid (IGV) Portaal'. Daarnaast geven we verder invulling en

	ontwikkelen we het project RTIC-B (Real Time Intelligence Brandweer) voor het Operationeel Centrum Brandweer door.
Wat is er bereikt?	• De Meldkamer Bergen op Zoom is aangesloten op het landelijk informatievoorzienings- en ICT-netwerk van de LMS (Landelijk Meldkamer Systeem). • In het april is onze uitwijklocatie in zowel Den Bosch als Rotterdam gebruikt omdat er als gevolg van brand stroomuitval was. Deze uitwijk is zeer goed verlopen. • De pilot in 3 OvD-Bevolkingszorg gebieden voor toegang tot de operationele viewer en portofoonverkeer is najaar 2023 afgesloten en wordt geïmplementeerd in 2024. Dit is gekoppeld aan de regionale implementatie van het landelijk eindadvies Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB), waarmee een landelijk kwaliteitsniveau wordt beoogd. • Voor grensoverschrijdende data-uitwisseling zijn extra Belgische data aan het VIK toegevoegd. In 2024 bezien we of een vervolg nuttig is. • Voor de ontsluiting van operationele planvorming is de Bibliotheek Operationele Informatie (BOI, voorheen Crisisbibliotheek) operationeel. In 2023 is hij opgeschoond, geactualiseerd en is informatie beter vindbaar. • De Visie Informatiepositie is in mei ambtelijk vastgesteld. Kernbegrippen zijn: van onderbuik naar meer onderbouwd, doorontwikkelen I-vakmanschap, steeds meer standaard werkprocessen, intern en extern samenwerken, conform ISO 9001, meebewegen met digitalisering en middels een passende groei. • De GHOR is aangesloten bij de (door)ontwikkeling van het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK, nieuwe naam IGV Portal (IGV: Informatie Gestuurde Veiligheid). • 2023 is gebruikt voor de doorontwikkeling van de eigen viewer voor Operationele InformatieVoorziening (OIV viewer). Deze is begin 2024 operationeel. De OIV-viewer biedt de brandweer tijdens de uitruk informatie over de melding, eigenschappen van gebouwen en omgeving, mogelijke risico's, aanwezige mensen en de aanwezige bluswatervoorziening. • Het Operationele Dagjournaal is in eigen beheer ontwikkeld en in testfase gereed. Het Operationele Dagjournaal biedt actuele operationele informatie bij dienstoverdracht, ook binnen het OCB/VR. • We hebben onderzoeken uitgevoerd op basis van in- en externe data zoals het onderzoek naar de inzet van de brandweer bij gaslekkages, het onderzoek inzet brandweerpersoneel bij reanimatiemeldingen maar ook analyses naar de betrouwbaarheid van statustijden en paraatheid.
Wat wijkt er af?	• Invoering van het Nationaal Meldkamer Systeem (NMS) is vertraagd. Er is landelijk een periode van herijking ingelast.

* De rijksoverheid heeft ten behoeve van de versterking van de landelijke inzet op crisisbeheersing en informatiepositie in vier tranches (2023-2026) extra structurele Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) middelen beschikbaar gesteld voor de veiligheidsregio's. Hiermee kan de bovenregionale en landelijke samenwerking beter georganiseerd en geborgd worden. Dit gaat bijvoorbeeld over de noodzakelijke versterking van de crisisbeheersingsorganisatie, het verbeteren van de informatiepositie en de doorontwikkeling en in beheer nemen van informatiesystemen. Ook is landelijk het Knooppunt Crisisbeheersing voor Rijksoverheid en Regio's en partners ('KCR2') in ontwikkeling.

De afgelopen jaren zijn alle veiligheidsregio's geconfronteerd met extra taken. Ook ten aanzien van risico- en crisiscommunicatie en bevolkingszorg is de afgelopen jaren vol ingezet en wordt om een andere inzet van de veiligheidsregio's gevraagd dan voorheen.
Daarom is het noodzaak dat de afdeling crisisbeheersing en de crisisorganisatie redundant zijn georganiseerd, én dat ze voldoende wendbaar en flexibel zijn om een nieuwe langdurige crisis aan te kunnen. Vanuit de gedachte één is geen, zijn alle functies dubbel georganiseerd. Daarmee kunnen reguliere processen doorgaan als een medewerker in de (landelijke) crisisorganisatie actief is, en kunnen we bij een crisis nog sneller schakelen.

Hieronder tonen we prestatie indicatoren over onze reguliere activiteiten ('going concern'), waarmee we een bijdrage leveren aan een hulpvaardige en slagvaardige inzet. Binnen deze pijler vindt het overgrote deel van de activiteiten plaats van onze reguliere activiteiten. Het gaat om de volgende taken: repressie, (multi en mono) operationele voorbereiding en planvorming (o.a. bij grote evenementen zoals festivals), techniek facilitair en logistiek, informatiegestuurd werken, mono- en multidisciplinair opleiden trainen en oefenen, crisiscommunicatie, meldkamer/Operationeel Centrum Veiligheidsregio/Brandweer, Bevolkingszorg, grensoverschrijdende/internationale samenwerking en GHOR-taken.
In bijlage 6.3 zijn meer details opgenomen over de incidenten waar de brandweer voor gealarmeerd is.

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Repressie			
Aantal vrijwilligers	1.288	1.334	1.285
Aantal beroeps	221	220	220
Opkomsttijden 1e TAS[1]			
Objectnorm	72 %	80 %	71 %
Objectnorm + 2 minuten	89 %	95 %	86 %
18 minuten norm	99 %	100 %	99 %
Vakbekwaam worden en zijn			
Opkomstpercentage vrijwilligers bij oefenen	79 %	60 %	75 %
Opkomstpercentage vrijwilligers bij alarm	48 %	30 %	50 %
Multidisciplinair opleiden en oefenen			
Aantal opleidingen/trainingen/oefeningen	90	110	110
Aantal deelnemers	1.100	1.200	1.200
Aantal Grip-situaties	9	-[2]	2
% geëvalueerde grip-2 situaties	100%	100%	100%
Operationeel Centrum Brandweer			
Afgehandelde incidenten brandweer 112	14.700[3]	-[2]	7.637[4]
Afgehandelde meldingen 0900-0904	-[2]	-[2]	3.365
Crisiscommunicatie			
Inzet crisiswebsite	52	18	40

[1] De opkomsttijd 1e tankautospuit (TAS) is de tijd vanaf de melding op de meldkamer tot het moment dat deze aankomt bij het incident. Voor ieder object is een normtijd vastgesteld in het dekkings- en spreidingsplan, gebaseerd op de gebruiksfunctie. Het

toepassen van gebiedsgerichte opkomsttijden (GGO) in plaats van objectnormtijden kan leiden tot wijzigingen. We zien dat het resultaat van de opkomsttijden lager is dan de objectnorm. We maken per district een analyse van de opkomsttijden om de oorzaken beter te kunnen duiden en te bepalen welke factoren we kunnen beïnvloeden om de opkomsttijden te verkleinen.

[2] Dit aantal wordt niet begroot.

[3] In dit hoge aantal waren ook de meldingen van VR Zeeland verwerkt.

[4] Het aantal van 7.637 past binnen het langjarig gemiddelde van circa 7.700. In dit aantal is de laatste jaren een geleidelijke daling zichtbaar. Het opvallend hoge aantal over 2022 was afwijkend omdat er een ander type data-analyse uitgevoerd is.

Toelichting opkomsttijden

In 2023 is de tendens voortgezet dat onze opkomsttijden geleidelijk langer worden. Waar in 2018 80 % van de eerste tankautospuit binnen de normtijd ter plaatse was, was dit in 2023 71 %. In 2018 was 92 % van de uitrukken van een TAS naar brand binnen de normtijd ter plaatse, in 2023 was dit 86 %.

Als mogelijke verklaringen zien we de komst van verkeersremmende maatregelen voor het vergroten van verkeersveiligheid, steeds meer 30 kilometerzones binnen de bebouwde kom, de verlaging van maximumsnelheid op provinciale wegen van 80 naar 60 kilometer, (nieuwe) vrijwilligers die steeds verder van de kazernes vandaan wonen vanwege nieuwbouw buiten het centrum, en vrijwilligers die niet in dezelfde plaats werken en wonen, waardoor zij overdag minder beschikbaar zijn.

Uit onze dagelijkse praktijk:

Team Collegiale Ondersteuning (TCO)

“Dodelijk slachtoffer bij brand”, “een reanimatie van een 18-jarige uit een klein dorp” of een “ernstig verkeersongval met zwaar letsel”. Het zijn voorbeelden van emotioneel impactvolle incidenten. Collega’s van de 24-uurs dienst en vrijwilligers van de brandweer worden met regelmaat blootgesteld aan dergelijke emotioneel impactvolle incidenten. Het Team Collegiale Ondersteuning is dan 24/7 en het hele jaar door beschikbaar voor opvang en nazorg. Zo kan een emotioneel impactvol incident dat mogelijk als schokkend wordt ervaren op een goede manier verwerkt worden. Want daar gaat het om; goede verwerking! Het team is er voor alle medewerkers in dienst van de Veiligheidsregio of die in opdracht van de veiligheidsregio werk verrichten. Dus bijvoorbeeld ook voor de officieren van dienst bevolkingszorg. Het team heeft in 2023 dertien keer een ondersteuningsverzoek gekregen.

Team Brandonderzoek (TBO)

Brandonderzoek en evaluatie is voor de brandweer een manier om te leren. Het levert informatie op over oorzaken van branden, brandverloop, de effectiviteit van preventieve voorzieningen en de effectiviteit van onze eigen inzet. De uitkomsten dragen bij aan het signaleren van trends, kennisdeling en het verbeteren van de taakuitvoering. In 2023 zijn 23 branden door het team Brandonderzoek onderzocht en gerapporteerd. Daarnaast is 7 keer een grootschalig brandweeroptreden geëvalueerd. Eén daarvan was een incident op Tweede Paasdag, hier brak een zeer grote brand uit bij de firma Axell Logistics in Etten-Leur. De resultaten uit het TBO onderzoek zijn gebruikt voor de interne evaluatie van de brandweer met de repressief leidinggevende van dit incident. Later is dit breder gedeeld in onze organisatie tijdens de periodieke bijeenkomsten van Officieren van Dienst.

Financieel overzicht

Weergave van de kosten voor het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet:

Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 Primair		Begroting 2023 Definitief		Rekening 2023		Verschil (begroting -/- rekening)		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Programma Veiligheid	€ 69.182	€ -70.325	€ 74.113	€ -14.046	€ 67.164	€ -7.687	€ 6.949	€ -6.359	€ 590
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	€ 3.115	€ -2.313	€ 2.971	€ -0	€ 3.030	€ -6	€ -59	€ 6	€ -53
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 72.297**	**€ -72.639**	**€ 77.084**	**€ -14.046**	**€ 70.194**	**€ -7.693**	**€ 6.890**	**€ -6.353**	**€ 537**
Reserves	€ -	€ -63	€ -	€ -284	€ -	€ -284	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde Resultaat	**€ 72.297**	**€ -72.702**	**€ 77.084**	**€ -14.330**	**€ 70.194**	**€ -7.978**	**€ 6.890**	**€ -6.353**	**€ 537**

2.5 Wendbare en duurzame organisatie

Samen werken we aan veiligheid en veerkracht. Dit doen we langs de drie beleidspijlers met als fundament een wendbare en duurzame organisatie.

Onze visie op een wendbare en duurzame organisatie: ‘Wij voeren onze veiligheidstaken tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten uit. Wij werken samen, zijn duurzaam, werken informatiegestuurd en organiseren onszelf wendbaar. We zijn trots en doen ons werk vol passie.’

Wat willen we bereiken?

In 2023 zetten we in op de volgende speerpunten:

- We zijn een flexibele en wendbare organisatie waarin medewerkers met passie en plezier werken, we zijn in staat om bij veranderende omstandigheden succesvol onze doelstellingen te realiseren. Onze medewerkers en stakeholders zijn ambassadeurs van onze organisatie.
- We beschikken over een goed georganiseerde en betrouwbare informatievoorziening die het mogelijk maakt een effectieve organisatie te zijn, onze producten en diensten te verbeteren en intensief samen te werken met onze partners op basis van betrouwbare, actuele en volledige informatie.
- We vergroten de transparantie, de stuurbaarheid en het lerend vermogen van de organisatie en ook de kennis over onze doelgroepen door slimmer en beter gebruik te maken van data en informatie. We versterken op duurzame inzetbaarheid van onze mensen zodat collega’s vitaal blijven.

Waar staan we nu?

We beschrijven de stand van zaken van doelstellingen bij de speerpunten van 2023.

1. We zijn een flexibele en wendbare organisatie waarin medewerkers met passie en plezier werken, we zijn in staat om bij veranderende omstandigheden succesvol onze doelstellingen te realiseren. Onze medewerkers en stakeholders zijn ambassadeurs van onze organisatie.	
	Organisatie
Wat is het plan?	• Organisatiebreed zijn drie verbeterpunten benoemd, namelijk: feedback geven, evalueren van projecten en realistische planningen/ambitie. In 2022 maken we actieplannen die we in 2023 uitvoeren. • In 2022 wordt de structuur van de organisatie geëvalueerd. De adviezen die hieruit voortvloeien zijn geïmplementeerd.
Wat is er bereikt?	• Zowel in de afdelingen zelf als in het organisatiebrede leiderschapstraject worden de verbeterpunten doorgevoerd. Deze thema’s vragen na dit jaar

	nog onze aandacht. Ook hebben we in onze beleidscyclus voortdurend aandacht voor realistisch plannen. • De adviezen uit de evaluatie van de organisatiestructuur zijn grotendeels geïmplementeerd. Onder meer zijn de afdelingen Repressie Centraal en Informatie, Onderzoek en Analyse (IOA) samengevoegd tot één afdeling. • Ter versterking van de brandweerdistricten zijn tijdelijk voor de periode 2023, 2024, 2025 drie extra functies adviseurs brandweerzorg aangesteld. De omvang van de districten is na de reorganisatie toegenomen, terwijl het aantal leidinggevenden is verlaagd. Dit vraagt meer eigenaarschap van o.a. ploegleiders en vrijwillig postcommandanten en krijgt verder aandacht in het leiderschapsprogramma. • Verschillende groepen medewerkers hebben deelgenomen aan workshops eigenaarschap, waarin geleerd werd hoe een opdrachtgever en -nemer zich op een professionele manier tot elkaar verhouden.
Wat wijkt er af?	• -
	Versterken positie als partner in veiligheid
Wat is het plan?	• We zetten onze social mediakanalen en de website vrmwb.nl in om de merken Brandweer en Veiligheidsregio verder te positioneren tussen de andere hulpverlenings- en crisisorganisatie. Dit doen we heel specifiek met behulp van de techniek storytelling. Door middel van het publiceren van ervaringsverhalen van o.a. medewerkers nemen we de lezers/luisteraars mee in onze processen. De story's (verhalen) zijn laagdrempelig en bedoeld voor de brede doelgroepen.
Wat is er bereikt?	• We hebben dit jaar vijf ervaringsverhalen ('storys') via de website en social media (cross mediaal) gepubliceerd. Zie de verhalen bij: Onze mensen - VRMWB
Wat wijkt er af?	-
	Nieuwe wet- en regelgeving
Wat is het plan?	• Er is een waarborgfonds ingericht door landelijke samenwerking in de Stichting Risicobeheer. • Het beleidsplan 2023-2027 heeft een gedegen zienswijze traject met de raden doorlopen en wordt naar verwachting in juli 2023 vastgesteld door het bestuur. • De rechtspositionele basis van medewerkers is op basis van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) ingebed en de aanstellingen van medewerkers zijn omgezet naar arbeidsovereenkomsten. • We zetten de eerste stappen op basis van het in 2022 opgestelde plan van aanpak en beschikbare middelen ten behoeve van Wet open overheid (Woo) + Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) + Besluit digitale toegankelijkheid overheid. • Samen met de gemeenten wordt invulling gegeven aan een nieuwe gemeenschappelijke regeling. In 2023 is een ontwerpregeling opgesteld en vastgesteld, zodat deze de wettelijk vereiste vaststellingprocedure kan gaan volgen.
Wat is er bereikt?	• Waarborgfonds: bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden in het Veiligheidsberaad van 30 juni. Het waarborgfonds en het expertisebureau, dat in ieder geval voorziet in de ondersteuning bij de afhandeling van ongevallen en de gezamenlijke inkoop van een ongevallenverzekering, is operationeel per 1-1-2024.

	• Beleidsplan: het zienswijzetraject voor de gemeenteraden is op 19 juni 2023 afgerond. Negen gemeenten hebben hun zienswijzen gegeven. Het beleidsplan is op 13 juli door het bestuur vastgesteld. • Wet open overheid (Woo): passieve openbaarmaking op grond van de Woo is geïmplementeerd met een pagina op onze website en elektronische formulieren om contact te leggen met Woo-contactambtenaar of om een Woo-verzoek te doen. Een softwarepakket om documenten snel te anonimiseren verkleint de werklast en de termijnen voor beantwoording van de verzoeken. • Besluit digitale toegankelijkheid: We willen volledig digitaal toegankelijk zijn. Onze website vrmwb.nl scoort een status 'B' op digitale toegankelijkheid en voldoet hiermee bijna geheel. Een afstudeeronderzoek vanuit Avans naar de implementatie van het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid heeft 7 aanbevelingen opgeleverd, met name gericht op digitale documenten. De Oogstichting heeft gezorgd voor bewustzijn van het projectteam en geadviseerd over digitale toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking. Het beleidsplan is als pilot digitaal toegankelijk gemaakt en vormt een eerste aanzet van deze ontwikkeling. • Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr): het proces om te komen tot een gewijzigde gemeenschappelijke regeling is regionaal opgepakt. Na het 1e zienswijze traject heeft het algemeen bestuur op 1 februari 2024 ingestemd met de aangepaste concept-regeling en deze ter vaststelling naar de gemeente verstuurd. Gelijktijdig met de formulering van een gewijzigde gemeenschappelijke regeling hebben griffiers in het westelijke deel van de regio de Nota Verbonden Partijen herschreven en is gewerkt aan een update en waar mogelijk een voorstel gedaan voor uniformering van de financiële spelregels.
Wat wijkt er af?	• Wnra: geen ontwikkelingen, in afwachting van besluitvorming door de Minister van Justitie en Veiligheid. • Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer: deze wet is op 9 mei 2023 definitief vastgesteld en gaat in werking op 1 juli 2024. We hebben een elektronisch kanaal voor het doen van Woo-verzoeken gerealiseerd. De andere kanalen volgen in 2024.
2. We beschikken over een goed georganiseerde en betrouwbare informatievoorziening die het mogelijk maakt een effectieve organisatie te zijn, onze diensten te verbeteren en intensief samen te werken met onze partners op basis van betrouwbare, actuele en volledige informatie.	
⚑	**Informatievoorziening**
Wat is het plan?	• De basis van de interne informatievoorziening is steeds beter op orde: de kernregistraties zijn bekend en worden goed beheerd, de data-kwaliteit in de administratieve systemen neemt toe, de GEO-data is beschikbaar daar waar dat nodig is. Nieuwe informatie, zoals Internet of Things (IoT) komt beschikbaar door inzet van sensoren op de voertuigen, waardoor "meten is weten" beter mogelijk wordt.
Wat is er bereikt?	• Inzet van sensoren (telemetrie) op een steeds groter deel van onze voertuigen levert waardevolle informatie op. Deze data analyseren en verrijken we en gebruiken we op verschillende manieren; bijvoorbeeld bij incidentevaluaties, repressieve rapportages, RI&E, vakbekwaamheid, voertuigbeheer en (voorspellend) onderhoud.

	• In 2023 hebben we een aanbesteding gedaan voor Identity & Access management, waardoor de toegang van medewerkers tot onze informatievoorziening wordt beheerd op basis van rollen. Hiermee komen we 'in control' op de in-, door-, en uitstroom van medewerkers binnen de organisatie en kunnen we beter samenwerken met onze ketenpartners. De implementatie loopt door in 2024. • Dit jaar hebben we de voorbereidingen voor een nieuwe financiële applicatie (AFAS) inclusief inkoopmodule gedaan. Per 1-1-2024 is dit nieuwe systeem geïmplementeerd. • We hebben onze server voor GEO-informatie gemigreerd. In 2024 kunnen we veel breder en eenvoudiger geografische informatie gebruiken.
Wat wijkt er af?	• Onze dashboards voor sturing en verantwoording vragen op een aantal onderwerpen om betere kwaliteit van brondata. De zogeheten databronnen zijn niet altijd compleet en actueel. Bij het verder inrichten en gebruiken van onze informatiesystemen in 2024 richten we ons op het vergroten van datakwaliteit, waaronder die van de basisregistraties.
	Informatieveiligheid
Wat is het plan?	• Vaste medewerkers hebben awareness trainingen gevolgd. • Realisatie 80% Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Het accent ligt hierbij op het borgen van procedures en continuïteitsplannen. • De beweging naar Vitale infrastructuur is ingezet. We haken aan bij de landelijk Computer Emergency Response Team (CERT) aanbesteding en richten. • Een Security Operations Center (SOC) en Security Information & Event Management (SIEM) oplossing zullen vanaf Q3 onderdeel uitmaken van onze IT inrichting.

Wat is er bereikt?	• Medewerkers kunnen deelnemen aan een online programma om bewustzijn (awareness) van informatieveiligheid te vergroten. Een groot deel van hen volgt periodiek deze modules. In 2023 heeft 62 % van de medewerkers het programma doorlopen.
	• Voor de BIO zijn dit jaar meerdere initiatieven afgerond, waaronder:
	  ○ Analyse van het gebruik van camerabeelden;
	  ○ Eerste blauwdruk voor een business continuïteitsplan (BCP);
	  ○ CERT contract is afgesloten met een gespecialiseerd bedrijf;
	• In samenwerking met gemeente Breda en het Waterschap Brabantse Delta hebben we een cyberoefening gedaan. De oefening heeft ervoor gezorgd dat de deelnemers nog beter hun rol kunnen pakken. De procedure is op basis van deze oefening aangescherpt.

Wat wijkt er af?	• De functie van Chief Information Security Officer (CISO) is vanaf oktober weer ingevuld. Samen met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) hebben we een medewerker voor deze vacature geworven. Enkele verbeteringen van BIO zijn hierdoor vertraagd, waaronder het inrichten van een monitoringsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) en een analyse van de manier waarop onze informatiebeveiliging en compliance is ingericht. • Het inrichten van een Security Information and Event Management (SIEM) SIEM/Security Operation Center (SOC) dat ons netwerk monitort om snel en adequaat te kunnen reageren op informatieveiligheid bedreigingen is

	vertraagd vanwege beperkte capaciteit in de markt. Implementatie is voorzien in het eerste kwartaal van 2024.
	Digitaal werken
Wat is het plan?	• We investeren in het digitaal vakmanschap van onze medewerkers, door het aanbieden van een trainingsmodule voor alle medewerkers, virtueel leren en oefenen en het digitaliseren van werkprocessen. • We vervangen het bestaande documentmanagementsysteem (DMS) zodat dit beter aansluit op de wet- en regelgeving. • We optimaliseren samen met de vakafdelingen de bedrijfsvoeringsprocessen en onderzoeken welke hiervan interessant zijn om te automatiseren.
Wat is er bereikt?	• Onze medewerkers hebben deelgenomen aan trainingen voor het gebruik van SharePoint/Microsoft 365. • In 2023 hebben we ons gericht op de technische inrichting van het DMS in SharePoint om archiefwaardig te gaan werken. • Bedrijfsvoeringsprocessen zijn beschreven en vastgelegd. Proceseigenaren zijn toegekend die de processen beheren en onderhouden. • De managementleden hebben een masterclass gevolgd over informatiegestuurd werken, waarin aandacht is besteed aan intern beleid voor het verzamelen, bewaren, bewerken en verwijderen van data (*data governance*) en informatieveiligheid. Verdere uitrol van deze manier van kennisdeling is voorbereid.
Wat wijkt er af?	• In 2024 worden de medewerkers meegenomen in het implementatietraject van het DMS (adoptie) en gaan we live met deze oplossing. • De archiefwaardigheid van de belangrijkste taakapplicaties is in 2023 niet getoetst, vanwege de krappe personele bezetting en de volgordelijkheid van het DMS. Dit project schuift door naar 2025. • Het onderzoek naar het automatiseren van bedrijfsvoeringsprocessen is eind 2023 gestart en leidt in 2024 tot uitkomsten.
3. We vergroten de transparantie, de stuurbaarheid en het lerend vermogen van de organisatie en ook de kennis over onze doelgroepen door slimmer en beter gebruik te maken van data en informatie. We versterken op duurzame inzetbaarheid van onze mensen zodat collega's vitaal blijven.	
	Presterend vermogen
Wat is het plan?	• Als opmaat naar de nieuwe beleidsperiode 2023-2027 evalueren we onze prestatie indicatoren en kengetallen op inzicht en meerwaarde. De bijbehorende dashboards worden hiermee verbeterd. • De gestage ontwikkeling van rapporteren naar trends analyseren en voorspellen vergt een omslag naar data gedreven denken: opleidingen horen hierbij. • We stellen diverse Power-BI dashboards ook ter beschikking aan onze gemeenten, waarbij ook oog is voor ons maatschappelijk effect. We meten de meerwaarde van deze dashboards.

Wat is er bereikt?	• We hebben intern zogenaamde 'knoppencursussen' gegeven, waarin medewerkers leren om beter gebruik te maken van Power BI-dashboards, zoals het dashboard over de toekomstige uitstroom van vrijwilligers. • We gebruiken Power-BI dashboards in onze gesprekken met de gemeenten en bespreken de bijzonderheden die de dashboards weergeven. In gesprek met gemeente bepalen we hoe de dashboards nog meer van waarde kunnen zijn. • De Monitor Integrale Veiligheid is geëvalueerd en wordt in samenhang met de Wijktool in 2024 verbeterd. • De sturing- en verantwoordingsinformatie van afdelingen bedrijfsvoering is doorontwikkeld. Nieuwe indicatoren zijn beschreven en worden in 2024 verder geoperationaliseerd. • Prestatie indicatoren worden geëvalueerd. Er zijn dashboards in ontwikkeling voor verschillende doelgroepen, zoals postcommandanten en ploegleiders.
Wat wijkt er af?	
	Visitatie Veiligheidsregio MWB
Wat is het plan?	• Visitatie heeft als doel om veiligheidsregio's als organisatie verder te ontwikkelen en om van en met elkaar te leren. We geven hiermee invulling aan artikel 56 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr), waarin staat dat het bestuur van de veiligheidsregio ervoor zorgt dat eenmaal in de vijf jaar een visitatie door een visitatiecommissie wordt verricht. In 2022 wordt landelijk gewerkt aan een voorstel voor aanpak van de visitatie, zodat die vanaf 2023 uitgevoerd kan worden. Het is nog niet duidelijk wanneer de visitatie binnen Veiligheidsregio MWB zal plaatsvinden.
Wat is er bereikt?	• De visitatie van Veiligheidsregio's gebeurt in twee delen. Eerst wordt een compacte visitatie op hoofdlijnen uitgevoerd. Hieruit kan een verdiepend thema worden gekozen dat in een vervolgvisitatie verder wordt verdiept. De 'compacte visitatie' van onze Veiligheidsregio is in juni 2024 en bereiden wij in het voorjaar 2024 voor.
Wat wijkt er af?	-
	Duurzame inzetbaarheid personeel
Wat is het plan?	• Er wordt uitvoering gegeven aan het in 2022 opgestelde actieplan 'Samen Vitaal' voor alle medewerkers en voor specifieke doelgroepen. De beweging naar een vitale organisatie groeit en wordt verder verspreid. Het wordt een vanzelfsprekendheid dat wij werken aan vitaliteit. • Loopbaanplannen tweede loopbaanbeleid zijn ingevuld en worden conform die plannen uitgevoerd binnen financiële kaders.
Wat is er bereikt?	• Het programma 'Samen Vitaal' is geborgd in het meerjarenbeleidsplan 2023-2027. In de hele regio zijn activiteiten uitgevoerd en workshops 'Vitaliteit' en 'Team en talent' georganiseerd die door de deelnemers gewaardeerd zijn met een 9. Er is een start gemaakt om op doelgroepniveau specifieke behoeften op te halen op het gebied van vitaliteit. • We hebben in 2023 ook invulling gegeven aan 'In een goeie flow door het PPMO' voor de doelgroep Vrijwilligers, waarmee we hen ondersteunen en

	faciliteren in de voorbereiding op het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek (PPMO) en hen stimuleren het hele jaar door fit te zijn. • Voorlopige loopbaanplannen zijn opgesteld en de voortgang daarvan wordt besproken in 'het goede gesprek'. • De vastgestelde loopbaanplannen en verzoeken tot uitstel 2e loopbaan (na 20 jaar) worden als zodanig uitgevoerd met de beschikbare personele en financiële middelen. Een deel van de medewerkers maakt geen gebruik van het 2e loopbaanplan omdat deze bijvoorbeeld terugvallen op een eigen bedrijf. • Per 1 januari 2024 gaat de Regeling voor vervroegde uittreding (RVU) in. Dit geeft medewerkers de mogelijkheid om maximaal twee jaar voor de AOW-leeftijd vervroegd uit te treden.
Wat wijkt er af?	• Het landelijk onderzoek *Sustainable Employability Firefighters* (SEmFire) is met een half jaar verlengd en de uitkomsten zijn daarmee vertraagd. De resultaten van het onderzoek worden medio 2026 verwacht. Deze vertraging heeft een negatief effect op het aantal vastgestelde loopbaanplannen en verzoeken tot uitstel.
	Duurzame oplossingen werkplekken en huisvesting
Wat is het plan?	• Afronding implementatie nieuwe werk- en huisvestingsconcept. Onze kantoren zijn ingericht op het hybride werken en medewerkers zijn gefaciliteerd en in staat gesteld om hybride te werken. • Installatie LED-verlichting op kantoren in kazernes.
Wat is er bereikt?	• 10 kantoorlocaties zijn aangepast om effectiever samen te werken en beter aan te sluiten op hybride (tijd en plaats onafhankelijk) werken. Hierbij zijn beleid en werkafspraken geïntroduceerd, onder de noemer 'Samen Flexibel Werken'. Per 1 april 2023 is de locatie Doornboslaan ontmanteld. • Bij vervanging van armaturen volgens het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt alleen nog LED-verlichting toegepast. • Aanvullende maatregelen voor verduurzaming huisvesting zijn geïmplementeerd, zoals een gebouwbeheersysteem dat helpt om het energieverbruik te reduceren.
Wat wijkt er af?	-
	Duurzame bedrijfsvoering
Wat is het plan?	• Actief deelnemen aan het netwerk van veiligheidsregio's op het gebied van duurzaamheid en het delen van best practices. • Invulling geven aan het statement over duurzaamheid van de RCDV uit 2022 en de uitwerking ervan in het Beleidsplan 2023 - 2027.
Wat is er bereikt?	• De ambities op duurzaamheid zijn ambtelijk vastgesteld. Hierin zijn de ambities voor de volgende hoofdthema's beschreven: Klimaat, Mens, Circulariteit en Samenwerking. • De CO2-voetafdruk is in beeld gebracht over referentiejaar 2022 en bedroeg 3.709 ton. We verkleinen deze voetafdruk de komende jaren systematisch. Dit doen we door o.a. inkoop van gegarandeerde groene

	stroom, elektrificering van dienstauto's en personenbusjes en – in samenwerking met onze gemeenten - verdere verduurzaming van de kazernes. We zijn het traject gestart dat moet leiden tot certificering volgens de CO2-prestatieladder niveau 3 voorjaar 2024. • De onderwerpen staan landelijk goed op de agenda bij de RCDV en vakraad bedrijfsvoering. Organisatorisch is er aansluiting gevonden bij de kerngroep Duurzaamheid van het NIPV en op regionaal niveau is aangehaakt bij de 'Community of Practice' (COP) van veiligheidsregio's die actief aan de slag zijn/willen met de CO2-prestatieladder om de CO2-voetafdruk volgens een gecertificeerde methodiek te verkleinen. Kennis is opgehaald en uitgewisseld tijdens de Roadshow Duurzaamheid van Brandweer Nederland. • 20 Elektrische dienstbussen en 15 elektrische dienstauto's zijn aanbesteed en zijn deels al eind 2023 uitgeleverd. • Eind 2023 is gestart met het project om het mobiliteitsbeleid voor dienstreizen te actualiseren. Dit project richt zich op de vraag hoe VRMWB haar dienstreizen o.a. duurzamer kan uitvoeren.
Wat wijkt er af?	-
	Financiële duurzaamheid
Wat is het plan?	Implementatie van de besparingsmogelijkheden naar aanleiding van bestuurlijke besluitvorming in 2022.
Wat is er bereikt?	De bestuurlijke financiële Taakstelling van €443.000 is gerealiseerd.
Wat wijkt er af?	-

We blijven investeren in het goed uitoefenen van ons werk, richten onze processen efficiënt en doeltreffend in, vertalen en initiëren nieuwe ontwikkelingen en trends en adviseren en ondersteunen de organisatie bij beleidsvoering en uitvoering van taken op het gebied van: Personeel en organisatie - Financiën, planning en Control - Inkoop – Communicatie - Informatisering - Strategie en ontwikkeling.

Hieronder tonen we prestatie-indicatoren over onze reguliere activiteiten ('going concern'), waarmee we een bijdrage leveren aan een wendbare en duurzame organisatie. We blijven investeren in het goed uitoefenen van ons werk, richten onze processen efficiënt en doeltreffend in, vertalen en initiëren nieuwe ontwikkelingen en trends en adviseren en ondersteunen de organisatie bij beleidsvoering en uitvoering van taken op het gebied van: Personeel en organisatie - Financiën, Planning en Control - Inkoop – Communicatie - Informatisering - Strategie en ontwikkeling.

	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023
Personeel en organisatie			
Ziekteverzuim (organisatie)	6,5%	4,5 %	4,5 %
Opleidingsbudget (als % loonsom)	2,5%	2,5 %	2,3 %
% van de beroeps brandweermensen die in 2026 uitstromen is gestart met tweede loopbaanbeleid.	100%	100 %	50 %
Communicatie			
Meten reputatie via social media			

Volgers YouTube brandweer	22.950	20.000	25.650
Volgers Facebook brandweer	8.450	8.500	8.850
Volgers Instagram brandweer	4.800	4.500	5.350
Volgers Facebook VRMWB	5.450	5.700	5.600
Volgers LinkedIn VRMWB	5.700	5.300	6.450
Volgers 'X' (Twitter) VRMWB	16.200	16.100	16.100
Informatisering			
Klanttevredenheid[1]	>7	>7	-
Incidentafhandeling conform norm	95%	95%	88%
Aantal hacks (major storing)	0	0	0
Strategie en ontwikkeling			
Woo-verzoeken			
- Aantal informatieverzoeken	9	5	21
- Aantal zienswijzen/verzoeken	-	-[2]	15
	-	-[2]	6
Afgedaan binnen wettelijke termijn			
- Afgedaan binnen primaire beslistermijn	100%	100%	100%
	89%	-[2]	76%
- Afgedaan binnen primaire beslistermijn + wettelijke verdaging	11%	-[2]	24%
Raadsvragen afgedaan binnen termijn			
Aantal raadsvragen afgedaan binnen de wettelijke termijn	100%		100%
	-	7	27
Inkoop			
Rechtmatige aanbestedingen	100%	100%	100%
Realiseren inkoopplan	76%	80%	80%

[1] Klanttevredenheid wordt niet gemeten.

[2] Deze cijfers worden niet begroot, maar worden wel weergegeven in de realisatie.

Toelichting Woo-verzoeken

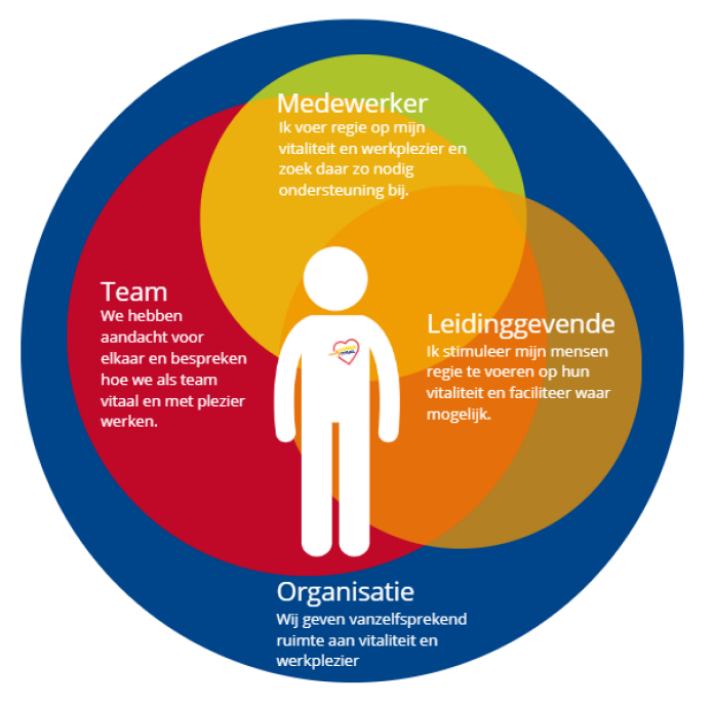
Het indienen van Woo-verzoeken is zichtbaar een trend en wordt gestimuleerd via landelijke ontwikkelingen en de (media-)aandacht daarvoor. Het indienen is eenvoudiger geworden door een elektronisch formulier volgens een nieuwe wettelijke verplichting. Het hogere aantal komt ook doordat VRMWB vaker een verzoek door derden voor het toesturen van een document steeds vaker als een Woo-verzoek behandelt. De Woo-werkwijze verkleint namelijk de risico's die bestaan als een verzoek om informatie op een ander niveau en niet volgens een vast proces afgedaan wordt.

Verzekeringskwesties vormen steeds vaker de aanleiding voor een Woo-verzoek. Deze categorie vormt maar liefst 70% van de verzoeken. Hiervoor willen we een apart, minder bewerkelijk proces opzetten.

Uit onze dagelijkse praktijk:

Samen Vitaal

Het programma ‘Samen vitaal’ is gericht op het niveau van de organisatie, de teams, leidinggevenden en medewerkers. We voeren workshops en bijeenkomsten uit bij afdelingen en sectoren op het gebied van de ‘Vitaliteitsschijf van 5’: Vitalogisch, Fysiologisch, Psychologisch, Ecologisch, Filosofisch. Voorbeelden zijn ontmoetingslunches met de directie en de workshop ‘Vitaliteit en mentaal welzijn’. Hiermee stimuleren we de eigen regie op vitaliteit en de beweging naar een vitale organisatie. Tijdens de Week van de Vitaliteit in september is nog eens extra aandacht gegeven aan vitaliteit. Meer dan 200 collega's namen deel aan negen verschillende workshops tijdens deze week die voor en door collega’s werden uitgevoerd. Naast aandacht voor alle aspecten van vitaliteit draagt dit ook bij aan verdere kennismaking en verbinding tussen collega’s uit alle onderdelen van de organisatie. In 2023 zijn we ook gestart om bij verschillende doelgroepen behoeften op te halen op het gebied van vitaliteit. Medewerkers vragen extra aandacht voor beweging, ontspanning en mentaal welzijn.

Wat zijn de kosten?

Wendbare en duurzame organisatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 Primair		Begroting 2023 Definitief		Rekening 2023		Verschil (begroting -/- rekening)		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Programma Veiligheid	€ 1.450	€ -1.097	€ 1.560	€ -13	€ 1.709	€ -	€ -149	€ -13	€ -162
Algemene dekkingsmiddelen	€ 463	€ -463	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overhead	€ 10.054	€ -9.401	€ 11.846	€ -35	€ 11.925	€ -216	€ -79	€ 181	€ 102
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 11.967**	**€ -10.960**	**€ 13.406**	**€ -48**	**€ 13.634**	**€ -216**	**€ -228**	**€ 168**	**€ -60**
Reserves	€ 340	€ -660	€ 349	€ -1.518	€ 349	€ -1.118	€ -	€ -401	€ -401
Gerealiseerde Resultaat	**€ 12.307**	**€ -11.621**	**€ 13.754**	**€ -1.567**	**€ 13.982**	**€ -1.334**	**€ -228**	**€ -232**	**€ -460**

Financieel overzicht Overhead

Conform de BBV wetgeving moeten de kosten van Overhead inzichtelijk gemaakt worden in het jaarverslag. Deze zijn inzichtelijk gemaakt en verantwoord per pijler. Hieronder nog een samenvattend overzicht voor het totaal. Er is een overschrijding van € 132.000 op het lastentotaal van de totale Overhead.
Een nadere toelichting hierop vindt u in paragraaf 4.6 Verschillenanalyse en 4.9 Rechtmatigheid.

Overhead Specifiek (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 Primair	Begroting 2023 Definitief	Rekening 2023	Verschil (begroting -/- rekening)
Stimuleren redzaamheid in de samenleving				
Lasten overhead	€ 60	€ -	€ -	€ -
Baten overhead	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan een veilige leefomgeving				
Lasten overhead	€ 617	€ 945	€ 939	€ 6
Baten overhead	€ -448	€ -0	€ -	€ -0
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet				
Lasten overhead	€ 3.115	€ 2.971	€ 3.030	€ -59
Baten overhead	€ -2.313	€ -0	€ -6	€ 6
Wendbare en duurzame organisatie				
Lasten overhead	€ 10.054	€ 11.846	€ 11.925	€ -79
Baten overhead	€ -9.401	€ -35	€ -216	€ 181
Totale lasten overhead	€ 13.846	€ 15.762	€ 15.894	€ -132
Totale baten overhead	€ -12.162	€ -35	€ -223	€ 188
Totale Overhead	**€ 1.684**	**€ 15.727**	**€ 15.672**	**€ 56**

3.Paragrafen

In dit hoofdstuk komen de paragrafen aan bod. De BBV kent de volgende paragrafen:

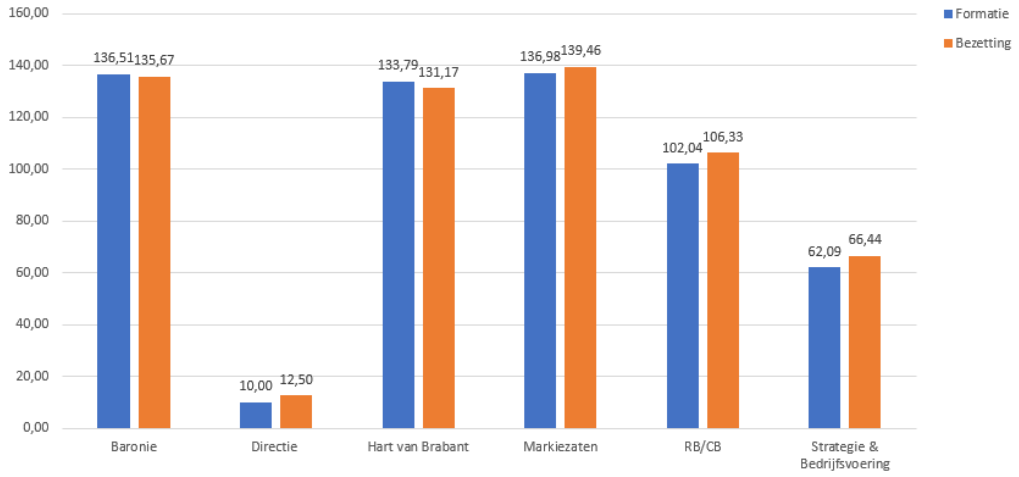
- Bedrijfsvoering
- Wet open overheid
- Financiering
- Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en Risicobeheersing
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

De paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid zijn voor ons niet van toepassing. Hieronder geven we een stand van zaken op bovenstaande onderwerpen.

3.1 Bedrijfsvoering

Formatie en Bezetting

In onderstaand overzicht is onze formatie opgenomen. De realisatie heeft betrekking op de stand van zaken per ultimo 2023. Dit betreft de medewerkers met een aanstelling. De brandweervrijwilligers zijn uitgezonderd van het FTE-overzicht en apart verantwoord in deze paragraaf.

De bezetting is eind 2023 591,57 ft en is hiermee hoger dan de vastgestelde formatie van 581,41 fte. Deze overbezetting heeft te maken met de extra fte's die met de extra BDUR-gelden voor het versterken van crisisbeheersing en informatievoorziening zijn aangetrokken. De formatie wordt eenmaal per jaar aangepast. Zo is de formatie van 2024 gelijk aan 602,1 fte, waardoor de bezetting weer binnen de formatie past.

Inhuur op formatie

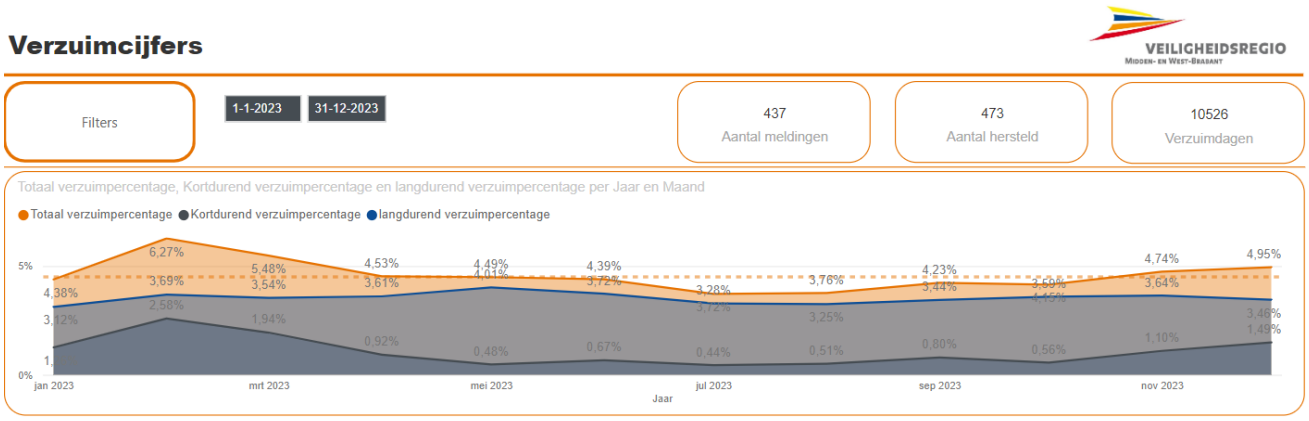
In 2023 zijn er 26 externen ingehuurd op plekken binnen de bestaande formatie. Dit is veelal inhuur om vacatures tijdelijk op te vullen totdat er een vaste medewerker gevonden is. Vooral bij functiegroepen waarvan de arbeidsmarkt krap is komt dit voor. Ook komt het voor dat er inhuur plaatsvindt op het moment dat een vaste medewerker langdurig afwezig is en het werk voortgezet moet worden. Dit komt bijvoorbeeld voor bij ziekte, zwangerschap en het opnemen van ouderschapsverlof.

Inhuur buiten formatie

In totaliteit zijn er in 2023 25 externen ingehuurd voor specialismen zoals assurantiën, functioneel beheer, informatisering en advisering risicobeheersing. Ook voor beveiliging, ondersteuning en coördinatie van opvang vluchtelingen heeft inhuur plaatsgevonden.

Ziekteverzuim

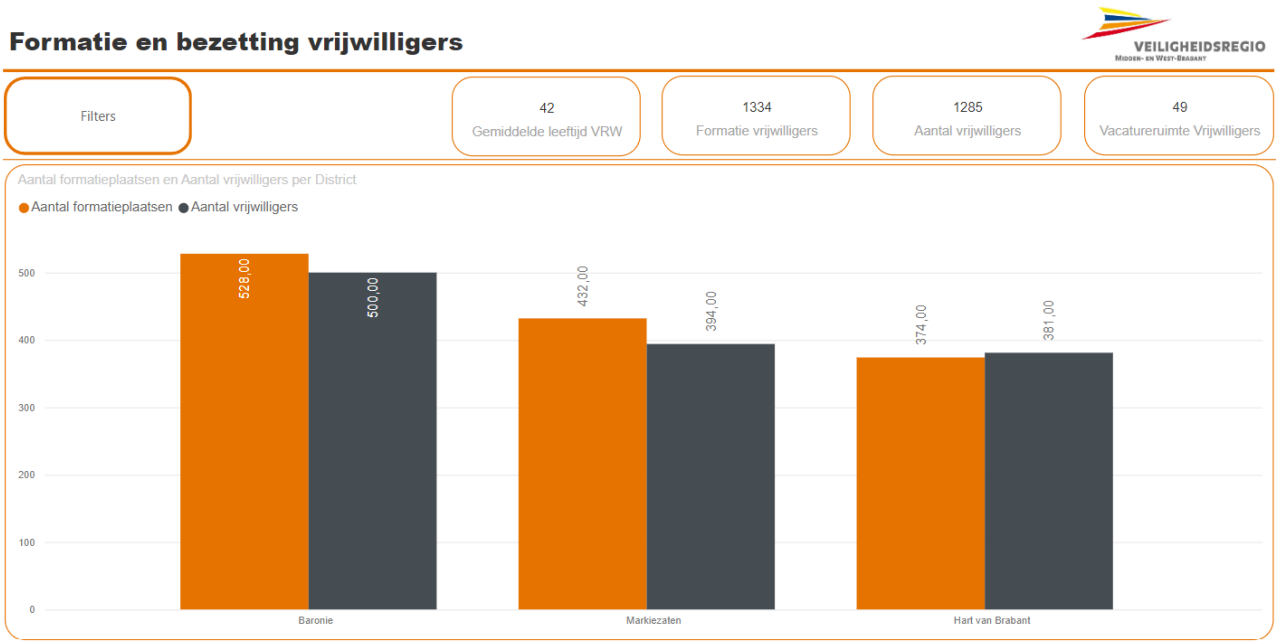
In 2023 is het ziekteverzuimpercentage (4,48%) in vergelijking met de voorgaande vijf jaar gedaald. Ten opzichte van de landelijke norm van veiligheidsregio's (4,5%) is het verzuim iets lager. In vergelijking met voorgaande jaren wordt het verzuim gekenmerkt met een lage verzuimfrequentie, terwijl de gemiddelde verzuimduur toegenomen is. Deze kenmerken zijn gelijk aan de cijfers die pre-corona het verzuim kenmerkte. Middels sociaal- en medisch overleg en het programma Samen Vitaal wordt actief gestuurd om het langdurig en het frequent verzuim en de oorzaken hiervan terug te dringen.

Naast het wegnemen van specifieke oorzaken is er ook in algemene zin meer aandacht besteed aan preventie van verzuim. Hiervoor is het Bedrijfszorgpakket van IZA zorgverzekering aangeschaft. Medewerkers met beginnende klachten, die op termijn kunnen leiden tot uitval, kunnen -zonder tussenkomst van de huisarts- door middel van diverse interventies op het gebied van fysieke en psychische klachten vroegtijdig geholpen worden. Hierdoor kan verzuim vermeden of sneller opgelost worden. Ook medewerkers met acute klachten kunnen door middel van de diverse interventies snel geholpen worden. IZA heeft hiertoe, verspreid over onze regio een netwerk van hulpverleners tot stand gebracht. Daarnaast hebben we een coördinator vitaliteit, die zorgt voor een actief beleid op vitaliteit en bewustzijn van het onderwerp.

Vrijwilligers

De bezetting van de vrijwilligers is 1285 fte per eind 2023 en ligt hiermee lager dan de vastgestelde formatie van 1334 fte.

Het thema vrijwilligheid is één van onze speerpunten. Het vinden en binden van vrijwilligers krijgt nadrukkelijk aandacht om voldoende instroom voor de toekomst te kunnen garanderen. Voor brandweerposten met vacatures worden doorlopend wervingsprocessen opgestart. De bezetting is in 2023 afgenomen met 3 vrijwilligers tot 1285. Dit betekent dat de uitstroom marginaal groter was dan de instroom in dit jaar.

Rechtmatigheid

Audit en Interne Controle

Een goede administratieve organisatie en interne beheersing zijn belangrijke randvoorwaarden om betrouwbare cijfers te rapporteren en rechtmatig te handelen. Door middel van interne controles en audits wordt periodiek vastgesteld of interne procedures en afspraken zijn nageleefd en te rapporteren cijfers betrouwbaar zijn. Het gaat hierbij niet alleen om financiële cijfers. De afdeling Concerncontrol is onafhankelijk van de lijnorganisatie gepositioneerd en voert audits, evaluaties, (doelmatigheid)onderzoeken en analyses uit om vast te stellen of interne procedures en afspraken nageleefd worden.

Invoering Rechtmatigheidsverantwoording

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is op 27 september 2022 door de Eerste Kamer vastgesteld. Met ingang van het verslagjaar 2023 is de verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het Dagelijks Bestuur voor de eerste keer een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. Deze verantwoording geeft het Dagelijks Bestuur in de vorm van een verklaring af bij de jaarrekening. Tot het boekjaar 2023 gaf de controlerende accountant een oordeel over de rechtmatigheid.

De rechtmatigheidsverantwoording gaat over de naleving van de regels die relevant zijn voor de financiële processen van VRMWB. Bijvoorbeeld naleving van wet- en regelgeving en aanbestedingsregels maar ook over misbruik of oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen of over lasten waarvoor geen dekking is opgenomen in de begroting (begrotingsonrechtmatigheid).

De drie relevante criteria voor de rechtmatigheidsbeoordeling die voor de rechtmatigheidsverantwoording van toepassing zijn:

1. het begrotingscriterium;
2. het voorwaardencriterium;
3. misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik van overheidsmiddelen.

Deze criteria moeten ondervangen worden door de (verbijzonderde) interne controles, de frauderisico analyse en de analyse begrotingsrechtmatigheid. De afdeling Concerncontrol zorg voor de uitvoering van deze werkzaamheden in samenwerking met de organisatieonderdelen. De onderbouwing van de verantwoording bestaat uit het adequaat inregelen van de interne organisatie en het uitvoeren van interne controles. Deze zijn vastgelegd in het intern controleplan die jaarlijks wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Ook worden analyses en voortgezette controles uitgevoerd op onderwerpen die hier aanleiding toe geven. De uitkomsten van deze controles leiden tot een verslag van bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Vanaf 2023 geeft de accountant een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening.

In 2023 is gewerkt aan het herzien en beoordelen van de risico's in de financiële processen. Op basis van de risico's zijn, voor ieder belangrijk financieel proces, de interne controleprogramma's beoordeeld. Dit heeft geresulteerd in bepaalde interne controles die zijn aangevuld en uitgebreid. In 2023 zijn alle activiteiten afgerond en dat heeft geleid tot het onderbouwd afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur. In 2024 en verder borgen we deze activiteiten in de organisatie.

Bevindingen Rechtmatigheid

Conform de kadernota Rechtmatigheidsverantwoording 2023 van de Commissie BBV dienen in de paragraaf Bedrijfsvoering een aantal zaken opgenomen te worden indien deze van toepassing zijn voor de Veiligheidsregio Midden en West Brabant.

Voor de paragraaf bedrijfsvoering is de rapporteringsgrens is niet formeel vastgesteld door het bestuur. In overleg met de accountant hanteren wij voor dit jaar de rapporteringsgrens van EUR 50.000,-. In 2024 zullen wij de rapporteringsgrens formaliseren en vastleggen in onze financiële verordening. Wel is daarbij door het AB op 23 september 2020 ingestemd dat ook onder de drie procent de rechtmatigheidsfouten per kostencategorie transparant gemaakt worden bij de jaarrekening, door middel van een toelichting per categorie op hoofdlijnen ter verklaring van de fouten.

Alle processen zijn bekeken en er zijn buiten hetgeen wij hieronder toelichten, geen onrechtmatigheden of fouten geconstateerd die boven de rapporteringsgrens komen.

onderdeel	omvang	gecontroleerd	fout	fout na correctie	percentage fout	onzekerheid	percentage onzekerheid
begrotingsrechtmatigheid	€ 102.895.031	€ 102.895.031	€ 203.186	€ 203.186		€ -	
voorwaardencriterium							
- onrechtmatigheid op inkopen	€ 37.543.926	€ 30.510.198	€ 334.876	€ 334.876		€ -	
- fiscaliteiten	€ 4.366.416	€ 1.863.206	€ 41.189	€ -		€ -	
misbruik en oneigenlijk gebruik	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -	
interne controles							
- Simpled Cards	€ 281.271	€ 281.271	€ 9.596	€ 9.596		€ -	
totaal	€ 145.086.644	€ 135.549.706	€ 588.848	€ 547.658	0,53%	€ -	0,00%
verantwoordingsgrens				€ 3.086.851	3,00%		

Er zijn geen onrechtmatigheden die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen (geen onrechtmatigheden boven grens 3%). We hanteren voor de rapporteringsgrens € 50.000,- in afstemming met de accountant. Deze fouten worden hier toegelicht.

- Begrotingsonrechtmatigheid
  De overschrijding op de lasten van overhead en algemene dekkingsmiddelen, ad. € 200.000 is beperkt en heeft geen mogelijkheid door compensatie van direct hieraan gerelateerde opbrengsten. De overschrijdingen zijn hiermee onrechtmatig. De overschrijding heeft betrekking op enkele bedrijfsmatige kosten, zoals prijsstijgingen, inhuur derden en de dotatie aan de voorziening spaarverlof. Conform onze financiële verordening artikel 23, 3e lid wordt door het Algemeen Bestuur, bij het vaststellen van de jaarstukken ingestemd met deze begrotingsonrechtmatigheid. Hierdoor telt deze niet mee voor het oordeel van de accountant.
  De uitgebreide meting van de rechtmatigheid op programma-onderdelen is opgenomen in de jaarrekening in hoofdstuk 4, paragraaf 4.9.

- Onrechtmatigheid op inkopen
  Er is 1 inkooptraject aangetroffen die niet rechtmatig is verlopen. Dit betreft de aanschaf van kantoorinrichting. Dit inkooptraject is met een MVO (meervoudige onderhandse) procedure uitgevoerd. Het inkooptraject is ruim boven de gunning gerealiseerd. Dit project was begroot voor € 175.000 en is uiteindelijke gerealiseerd voor € 335.000. Hierdoor is niet alleen de gunning overschreden (met meer dan 10%), maar er had ook een andere procedure moeten worden gevolgd. Dit inkooptraject had door middel van een Europese aanbesteding moeten worden uitgevoerd. Dit project wordt geëvalueerd om helder te krijgen waardoor de contractwaarde is overschreden.
  In 2024 is op ditzelfde contract nog voor 23.000 euro aan financiële verplichtingen betaald. Na februari zijn er geen verplichtingen meer op dit contract vastgesteld.

Overige niet-materiële bevindingen
Uit de interne controles zijn enkele bevindingen naar voren gekomen die binnen de gestelde rapporteringsgrens vallen, maar die aanleiding geven om deze nader toe te lichten.

- Op basis van de Interne Controle Programma's (ICP) crediteuren en debiteuren zijn enkele afwijkingen geconstateerd m.b.t. de toepassing van de BTW regelgeving. Dit heeft aanleiding gegeven om in 2023 een VIC (Verbijzonderde Interne Controle) uit te voeren naar de toepassing van de BTW voor inkomende- en uitgaande facturen. De mogelijke risico's zijn hierbij in kaart

gebracht en er zijn selecties gemaakt vanuit de financiële administratie dossiers te analyseren. Op basis van de bevindingen zijn diverse verbeteracties ingevoerd. Er heeft een aanpassing plaatsgevonden van het proces, corrigerende en controlerende acties zijn uitgevoerd, tevens zal de kennis van de BTW wetgeving door middel van scholing worden vergroot. De geconstateerd fouten zijn gecorrigeerd. Alle facturen van de leveranciers en klanten waarbij een fout is geconstateerd zijn integraal gecontroleerd en gecorrigeerd.

- Binnen de VRMWB wordt gebruik gemaakt van Simpled Cards als vervanging van de contante kassen. Sommige medewerkers hebben beschikking over een pas met beperkte mogelijkheden tot betaling, voor de aanschaf van kleine benodigdheden voor een kazerne of afdeling. Het ontbrak aan een afdoende verantwoording van de tegoeden van deze kaarten. Dit is geanalyseerd en waar nodig gecorrigeerd in de financiële administratie. Er heeft geen correctie plaatsgevonden in 2023 waardoor de liquide middelen in de jaarrekening € 9.600 hoger vermeld staan dan in werkelijkheid. Er zijn verbeteringen in het proces aangebracht om de controles en verantwoording van deze middelen beter te laten verlopen in de toekomst.

- De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering door middel van kort vermogen (looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 8,2% van de lasten van de jaarbegroting. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor 2023 is gesteld op € 8,4 miljoen (8,2% van € 102,9 miljoen). Er heeft in 2023 een overschrijding van de kasgeldlimiet in 1 kwartaal plaatsgevonden doordat de liquiditeitsprognose niet actueel was. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. Hier is nog geen sprake van, omdat het 1 kwartaal betreft en de liquiditeitsprognose weer wordt uitgevoerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het voorkomen van onrechtmatig handelen en fraude heeft binnen de organisatie de aandacht. In de processen zijn beheersmaatregelen genomen om frauderisico's te beperken. Om Misbruik en oneigenlijk gebruik vast te kunnen stellen is in 2023 de frauderisicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse vormt een inventarisatie van mogelijke fraudes die binnen een organisatie kunnen voorkomen. Deze risico's zijn niet gebaseerd op verdenkingen of waargenomen fraudes, maar gebaseerd op een analyse van de processen die binnen een organisatie plaatsvinden. Voor de risico's wordt een inschatting gemaakt van de kans en impact. Hierbij wordt rekening gehouden met de continuïteit en het imago van de organisatie, bestuurlijke afbreuk, juridische aansprakelijkheid en personele en financiële consequenties. In 2023 zijn daar 32 risico's in opgenomen. Dit betreffen zowel interne als externe risico's.

Ook is in 2023 het M&O beleid opgesteld en vastgesteld door het AB.
Het bestaan van maatregelen inzake M&O is divers, variërend van (niet limitatief) het vastleggen van procedures op betalingen bij aanbestedingen, antecedentenonderzoeken bij aannames van personeel tot bewustwordingstrainingen op het gebied van informatieveiligheid. Ook plausabiliteitscontroles op het brandstofgebruik of regelmatige audits op systemen zijn voorbeelden van genomen maatregelen.

In 2023 zijn controles gedaan op feitelijke naleving van de genomen maatregelen. Bij de uitgevoerde controles door middel van de ICP-en en de plausabiliteitscontrole is geconstateerd dan deze werken.
In 2024 voeren wij een uitgebreidere frauderisico analyse uit en delen wij de uitkomsten met het bestuur.

SiSa-verantwoording

- In 2023 zijn 2 regelingen opgenomen in de SiSa-verantwoording in de jaarrekening. Deze regelingen zijn nader geanalyseerd door middel van een intern controleplan (ICP) door afdeling concerncontrol.
- De BDUR ontvangsten zijn aangesloten met de verantwoorde opbrengsten. Hierbij is gecontroleerd of er een aansluiting is met de beschikkingen die zijn ontvangen vanuit het Rijk. Hierbij is geconstateerd dat de ontvangsten en opbrengsten juist en volledig zijn verwerkt.
  Voor de regeling bekostiging ontheemden Oekraïne is een uitgebreid ICP opgesteld. Hierbij is een beoordeling gemaakt van zowel de eigen kosten (VRMWB) als de kosten die vanuit de gemeenten zijn gedeclareerd. Naast de administratieve verantwoording van de regeling heeft ook een inhoudelijke beoordeling van de lasten plaatsgevonden. Diverse categorieën van de lasten zijn inhoudelijke beoordeeld, of de lasten passen binnen de kaders van de regeling. Er zijn geen lasten aangetroffen die niet voor declaratie in aanmerking komen. Tevens is de vordering die door deze regeling is ontstaan op het Ministerie van J&V beoordeeld en akkoord bevonden.

Evaluatie van de kwaliteit van de interne beheersing

In 2023 hebben we extra aandacht voor de interne beheersing in het kader van de komst van de rechtmatigheidsverantwoording en heeft de afdeling Concerncontrol de interne controle programma's herzien. Daarnaast ziet zij toe op de uitvoering van het interne controle plan en bewaakt zij de voortgang van het opvolgen van de aanbevelingen vanuit de interne controle en de managementletter van de accountant.

Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten voor de toekomst.

1e lijncontroles

De 1e lijncontroles zijn de in de systemen ingebouwde maatregelen en hier kan Concerncontrol op steunen. Om dit te bevestigen worden door de afdeling IT of door derden IT audits uitgevoerd.

2e lijncontroles

De Interne controles worden uitgevoerd door de 2e lijn binnen de organisatie, dit betreft de afdelingen die primair verantwoordelijk zijn voor het betreffende proces. In 2023 zijn enkele nieuwe interne controles geïntroduceerd, om een integraal beeld te krijgen van alle financiële processen voor de rechtmatigheidsverantwoording. De frequentie van de interne controles is aangepast van kwartalen naar tertialen (in 2023 van 4 maal naar 3 maal per jaar) en de deadlines voor de oplevering zijn aangepast, zodat deze niet langer samenvallen met de planning- en control producten. De resultaten van de 2e lijncontroles zijn bruikbaar voor de toetsing van de rechtmatigheidsbeoordeling, maar geven nog wel ruimte tot verbetering. Met name de inhoudelijke beoordeling van sommige onderdelen van de interne controles en de opvolging van geconstateerde fouten of onduidelijkheden dient te verbeteren. De verbetering is noodzakelijk, zodat beheersing van de processen wordt verbeterd en Concerncontrol kan steunen op de uitkomsten van de interne controles en de constateringen kan gebruiken voor het bewaken van de voortgang en het opstellen van de rechtmatigheidsverklaring.

3e lijncontroles

Dit zijn de analyses van de uitkomsten uit de 1e en 2e lijnscontroles en de overige controles en Verbijzonderde Controles (VIC) die Concerncontrol zelf uitvoert. Op dit moment kost het de afdeling Concerncontrol veel tijd om controles te analyseren en een oordeel te vormen. Voor 2024 zullen we kijken hoe we hierin verbetering kunnen aanbrengen.

Verantwoording Functionaris Gegevensbescherming (FG)

In 2023 heeft een personele wijziging voor de functie van FG plaatsgevonden. Hierdoor is er niet volledig voldaan aan de jaarplanning voor 2023 op het gebied van privacy. In 2023 zijn de basiswerkzaamheden, zoals het verwerkingsregister, verwerkersovereenkomsten en datalekken wel opgepakt, maar ontwikkelingen hebben stil gestaan. Sinds 1 januari 2024 is er een nieuwe FG in dienst, die nieuwe ontwikkelingen ook weer opgepakt.

In 2023 is een onderzoek gedaan naar het gebruik, opslag en verwerken van beelden. Het gaat hier om beelden van o.a. bodycams, socialmedia posts van de brandweervloggers. In deze opdracht is er overzicht verkregen over waar welke beelden verwerkt worden. Uit deze opdracht vloeit een aantal werkzaamheden voort zoals het uitvoeren van risicoanalyses (DPIA's: Data Protection Impact Assesment), het opstellen van een privacyverklaring en het inregelen van het bewaren van verschillend beeldmateriaal. In 2023 is doorgepakt met bewustwording door het aanbieden van e-learnings aan alle medewerkers.

In 2024 wordt het privacybeleid in samenhang met het informatiebeveiligingsbeleid geactualiseerd. Daarnaast wordt het privacybeleid voor medewerkers opgesteld. Focus wordt gelegd op het integreren van privacy in de werkprocessen van de organisatie. De aandachtspunten waarop de FG toezicht houdt zijn het gebruik van beelden, het verwerkingsregister en de verantwoordingsplicht van de veiligheidsregio. Verder adviseert de FG actief rondom nieuwe ontwikkelingen, zoals de inzet van Artificial Intelligence (AI). Ook wordt gekeken naar de uitvoerende privacy taken en of deze duidelijk belegd zijn, om continuïteit te waarborgen.

Rechten van betrokkenen

Aantal	Soort verzoek	Opmerkingen
1	Recht op inzage	

Overzicht Datalekken

Aantal	Gemeld AP	Gemeld betrokkenen
2	2	0

3.2 Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid, in werking getreden per 1 mei 2022, heeft als doel om overheden transpanter te maken. Om te voldoen aan deze wet willen we de vereiste acties en maatregelen treffen en is in 2023 gestart met de uitvoering van het implementatieplan. De manier waarop dit gebeurt is in 2022 bestuurlijk vastgesteld.

De inrichting van het digitaal loket voor het indienen van Woo-verzoeken is gerealiseerd. Dit digitale loket is vanaf 1 mei 2022 beschikbaar via onze website. Vanaf dat moment worden elektronische Woo-verzoeken via dit loket afgehandeld. In 2023 zijn de werkprocessen voor het afhandelen van Woo-verzoeken verder geoptimaliseerd. Denk hierbij aan anonimiseren en het verbeteren van de doorzoekbaarheid van informatiesystemen.

Er lag een bestuurlijk vastgesteld plan van aanpak voor actieve openbaarmaking. De insteek was om alle overheidspublicaties via een landelijk gestandaardiseerd platform voor het publiceren (Platform Open

Overheid Informatie PLOOI) te standaardiseren. Eind 2022 is de huidige vorm van PLOOI definitief stopgezet door de minister van BZK. We gaan daarom onze eigen publicatieomgeving inregelen. We doen dit via onze website. De actieve publicatieplicht dient te worden vormgegeven in elf informatiecategorieën waarbinnen diverse document(typ)en in de periode 2022-2027 fasegewijs gepubliceerd moeten worden. We publiceren wet- en regelgeving via de Decentrale Regelgeving Officiële Publicaties (DROP). We publiceren ook de verplichte documenten op onze website (organisatie-en bereikbaarheidsgegevens, AB-stukken, jaarverslagen).

In 2024 optimaliseren we de vindbaarheid en digitale toegankelijkheid van deze stukken en voegen we nieuwe informatiecategorieën toe.

3.3 Financiering

Artikel 212 van de Gemeentewet schrijft voor dat de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en inrichting van de financiële organisatie moeten worden vastgesteld. Daarom is de financiële verordening vastgesteld. Hierin is bepaald dat het Dagelijks Bestuur in ieder geval verslag doet van de volgende onderdelen:
a. De kasgeldlimiet
b. De renterisiconorm
c. De huidige liquiditeitspositie
d. De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte
e. De rentevisie
f. De rentekosten en -opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie
g. Renteschema 2023
h. EMU Saldo

De overheid stelt in de Wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) specifieke regels ten aanzien van de structuur van de leningen van de decentrale overheid, om zo de gevoeligheid voor rentefluctuaties te beperken. Daarom wordt een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gehanteerd.

a. De kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering door middel van kort vermogen (looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 8,2% van de lasten van de jaarbegroting. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor 2023 is gesteld op € 8,4 miljoen (8,2% van € 102,9 miljoen). Conform de wet FIDO moet aan Gedeputeerde Staten gerapporteerd worden als de kasgeldlimiet op twee opeenvolgende kwartalen wordt overschreden. Er heeft in 2023 een overschrijding van de kasgeldlimiet in 1 kwartaal plaatsgevonden.

b. De renterisiconorm
De renterisiconorm heeft tot doel om de renterisico's op de langlopende schulden (langer dan 1 jaar) te beheersen, door grenzen te stellen aan de spreiding van looptijden van de leningenportefeuille. Dit is een indicator van het gedeelte van de langlopende schulden dat maximaal aan renteherziening en/of herfinanciering onderhevig mag zijn.
Voor de gemeenschappelijke regeling is de renterisiconorm wettelijk gesteld op 20% van de lasten van de jaarbegroting, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Voor ons betekent dit dat de renterisiconorm voor 2023 € 20,6 miljoen bedraagt (20% van € 102,9 miljoen).

Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Renteherzieningen (1)	€ -	€ -
Betaalde aflossingen (2)	€ 9.766	€ 3.880
Renterisico (1 + 2)	**€ 9.766**	**€ 3.880**
Renterisiconorm (20%)	€ 17.245	€ 20.579
Ruimte renterisiconorm	**€ 7.479**	**€ 16.699**

In 2023 heeft geen herziening plaatsgevonden van de rentepercentages van onze leningen. De leningenportefeuille bestaat uit een 9-tal leningen met een vast rentepercentage. De totale omvang van de leningenportefeuille bedraagt € 29,6 miljoen per ultimo 2023. Op basis van de leningenportefeuille is bovenstaand overzicht samengesteld voor de renterisiconorm.

c. De huidige liquiditeitspositie

De omvang van de vrij ter beschikking staande liquide middelen, inclusief middelen schatkist bankieren, is in 2023 afgenomen van € 5,4 miljoen per 1/1/2023 naar € 1,5 miljoen per 31/12/2023.
Eind 2023 zijn er meerdere kasgeldleningen aangetrokken. Begin 2024 wordt tijdelijk gebruik gemaakt van aangetrokken langlopend geld om het kortlopend geld te financieren. In de loop van 2024 wordt dit rechtgetrokken, zodat het langlopend geld ook gebruikt wordt voor de investeringen.

d. De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

We hanteren een liquiditeitsplanning op basis van de investeringsplanning, aflossingsschema's van de leningen en de meerjarenbegroting. Hierdoor kan de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de middellange termijn worden bepaald.

e. De rentevisie

We hebben geen eigen beleid ontwikkeld op het gebied van renteontwikkelingen en volgen de huisbankier op het gebied van rentevisie.

f. De rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

Lagere overheden zijn sinds eind 2013 verplicht om hun liquide middelen en beleggingen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën. We houden de rekening-courant tegoeden en deposito's aan bij het Ministerie van Financiën. Over het saldo wordt op dit moment 3,9% rente vergoed. De rentekosten van de langlopende leningen die onder onze leningenportefeuille vallen, bedragen over 2023 € 572.272. De rentekosten van de kasgeldleningen bedragen € 71.201. De rentebaten van € 370.842 betreffen de ontvangen rente op r/c schatkistbankieren.

g. Renteschema

Renteschema 2023						
A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	643.473			
B	De externe rentebaten (idem)	€	370.842	-/-		
	Saldo rentelasten en rentebaten				**€**	**272.631**
C1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	-	-/-		
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-	-/-		
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-	+/+		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	-		**€**	**-**
D1	Rente over eigen vermogen	€	-	+/+		
D2	Rente over voorzieningen	€	-	+/+		
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				**€**	**-**
E	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)				€	272.631 -/-
	Renteresultaat op het taakveld Treasury				**€**	**-**

h. EMU-saldo 2023

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid. Door overheidsorganisaties wordt jaarlijks gerapporteerd over dit saldo.

Omschrijving (bedragen x 1.000)		2022	2023
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	€ 287	€ 252
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	€ 1.353	€ 2.404
3.	Mutatie voorzieningen	€ 887	€ 726
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ -	€ -
5.	Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	€ 472	€ 46
Berekend EMU-saldo		**€ -650**	**€ -1.472**

De toename van de materiële vaste activa in 2023 zorgt ervoor dat het EMU-saldo over 2023 negatief is, dit ondanks het positieve exploitatiesaldo.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen

In artikel 12 van het BBV wordt aangegeven wat de beleidskaders zijn voor het onderhoud van de kapitaalgoederen, de hieruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting. We beschikken over een aanzienlijke omvang kapitaalgoederen. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze kapitaalgoederen bestaan voor een groot deel uit voertuigen en materieel.

Gebouwen

In 2013 is een besluit genomen over de eigendomsoverdracht van 9 kazernes van 7 gemeenten, per 31 december 2013. Eind 2023 hebben we nog 2 kazernes in eigendom die in 2024 worden terug verkocht. De overige kazernes zijn inmiddels terug overgedragen aan een gemeente. Daarmee berust het eigendom van

68 kazernes bij de gemeenten. Naast de brandweerkazernes werd tot 1 april 2023 ook gebruik gemaakt van een kantoorpand van de GGD West-Brabant, waarvan een gedeelte werd gehuurd.

Voor de kazernes zijn met de gemeenten afspraken gemaakt over het onderhoud van het gebruikersdeel. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van demarcatielijsten en meerjarige onderhoudsplannen (MJOP). Voor het groot onderhoud is een voorziening ingesteld voor het egaliseren van de in de tijd gespreide onderhoudskosten. Voor alle kazernes zijn de MJOP's eind 2022 geactualiseerd, waarna de dotatie en de stand van de voorziening is aangepast. In de toelichting op de balans bij de voorziening is de financiële mutatie toegelicht.

Materiaal, materieel en voertuigen

We beschikken over een grote vloot aan voertuigen. Bij aanbesteding van deze voertuigen zijn onderhoudscontracten afgesloten. Het onderhoud van de voertuigen vindt plaats in eigen beheer. Ook worden de bepakkingswerkzaamheden grotendeels in eigen beheer uitgevoerd. Er is geen voorziening groot onderhoud ingesteld voor materieel, aangezien daar geen noodzaak toe is. De afgesloten contracten gelden als normering. Er is momenteel geen sprake van achterstallig onderhoud binnen onze vloot. Naast normeringen op materieel zijn er ook normeringen op materiaal.

Voertuigen en bepakking (bedragen x 1.000)	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo begroting -/- realisatie
Voertuigen				
Planmatig onderhoud	€ 486	€ 486	€ 583	€ -98
Correctief onderhoud	€ 324	€ 324	€ 685	€ -361
Brandstof	€ 604	€ 604	€ 654	€ -50
Verzekeringen	€ 281	€ 281	€ 219	€ 62
Schades	€ 110	€ 110	€ 138	€ -28
Overig	€ 99	€ 99	€ 3	€ 96
Totaal voertuigen	**€ 1.904**	**€ 1.904**	**€ 2.282**	**€ -379**
Bepakking				
Planmatig onderhoud	€ 132	€ 132	€ 102	€ 30
Correctief onderhoud	€ 147	€ 147	€ 208	€ -61
Overig	€ -	€ -	€ 13	€ -13
Totaal bepakking	**€ 279**	**€ 279**	**€ 323**	**€ -44**
Totaal	**€ 2.183**	**€ 2.183**	**€ 2.605**	**€ -423**

De voertuigen zijn WA-verzekerd. Schades aan voertuigen zijn voor eigen rekening. Het saldo begroting -/- realisatie is in paragraaf 4.6 Overzicht lasten en baten: verschillenanalyse onder brandstof en energie en materiële kosten nader toegelicht.

Financiële consequenties investeringen

De egalisatiereserve kapitaallasten is bij de resultaatbestemming 2022 opgeheven conform bestuursbesluit AB 2022.0 2.09/3.5. Door het opheffen van de egalisatiereserve vertalen toekomstige afwijkingen op het investeringsplan zich direct in een wijziging van de gemeentelijke bijdragen.

De investeringen zijn opgenomen in een meerjarig investeringsplan. Dit plan geeft de voorgenomen investeringen weer voor de lange termijn. Jaarlijks wordt het meerjarig investeringsplan geactualiseerd waarbij de nadruk ligt op de eerstvolgende jaren. Zo kan gewerkt worden met een planning die up-to-date is en voldoende informatie biedt voor de begroting en de uitvoering door de dienstonderdelen. Het meerjarig investeringsplan geeft ook input voor onze financieringsbehoefte. Alle investeringen in

onderstaande overzichten betreffen investeringen met een economisch nut. We hebben geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut uitgevoerd.

Categorie (bedragen x 1.000)	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo begroting -/- realisatie
Bedrijfsgebouwen	€ -	€ 461	€ 460	€ 0
Vervoermiddelen	€ 7.136	€ 5.199	€ 5.120	€ 80
Machines, apparaten en installaties	€ 705	€ 857	€ 364	€ 494
Overige materiële vaste activa	€ 1.550	€ 4.265	€ 3.769	€ 495
Totaal	**€ 9.391**	**€ 10.782**	**€ 9.713**	**€ 1.069**

Gebouwen

Gebouwen

De investering in logo's VRMWB voor op het gebouw aan de Tramsingel in Breda is aanzienlijk lager uitgevallen (€ 37.000). Voor laadpalen, een investeringsbedrag van € 65.000, was in 2023 geen begroting opgenomen, wel voor verduurzamen dat onder Verbouwingen valt. Omdat laadpalen een ander soort investering betreft, is dat gecorrigeerd. Deze investeringen passen binnen de totale begroting Bedrijfsgebouwen.

Verbouwingen

Op verbouwingen is per saldo € 2.000 minder uitgegeven dan begroot. De verbouwing van de kazerne Ossendrecht, een investering van € 26.000 schuift door naar 2024.

Vervoermiddelen

Voertuigen

In 2023 zijn zes tankautospuiten (TS-en) aangeschaft, in totaal € 214.000 lager dan begroot. Dit komt doordat gekozen is om geen nieuwe blusschuimsysteem (One-Seven) meer op de voertuigen te plaatsen. De aanbesteding van twintig elektrische dienstbussen is € 124.000 lager uitgevallen dan was begroot. Echter de aanbesteding voor de aanschaf van 15 elektrische dienstvoertuigen inclusief 2 piketvoertuigen is € 125.000 duurder uitgevallen. Vervanging van een personenauto directie was gekoppeld aan een verkeerde investeringssoort met een langere afschrijvingstermijn (personenauto middel) waardoor vervanging niet in 2023 stond opgenomen. Dit leidt tot een overschrijding van € 47.000. In de aanschaf van telemetrie voor de voertuigen, een investering van € 92.000 was niet in voorzien in de begroting 2023. Op investeringen in de aanschaf van een elektrische dienstbus t.b.v. de drone, een vrachtauto groot en een elektrische personenauto directie is per saldo € 6.000 minder uitgegeven.

Machines, apparaten en installaties

Installaties

In 2023 is een niet begrote investering in audiovisuele (AV) apparatuur voor het ROT/ RBT geactiveerd. Dit zorgt voor een tekort van € 26.000.

Inventaris voertuigen

Het vanuit 2022 doorgeschoven investeringsbedrag van € 88K voor de standaardinventaris van een TS is niet uitgegeven in 2023 en vervalt daarmee. Van het investeringsbedrag 2023 voor de standaardinventarisatie van TS-en schuift € 150.000 door naar 2024 voor de aanschaf van O-bundels. Omdat bij de vervangingsinvesteringen van de inventarissen van TS-en wordt gekeken of vervangingen wel echt

noodzakelijk zijn, is een besparing behaald van € 58.000. De investering in de inventaris van het dienstvoertuig Team brandonderzoek (TBO), € 41.000, schuift door naar 2024. De investering op de inventaris voor het drone voertuig is overschreden (-/- € 7.000). De investering in een auto-ambulance oefenmiddelen (€ 9.000) is niet noodzakelijk en vervalt. Ook de begrote investering innovatie op inventaris voertuigen is niet uitgegeven en vervalt (€ 21.000).

Verkenningseenheden
De in 2023 geplande aanschaf van een drone is reeds in 2022 aangeschaft. De investering van € 48.000 vervalt daarmee. Door een schenking van een ministerie heeft in 2023 geen investering plaatsgevonden op Terrorisme gevolgbestrijding (TGB). Hierdoor schuift de investering van € 21.000 door naar 2028. De aanschaf van Photo Ionisatie Detector (PID) meters Moerdijk-Haven valt hoger uit dan begroot (-/- € 3.000).

Werkplaatsen
Investeringen in adembescherming (€ 36.000), Textiel - wasmachine en droogkast Bergen op Zoom (€ 29.000) schuiven door naar 2025 en 2026. Op Textiel - wasmachine en droogkast Waalwijk is € 13.000 minder uitgegeven. Van de investering inrichting werkplaatsen, een begrotingsbedrag van € 47.000, schuift € 6.000 door naar 2026 en is er € 20.000 minder uitgegeven. De voor twee nieuwbouwkazernes geïnvesteerde rookgasafzuigingen waren niet opgenomen in het investeringsplan. Hierdoor ontstaat een overschrijding van € 10.000. Deze overschrijding past binnen het totale budget van deze categorie.

Overige materiële vaste activa

Informatietechnologie
De investering in Interregionale Brandweer Aanbesteding Radio Communicatiemiddelen (IBARC), alarmontvangers en beeldschermen is € 23.000 voordeliger uitgevallen.
Investeringen in connectiviteit (WIFI en netwerk) voor de nieuwe werkplekken op de Tramsingel en de vervanging van het Local Area Network (LAN) zijn € 37.000 lager dan begroot. Op vervanging van de laptops en werkplekhardware is een voordeel ontstaan van € 27.000, de reguliere vervanging in de eerste helft van het jaar is echter € 45.000 hoger uitgevallen doordat meer oude laptops vervangen moesten worden door mankementen dan verwacht.

Inventaris gebouwen
De voor nieuwbouwkazernes opgenomen investeringen voor aankleding, zijn slechts gedeeltelijk aangeschaft. Op het totale investeringsbedrag aankleding is € 105.000 niet uitgegeven.
Het volledige en vanuit 2022 doorgeschoven investeringsbedrag voor bureaus en -stoelen voor de werkplek-inrichting was niet nodig om deze investering af te ronden. Dit leidt tot een lagere investeringen van € 61.000. Op de inrichting van werkplekken en slaapkamers Breda is uiteindelijk € 67.000 minder uitgegeven.

Op meubilair - bureaus en stoelen, kazernes, kledingrekken en lockers en meubilair kantine- en koffiecorners nieuwe werkplekken is in totaal € 183.000 minder geïnvesteerd. De investering meubilair slaapkamers voor Moerdijk-Haven en Roosendaal is niet noodzakelijk en vanwege een mogelijke andere locatie van de kazerne Roosendaal uitgesteld. Dit resulteert in een lagere investering van € 28.000.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
Voor de afronding van de aanschaf van het operationele tenue van de beroeps en vrijwilligers is € 39.000 doorgeschoven van 2023. Op helmen ontstaat een overschrijding van het begrote investeringsbedrag van

€ 17.000 door de aanschaf van helmen voor de jeugdbrandweer. Vanwege flexibilisering en opstapbemanning zijn meer uitrukpakken in 2023 aangeschaft. Dit leidt tot een overschrijding van € 44.000. Op de begrote investering voor uitruklaarzen is juist minder aangeschaft. Hierdoor valt deze investering € 27.000 lager uit.

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de gerealiseerde investeringen 2023 per soort.

Eenheid (bedragen x 1.000)		Realisatie
Bedrijfsgebouwen		
Gebouwen	€	73
Verbouwingen	€	387
	€	**460**
Vervoermiddelen		
Voertuigen	€	5.120
	€	**5.120**
Machines, apparaten en installaties		
Installaties	€	26
Inventaris materieel	€	15
Inventaris voertuigen	€	254
Verkenningseenheden	€	14
Werkplaatsen	€	55
	€	**364**
Overige materiële vaste activa		
Informatietechnologie	€	1.811
Inventaris gebouwen	€	584
PBM	€	1.375
	€	**3.769**
Totaal	**€**	**9.713**

3.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan in hoeverre we in staat zijn om financiële risico's op te vangen, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.

Volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- Een aantal verplichte financiële kengetallen

In de begroting zijn in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' de risico's vermeld in relatie tot de weerstandscapaciteit. Het betreft de risico's die tot het moment van het aanbieden van de begroting bekend waren. Om een beeld te kunnen geven van de risico's die de organisatie loopt, vindt periodiek een risico-inventarisatie plaats. Na afloop van het begrotingsjaar wordt in de jaarrekening, eveneens in de paragraaf weerstandsvermogens risicobeheersing, gerapporteerd over de risico's in relatie tot de beschikbare weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit

Hieronder staan de belangrijkste risico's (per 1 januari 2024) met hun aandeel in het totaal benodigde weerstandscapaciteit:

Risico	Score	Kans	Gemiddelde financiële impact	Benodigd weerstands-capaciteit
Vrijwilligheid	3	75%	€ 1.750.000	€ 1.312.500
Informatieveiligheid	3	75%	€ 900.000	€ 675.000
Continuïteit OIV IT infrastructuur	3	75%	niet gedefinieerd	niet gedefinieerd
Tweede loopbaanbeleid	3	75%	€ 800.000	€ 600.000
Omgevingswet	3	75%	€ 320.000	€ 240.000
Wet Normalisering Rechtspersoon Ambtenaren	3	75%	€ 1.250.000	€ 937.500
Verplichtend karakter	3	75%	€ 2.000.000	€ 1.500.000
Stijgende prijsontwikkeling	3	75%	niet gedefinieerd	niet gedefinieerd
Stijgende brandstof, elektra en gas prijzen.	3	75%	€ 720.000	€ 540.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				**€ 5.805.000**

Op basis van de actuele risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 5.805.000,-. Door het vervallen van twee risico's is de benodigde weerstandscapaciteit met € 50.000 gedaald ten opzichte van de begroting 2024 (€ 6.102.500). Daarnaast is het financieel impact van twee bestaande risico's gewijzigd, namelijk informatieveiligheid en de stijgende elektra en gasprijzen. Verderop in deze paragraaf leest u de nadere toelichting hierop.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit betreft de middelen die de organisatie heeft of ter beschikking kan krijgen om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Deze middelen bestaan uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve en de nog niet ingevulde begrotingsruimte en een post onvoorzien.

Veiligheidsregio MWB rekent alleen de bestemmingsreserve Crisis en Calamiteiten tot de weerstandscapaciteit. Deze reserve is vrij aanwendbaar voor optredende risico's zonder dat dit leidt tot een ernstige verstoring van het geformuleerde beleid. Deze bestemmingsreserve bedraagt € 1.611.576 en vormt een buffer voordat teruggevallen moet worden op de deelnemende gemeenten. De overige reserves worden niet meegerekend tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de bestemmingsreserves en hieraan zijn al een bestemming toegekend.

Veiligheidsregio MWB kent geen algemene reserve. Het Algemeen Bestuur heeft in maart 2012 besloten om de algemene reserve op te heffen.

Het weerstandsvermogen wordt via de volgende berekening in beeld gebracht:

Ratio weerstandsvermogen: ***0,28***

$$\frac{\textit{Beschikbare weerstandscapaciteit : € 1.611.576}}{\textit{Benodigde weerstandscapaciteit: € 5.805.000}}$$

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de begroting 2024 ongewijzigd en bedraagt € 1.611.576. De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de begroting 2024 licht gedaald en bedraagt € 5.805.000. Het weerstandsvermogen (€ 1.611.576/ € 5.805.000) is hierdoor ten opzichte van de begroting 2024 licht gestegen en bedraagt hiermee 0,28 (was 0,27).

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder de noodzaak om direct te bezuinigen of het beleid aan te passen. We zijn, met een ratio weerstandsvermogen van 0,28, slechts zeer beperkt in staat om financiële tegenvallers zelf op te vangen. Dit is een logisch gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur (besluit maart 2012) om geen algemene reserve aan te houden. In 2024 werken we ons beleid en kaders op risicomanagement verder uit in een nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen en leggen deze ter vaststelling voor aan het Algemeen Bestuur. In dit beleid leggen we ook kaders en afspraken vast voor de vorming van een algemene reserve en de voeding ervan.

Vooralsnog dienen de deelnemende gemeenten een algemene reserve aan te houden om de risico's van de Veiligheidsregio op te vangen die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regeling waarin wordt deelgenomen. Hiermee zijn in feite de gemeenten een deel van de benodigde weerstandscapaciteit en doen we indien nodig een beroep op de weerstandscapaciteit van de deelnemende gemeenten.

Inventarisatie risico's

Omgaan met risico's vormt een dagelijks onderdeel voor organisaties. Van onvoorspelbare crisissen zoals de oorlog in Oekraïne en de hierdoor stijgende gasprijzen tot veranderende wet- en regelgeving die invloed hebben op de bedrijfsvoering en de uitvoering van het werk.

Zoals alle organisatie hebben wij ook te maken met risico's bij de uitvoering van onze taak. Een groot aantal risico's wordt opgevangen of beperkt door (interne) beheersmaatregelen die we inzetten om het effect van bepaalde risico's te verkleinen. Voor een deel zijn er risico's die we niet of beperkt kunnen beheersen. Om deze op te vangen zijn diverse verzekeringen afgesloten. In deze paragraaf zijn de belangrijkste 9 risico's benoemd die zich voor kunnen doen maar die nog onvoldoende concreet en kwantificeerbaar zijn en waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten of voorzieningen zijn gevormd.

Bij ieder geïdentificeerd risico hebben we (voor zover mogelijk) maatregelen opgenomen die we nemen om de kans dan wel de impact van de geïdentificeerde risico's te beperken. Om de impact goed en vanuit een breder perspectief in te schatten, worden de risico's beoordeeld op meerdere aspecten, zoals continuïteit van de organisatie, bestuurlijke afbreuk, imago organisatie en personele, juridische en financiële implicaties.

Het identificeren en vaststellen van de belangrijkste risico's is een momentopname. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe risico's ontstaan en kunnen risico's in de toekomst anders ingeschat worden. Hieronder lichten we de bestaande risico's, de nieuw risico's, de gewijzigde en vervallen risico's nader toe.

Vrijwilligheid

Het kost steeds meer moeite om voldoende vrijwilligers te vinden en te blijven binden aan de organisatie. De beschikbaarheid van vrijwilligers en daardoor paraatheid staan onder druk. We hebben structureel 30-50 vacatures bij onze vrijwillige brandweerposten en het werven van nieuwe vrijwilligers wordt steeds problematischer. We hebben een verouderd vrijwilligersbestand (relatief hoge leeftijdsopbouw). Komende jaren moeten we rekening houden met nog meer uitstroom, met meer druk om te werven en op te leiden. De werving en selectie van vrijwilligers heeft continu aandacht. We ontwikkelen programma's voor het vinden, binden en boeien van nieuwe vrijwilligers en betrekken hen via participatieraden bij de ontwikkelingen binnen de Veiligheidsregio. We denken na over kortere opleidingstrajecten en geven landelijk input op de hervorming van het onderwijsstelsel.

Daarnaast ontwikkelen we een visie op toekomstbestendige brandweerzorg, waarin we ook rekening houden met scenario's dat een aantal posten in de toekomst niet voldoende vrijwilligers meer heeft om de benodigde paraatheid te leveren en dreigen daardoor niet levensvatbaar te zijn.

Verplichtend karakter

Naast dat het moeilijk is om vrijwilligers te binden en boeien aan onze organisatie hebben wij ook de maken met een Europese richtlijn. Deze richtlijn stelt dat gelijke arbeid gelijk beloond moet worden. In de toekomst is kazerneren en consigneren van vrijwilligers daarom niet meer mogelijk waardoor we ook op onze beroepsposten geconfronteerd worden met een tekort aan medewerkers. Indien veiligheidsregio's brandweervrijwilligers een parttime aanstelling moeten geven, nemen de kosten van de brandweerzorg enorm toe. Daarnaast is het de vraag of vrijwilligers en hun werkgevers instemmen met een ander dienstverband.

In 2022 is, vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen, geconstateerd dat de operationele sterkte van de beroepskazernes niet voldoende is om volgens ons 24-uursrooster uitvoering te geven aan het door gemeenten vastgestelde dekkingsplan van de regio. Als tijdelijke maatregel is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van oktober 2022 het besluit genomen om de operationele sterkte van de beroepsbezetting uit te breiden, maar nog wel in te vullen met vrijwilligers. Hiervoor is in 2023, 2024 en 2025 de gemeentelijke bijdrage verhoogd met € 465.000. Aan deze optie kleven een paar nadelen. Op de eerste plaats is de belangrijkste oorzaak van de noodzakelijke ophoging van de formatie een gevolg van de effecten van de Europese regelgeving en het in de toekomst niet meer kunnen kazerneren van vrijwilligers. Dit brengt in de ogen van het Veiligheidsberaad (VB) een stelselverandering met zich mee, waarvoor de minister van Justitie & Veiligheid (J&V) verantwoordelijk is en die ook voor rekening van het ministerie zou moeten komen. Vanuit VRMWB is ook al aangegeven richting de "Denktank Taakdifferentiatie" dat deze kostenstijging voor VRMWB als gevolg van de regelgeving eraan zit te komen. Er is nog geen duidelijkheid of en in hoeverre de minister van J&V budget ter beschikking stelt voor de uitvoering. Indien structureel beroepsformatie moet worden aangetrokken worden de kosten geschat op ca 1,5 miljoen per jaar vanaf 2026.

Informatieveiligheid

De minister heeft besloten dat alle veiligheidsregio's binnen afzienbare tijd tot de vitale infrastructuur gaan behoren. Dit betekent dat we aan een hoger volwassenheidsniveau op het gebied van informatieveiligheid moeten voldoen. Informatieveiligheid wordt beoordeeld aan de hand van de zogeheten volwassenheidsniveaus, 0 is het laagste, 5 is het hoogste. We zijn goed aangehaakt op het landelijke versnellingsprogramma Informatieveiligheid. In 2021 is een audit op de BIO (baseline informatiebeveiliging overheid) uitgevoerd (onderdeel landelijke afspraken). We voldoen inmiddels voor ca. 85% aan de norm. In 2024 vindt een herijking van de BIO-norm plaats en geven we een vervolg door middel van een roadmap om compliance met de BIO en groei in volwassenheid verder te realiseren.

In 2022 en 2023 zijn de medewerkers getraind in het herkennen en omgaan met informatiebeveiligingsrisico's. In 2024 gaan de E-learningmodules voor het vergroten van bewustzijn op het gebied van informatiebeveiliging door en starten we extra initiatieven ter verhoging van het bewustzijn rond privacy en informatiebeveiliging. Daarnaast is ook het incident response plan afgerond, met daarin procedures voor het geval dat het toch misgaat.

Continuïteit Informatie- en Communicatietechnologie (ICT)

Tijdens een crisis is het mogelijk dat onze vitale (ICT) infrastructuur niet naar behoren werkt. Dit kan tot gevolg hebben dat de inzet vertraagd wordt en dat bepaalde onderdelen uitvallen. Er is een aantal

beheersmaatregelen genomen om dit risico te mitigeren, zoals een analyse van kwetsbaarheden, het kunnen overdragen van kritische processen naar andere veiligheidsregio's en het oefenen met scenario's zoals stroomuitval, cybercrime en ICT-uitval.

Business Continuïteit blijft een aandachtspunt en is in het beleidsplan 2019-2023 opgenomen als belangrijk thema in relatie tot informatieveiligheid en vitale infrastructuur. Naar aanleiding van wereldwijd incident LOG4J is prioriteit gegeven aan het updaten van de continuïteitsplannen. Het continuïteitsplan voor het openen van gebouwen is in 2023 ingevuld, deze dient als blauwdruk voor andere kritische processen in 2024.

Tweede loopbaanbeleid

Het tweede loopbaanbeleid houdt in dat medewerkers na 20 werkzame jaren in een bezwarende 24- uurs functie doorstromen naar een andere functie binnen of buiten de organisatie. VRMWB heeft hierin de verplichting om medewerkers te ondersteunen en te faciliteren bij het starten van een tweede loopbaan. De ontwikkelingen hebben gevolgen voor medewerkers in de vorm van (financiële) onzekerheden over de toekomst. Voor de organisatie heeft het financiële gevolgen in de vorm van het verstrekken van noodzakelijke studiefaciliteiten, mogelijk overbruggingsregelingen, vervangingskosten personeel, extra opleidingskosten door uitstroom. Wij merken wel dat deze ontwikkeling vanwege onduidelijkheid, onrust veroorzaakt bij de beroepsbrandweer mensen. Zij willen niet in onzekerheid blijven en dus vertrekken goed opgeleide brandweermensen vroegtijdig.
Kwantiteit en kwaliteit van brandweermensen is een probleem, zeker in de toekomst. Dit komt onder andere door: in-/door-/uitstroom versus opleidingsduur, ervaringsverdunning, problemen met roosters, nieuwe risico's en taken en het op peil houden van de professionele 24 uurs organisatie. Dit leidt vanwege bijvoorbeeld externe inhuur tot onnodige kostenverhoging.

Al langere tijd wordt door de meeste betrokken partijen onderkend dat het 20-jaren beleid niet ideaal is. De Universiteit van Maastricht is daarom in opdracht van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) in 2021 een vierjarig onderzoek gestart naar duurzame inzetbaarheid van brandweermedewerkers. Naar verwachting zijn in 2027 de onderzoeksresultaten van de Universiteit van Maastricht bekend en eventuele onderhandelingen over herziening van hoofdstuk 9a CAR (-UWO) hebben dan in het LOAV (Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's) plaatsgevonden. Er worden nu geen onomkeerbare besluiten genomen in afwachting van deze resultaten. De rechten en plichten (onder andere faciliteiten) van het huidige 2e loopbaanbeleid blijven vooralsnog onveranderd van kracht. In de tussentijd mogen medewerkers in een bezwarende functie en 15 dienstjaren wel uitstel aanvragen van de maximale termijn van 20 jaar mits zij voldoen aan de gestelde voorwaarden (LOAV Circulaire 22/7).

Om dit risico te beperken wordt conform het uitvoeringskader uitvoering gegeven aan het tweede loopbaanbeleid. Medewerkers zijn bewust gemaakt dat zij zelf aan zet zijn voor het maken en realiseren van hun loopbaanplan. Een deel van deze brandweermensen is al bezig met de uitvoering van zijn/haar loopbaanplan of gaat hiermee starten, een deel gaat in deze periode voldoen aan de startkwalificaties conform voorwaarden.

Omgevingswet

De Omgevingswet is de basis voor het nieuwe stelsel van regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Het stelsel van de Omgevingswet bundelt de regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De Omgevingswet brengt voor de veiligheidsregio's een intensieve taakverandering mee op het gebied van risicobeheersing. Er zijn nieuwe kwaliteiten en producten nodig en een andere wijze van advisering van risicobeheersing aan gemeenten. Hiervoor is meer capaciteit nodig, vooralsnog is dit berekend op drie fte

extra. Dit leidt tot een kostenstijging van € 240.000. We verwachten dat gemeenten voor de extra structurele kosten worden gecompenseerd door het Rijk. Echter laat de meicirculaire én de septembercirculaire 2023 zien dat er nog geen duidelijkheid is over deze financiële compensatie.

Wat de precieze inhoudelijke/ personele en financiële effecten zijn, wordt begin 2024 in kaart gebracht middels een onderzoek naar de Risicobeheersing-taken. Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 5 oktober 2023 opdracht gegeven voor dit onderzoek. Ook de effecten van de implementatie van de Omgevingswet zijn dan nog beter zichtbaar.

Wet normalisering rechtspersoon ambtenaren (Wnra)

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Deze wet regelt dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten krijgen als werknemers in de civiele sector. Ambtenaren krijgen een arbeidsovereenkomst in plaats van een aanstelling en de door het bestuur vastgestelde arbeidsvoorwaardenregeling wordt vervangen door een CAO. Voor personeel van veiligheidsregio's geldt uitstel in verband met de complexe situatie van het werkgeverschap (beroeps-, vrijwillig en ander personeel en 24/7 beschikbaarheid en inzetbaarheid). De inwerkingtreding voor personeel van veiligheidsregio's vindt op een later, nog niet bekend, tijdstip plaats.

Met ingang van april 2021 is de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) opgericht. De WVSV is op 1 januari 2022 gestart en treedt namens alle veiligheidsregio's op als vakorganisatie; ook voor wat betreft arbeidsvoorwaarden. De invoering van de Wnra is nog onderwerp van gesprek. Onderzocht wordt of de wet volledig, gedeeltelijk of niet meer wordt ingevoerd. Medio 2024 wordt de keuze voor één van deze scenario's voorbereid en ter besluitvorming aan het Veiligheidsberaad voorgelegd. Dit besluit wordt vervolgens gedeeld met de minister die een keuze maakt. Dan wordt duidelijk wat de impact voor de veiligheidsregio's is. De invoering van de Wnra betekent een aanpassing van het arbeidsvoorwaardenpakket en heeft impact op de manier van werkgeverschap en op de arbeidsvoorwaarden. Indien er medio 2024 een besluit wordt genomen, vindt de uitwerking hiervan plaats in 2025 en verder. Er is op dit moment geen goede inschatting te maken van de exacte financiële risico's. De financiële impact is naar verwachting tussen de € 1,0 en € 1,5 miljoen.

Stijgende loon- en prijsontwikkeling (inkopen en bouwmaterialen)

Wereldwijd is een duidelijke trend zichtbaar in de prijsontwikkeling van inkopen en (bouw)materialen. Onderhoudscontracten voor materieel worden aanzienlijk verhoogd. Het risico ontstaat dat kosten voor onderhoud en de investeringsprojecten hoger uitkomen. Veel van onze contracten voor onderhoud, diensten en leveringen worden per 1 januari 2024 tussen de 5-10% verhoogd. Hier is niet geheel rekening mee gehouden in de exploitatiebegroting. Vooraf is al duidelijk dat onze reguliere indexatiemethode niet passend is voor de extreme prijs- en loonstijgingen en er vanaf 2023 en verder financiële tekorten ontstaan.

Gewijzigde risico's

Hieronder worden de gewijzigde risico's ten opzichte van de begroting 2024 toegelicht. Het gaat in dit geval om één risico waarvan de financiële impact is gewijzigd en twee risico's die vervallen zijn.

Informatieveiligheid

Op basis van voorbeelden van cyberaanvallen bij overheidsorganisaties blijkt dat de directe kosten om de gevolgen van gijzelsoftware op te lossen gemiddeld €600.000 tot gemiddeld €1.200.000 zijn. Wij hebben de financiële impact op basis van deze gegevens verhoogd naar € 675.000,- (was € 562.500,-).

Stijgende brandstof, elektra en gasprijzen

Door het aflopen van het contract eind 2022 zijn de kosten voor gas en elektra fors toegenomen. Voor 2023 zijn de gasprijzen ruim twee keer zo hoog als medio 2022. Om de energiekosten te beperken moet meer gestuurd worden op het zuinig omgaan met energie. Op intranet worden artikelen gepubliceerd over gezamenlijke verantwoordelijkheid om gas/elektra verbruik terug te dringen. Er wordt gekeken naar het uitbreiden van zonnepanelen in overleg met gemeenten. We sturen en monitoren via Hero-balancer. Bij nieuwbouw en renovaties kazernes hebben we oog voor verduurzamen. In 2023 zijn we gestart met de overgang naar de eerste voertuigen van diesel op elektrisch rijden.

De extra kosten zijn in beeld gebracht voor de exploitatiebegroting 2023 en 2024. Een deel van de extra kosten zijn gedekt in onze begroting 2023, het resterende deel wordt voorgelegd aan het bestuur bij de Bestuursrapportage 2024/begrotingswijziging 2024-2. Wij hebben om deze redenen de financiële impact verlaagd van € 900k naar € 540k.

Chemie-Pack

Gemeente Moerdijk, Veiligheidsregio MWB en onderdelen van de Staat der Nederlanden worden door de verzekeringsmaatschappijen van omliggende bedrijven van Chemie-Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die zij zeggen te hebben geleden als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Dit risico komt te vervallen omdat de kans dat het risico zich voordoet zeer klein, zo niet nihil is.

Data lek GGD

Het risico dat de Veiligheidsregio MWB (evenals het ministerie van VWS, alle GGD-en, alle Veiligheidsregio's en een aantal gemeentes) verantwoordelijk gehouden zou worden door de Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade (ICAM) namens een aantal natuurlijke personen voor de schade die zij zeggen te hebben geleden als gevolg van het datalek in januari 2022 binnen het systeem van de GGD komt te vervallen. We worden niet gedagvaard voor het datalek tijdens corona.

Financiële kengetallen

Onderstaande tabel geeft de financiële kengetallen weer die op grond van het BBV verplicht moeten worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	40%	50%	48%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40%	50%	48%
Solvabiliteitsratio	24%	9%	10%
Structurele exploitatieruimte	0,70%	1,24%	0,90%

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast aan ten opzichte van de eigen middelen en geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het kengetal, hoe sterker de positie. Vanuit de begroting werd verwacht dat de schuldquote zou toenemen als gevolg van de aantrekking van nieuwe leningen voor de investeringen. Nieuwe leningen zijn in 2023 aangetrokken in de vorm van kortlopende leningen. De vorderingen (Rijks Schatkist) zijn afgenomen en het gerealiseerde saldo van baten is lager dan de oorspronkelijke begroting. Daarnaast kennen we geen

algemene reserve, waardoor de eigen middelen relatief laag zijn. Hierdoor valt het kengetal relatief hoog uit, maar uiteindelijk iets lager dan begroot.

Er is geen verschil zichtbaar tussen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Dit wordt veroorzaakt doordat er geen kapitaalvestrekkingen zijn gedaan aan bijvoorbeeld deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit geeft aan in welke mate we in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De VNG geeft als richtlijn mee dat dit percentage bij voorkeur hoger is dan 25%. De solvabiliteitsratio van 10% is veroorzaakt door een lagere positie van het eigen vermogen door de vrijval van de egalisatiereserve kapitaallasten, ten opzichte van de begroting, en een lager balanstotaal. De verwachting is dat de solvabiliteitsratio de komende jaren op een zelfde niveau blijft.

De structurele exploitatieruimte geeft aan of de structurele lasten gedekt worden door structurele baten en de exploitatie hiermee in evenwicht is. Dit wordt beoordeeld door de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, af te zetten tegen de structurele baten. Een gezond kengetal zit net boven 0%. Dit geeft aan dat er geen structureel dekkingstekort zit in de begroting, zonder anderzijds een overvloed aan structurele dekkingsmiddelen te hebben. Onze structurele exploitatieruimte is in 2023 zowel in de begroting als de realisatie positief uitgekomen en laat een gezonde financiële structuur zien.

3.6 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij volgens het BBV als er een bestuurlijk en financieel belang is in een privaat- of publiekrechtelijke organisatie. Het bestuurlijk belang komt tot uitdrukking in de zeggenschap. Het financieel belang komt tot uitdrukking in het aan de verbonden partij ter beschikking gestelde bedrag. Dat is niet verhaalbaar als de verbonden partij failliet gaat, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Wij zijn een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 24 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten zorgdragen dat we beschikken over voldoende middelen om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen, waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico’s gewaarborgd is. Hierdoor zijn we een formeel verbonden partij voor de 24 gemeenten. We kennen zelf geen verbonden partijen conform de definitie van het BBV. Er zijn wel partijen waar sprake is van een structureel samenwerkingsverband. Deze worden hieronder toegelicht.

Gemene rekening GHOR

Met ingang van 1 januari 2014 is voor de bedrijfsvoering van de GHOR een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de GGD West-Brabant. De dienstverleningsovereenkomst is geformaliseerd in een overeenkomst kosten voor gemene rekening, waarin de activiteiten van de GHOR zijn ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en Veiligheidsregio MWB maken deel uit van deze gemene rekening. In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag), de toerekenbare overhead en de overige kosten van de GHOR. Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken. Wij participeren voor een aandeel van 93,65% in de gemene rekening.

Het instellen en in stand houden van een GHOR is onze taak. De GHOR is een onderdeel van de GGD en opgenomen in de begroting en jaarrekening van de GGD. Met ingang van 1 januari 2017 vindt er geen consolidatie meer plaats met de cijfers van de GHOR. Onze bijdrage aan het in stand houden van de GHOR is opgenomen in onze begroting en jaarrekening. De doelstellingen en resultaten van de GHOR worden verantwoord onder de pijler bijdragen aan een veilige leefomgeving.

Publiek-Private Samenwerking Moerdijk

Vanaf 1 februari 2013 is er op het Zeehaven- en Industrieterrein van Moerdijk een beroepspost ingesteld die 24 uur per dag zowel (overheids)basisbrandweerzorg als bedrijfsbrandweerzorg biedt. Dit is vastgesteld in een overeenkomst tussen de Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk (SBM) en Veiligheidsregio MWB. In de overeenkomst zijn nadere afspraken vastgelegd over de financiering, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van beide partijen.

De post is continu bezet door 6 personen. Voor de bedrijfsbrandweertaak beschikt de post over een tankautospuit industrieel en een schuimblusvoertuig. Deze kunnen ook worden ingezet voor de basisbrandweerzorg op het terrein. Ten behoeve van de bedrijfsbrandweerzorg is personeel specifiek en aanvullend opgeleid en geoefend. Door de post Moerdijk Haven wordt gewerkt met het Bedrijfsbrandweer Veiligheidsbeheersysteem (VBS). Alle wijzigingen worden dagelijks verwerkt, zodat het systeem actueel is en blijft.

Publiek-Private Samenwerking voor blusboot

We hebben een waakvlamovereenkomst met de firma BST te Dinteloord voor de incidentbestrijding op de vaarwegen rondom Volkerak en Schelde-Rijnverbinding. Firma BST exploiteert en beheert de blusboot (Furie 4) en de nautische bemanning. We leveren een opstapbemanning die is opgeleid en geoefend naar de huidige eisen.

Samen met Veiligheidsregio Zeeland werken we al lange tijd samen bij het bestrijden van incidenten op het Schelde-Rijnkanaal. Om deze interregionale samenwerking te formaliseren is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Hierin is een aantal algemene uitgangspunten en operationele afspraken vastgelegd. Met deze overeenkomst wordt bijgedragen aan een betere brandweerzorg en voldoet de samenwerking tussen partijen nog meer aan de eisen die de wet en maatschappij hieraan stellen.

Operationeel Centrum Veiligheidsregio/Brandweer (OCB VR/Brw)

Met ingang van 1 januari 2020 hebben we een convenant met de Veiligheidsregio Zeeland, inzake de samenwerking meldkamer Bergen op Zoom voor de uitvoering van de meldkamerfunctie voor de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Personeel is door de organisatorische samenvoeging per 1-1-2020 in onze dienst en we voeren de administratie van de meldkamerfunctie. De verdeling van de kosten van de brandweermeldkamer (inclusief CaCo functie) vindt plaats op basis van inwoneraantallen met een vaste verdeelsleutel 74% VRMWB – 26% VR Zeeland.

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. De jaarrekening geeft volgens normen die voor gemeenten en provincies als aanvaardbaar worden beschouwd een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten. Daarnaast geeft de jaarrekening een getrouw, duidelijk en stelselmatig inzicht in de financiële positie aan het einde van het begrotingsjaar. De waardering van de activa en passiva, en de bepaling van het resultaat, vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Het BBV bepaalt dat de jaarrekening uit onderstaande onderdelen bestaat:

a. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting.
b. De balans en de toelichting.
c. De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
d. Een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 14 december 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld;
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde € 3.086.850,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 50.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting
Het overzicht van baten en lasten bevat het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten. Per programma zijn de gerealiseerde baten en lasten, en het saldo daarvan, opgenomen in de jaarrekening. Daarnaast is het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen, de gerealiseerde kosten van de overhead en het bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting opgenomen. Conform het BBV is de toelichting op het overzicht van baten en lasten opgenomen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De balans en de toelichting

Vaste activa
In de financiële verordening ex. 2012 Gemeentewet artikel 10 zijn de richtlijnen met betrekking tot waardering en afschrijving van vaste activa beschreven. Deze richtlijnen zijn uitgewerkt in de beleidsnota 'investeren, waarderen en afschrijven vaste activa Veiligheidsregio MWB 2023' (inwerkingtreding 1 juli 2023). Deze nota wordt iedere vier jaar geactualiseerd en vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

De (materiële) vaste activa zijn opgenomen op basis van historische waarderingsgrondslagen, respectievelijk vervaardigings- of verkrijgingsprijs minus een lineaire afschrijving. Investeringen met een meerjarig economisch nut en een waarde van minimaal €10.000 worden in het jaar van ingebruikname volledig geactiveerd en afgeschreven per 1 juli van het betreffende boekjaar. Voor het activeren van activa gelden de regels volgens Hoofdstuk 5 van het BBV, en de richtlijnen die zijn opgenomen in de beleidsnota 'Investeren, waarderen en afschrijven'.

Voor het afschrijven van de activa worden onderstaande vastgestelde termijnen van de veiligheidsregio gehanteerd. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de economische levensduur van de activa. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Jaarlijks wordt het bestaansrecht van de activa gecontroleerd.

	Afschrijvings-termijn in jaren
Gronden en terreinen	
Grond	0
Bedrijfsgebouwen	
Bedrijfsgebouwen	10-40
Verbouwingen	10
Vervoermiddelen	
Voertuigen	5-20
Machines, apparaten en installaties	
Installaties	15
Inventaris materieel	7-20
Inventaris voertuigen	5-20
MAI overig	7
Materieel	5-20
Meetapparatuur	7
Verkenningseenheden	3-7
Werkplaatsen	5-15
Overige materiële vaste activa	
Informatietechnologie	3-10
Inventaris gebouwen	5-20
Persoonlijke bescherming	5-15

Vlottende activa
Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Buiten gebruik gestelde vaste activa
Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde of nihilwaarde indien al volledig afgeschreven.

Vaste passiva
Passiva, bestaande uit het eigen vermogen, voorzieningen en langlopende schulden, worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De beleidsnota ‘Reserves en voorzieningen Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant 2022’ (Inwerkingtreding 1 januari 2022) behandelt de uitgangspunten en voorwaarden voor de vorming, aanwending en verantwoording van reserves en voorzieningen.

Het eigen vermogen bestaat uit reserves en nog te bestemmen resultaat. Toevoegingen en onttrekkingen met betrekking tot reserves worden gedaan op basis van resultaatbestemming en worden conform het BBV separaat verantwoord.

Het BBV schrijft vier mogelijkheden voor om een voorziening te vormen. De omvang van de voorzieningen is mede gebaseerd op schattingselementen, verband houdende met uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Omdat de voorzieningen gewaardeerd worden tegen nominale waarden, worden geen jaarlijkse rentebijschrijvingen gedaan.

De langlopende schulden worden verminderd met de aflossingen die reeds voor de balansdatum zijn voldaan.

Vlottende passiva
Kortlopende schulden en verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, worden gewaardeerd tegen nominale waarden.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan we voor toekomstige jaren zijn verbonden, worden opgenomen in de toelichting op de balans.

Resultaatbestemming
Het saldo van de jaarlijkse baten en lasten vormt het resultaat. Dit resultaat en de bestemming daarvan wordt door het AB vastgesteld.

4.2 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)		31-12-2022		31-12-2023
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Materiële vaste activa economisch nut		€ 54.976		€ 57.380
Totaal vaste activa		**€ 54.976**		**€ 57.380**
Vlottende activa				
Voorraden				
Gereed product en handelsgoederen		€ -		€ -
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of minder		€ 9.522		€ 2.322
Vorderingen op publiekrechtelijke lichamen	*€ 3.924*		*€ 543*	
Uitzettingen in Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	*€ 5.477*		*€ 1.399*	
Overige vorderingen of uitzettingen	*€ 122*		*€ 380*	
Liquide middelen				
Kas- en banksaldi		€ 80		€ 113
Overlopende activa		€ 3.364		€ 4.284
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel				
- Overige Nederlandse overheidslichamen	*€ 2.278*		*€ 2.019*	
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*€ 1.086*		*€ 2.265*	
Totaal vlottende activa		**€ 12.965**		**€ 6.719**
Totaal generaal		**€ 67.941**		**€ 64.099**

PASSIVA (bedragen x € 1.000)		31-12-2022		31-12-2023
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		€ 16.476		€ 6.724
Bestemmingsreserves	*€ 15.535*		*€ 5.922*	
Gerealiseerde resultaat	*€ 941*		*€ 801*	
Voorzieningen		€ 3.138		€ 3.865
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	*€ 377*		*€ 761*	
Voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.	*€ 2.761*		*€ 3.104*	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Onderhandse leningen binnenlandse banken		€ 33.550		€ 29.669
Totaal vaste passiva		**€ 53.164**		**€ 40.257**
Vlottende passiva				
Netto schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		€ 4.316		€ 15.687
Overige kasgeldleningen	*€ -*		*€ 11.700*	
Overige schulden	*€ 4.316*		*€ 3.987*	
Overlopende passiva		€ 10.462		€ 8.155
Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	*€ 7.686*		*€ 7.678*	
Ontvangen overheids-voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel				
- Rijk	*€ 2.775*		*€ 477*	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	*€ -*		*€ -*	
Totaal vlottende passiva		**€ 14.777**		**€ 23.841**
Totaal generaal		**€ 67.941**		**€ 64.099**

4.3 Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Materiele vaste activa

(Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Onderhanden werk activa voorgaand jaar	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden direct gerelateerd	Afwaardering wegens duurzame waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	€ 1.105	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.105
Gebouwen	€ 11.401	€ -	€ 460	€ -	€ -652	€ -	€ -50	€ 11.259
Grond weg en bouwkundige werken	€ 98	€ -	€ -	€ -	€ -5	€ -	€ -	€ 93
Vervoermiddelen	€ 28.887	€ -	€ 5.120	€ -109	€ -3.575	€ -	€ -	€ 30.322
Machines, apparaten en installaties	€ 3.014	€ -	€ 364	€ -44	€ -405	€ -	€ -	€ 2.929
Overige materiële vaste activa	€ 10.468	€ -	€ 3.769	€ -98	€ -2.322	€ -	€ -44	€ 11.860
Totaal	**€ 54.973**	**€ -**	**€ 9.713**	**€ -252**	**€ -6.960**	**€ -**	**€ -94**	**€ 57.380**
Onderhanden werk activa	€ 3	€ -3	€ 11.010	€ -11.010	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 54.976**	**€ -3**	**€ 20.723**	**€ -11.261**	**€ -6.960**	**€ -**	**€ -94**	**€ 57.380**

Materiele vaste activa economisch nut

Investeringen
De investeringen hebben betrekking op verbouwingen (gebouwen), reguliere vervangingen van voertuigen, machines, apparaten en installaties en overige materiële vaste activa. In paragraaf 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen en investeringen is een nadere specificatie opgenomen van wat in 2023 is geïnvesteerd.

Desinvesteringen
Gedurende het jaar zijn diverse voertuigen afgestoten en verkocht. Ook zijn warmtebeeldcamera's verkocht. Bij de vervanging van de laptops zijn de oude laptops teruggenomen door de leverancier. Hiervoor zijn vergoedingen ontvangen. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie.
Alle activa zijn gecontroleerd op aanwezigheid en levensduur en indien van toepassing gedesinvesteerd.

Afschrijvingen
In 2023 zijn de afschrijvingen toegepast op basis van lineaire afschrijvingen, conform de termijnen gesteld in paragraaf 4.1 grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Afwaardering
Over de activiteiten van de Risk Factory is BTW verschuldigd, in overleg met de belastingdienst is op de aanschafwaarde van de activa de BTW in aftrek gebracht. Het totale bedrag wordt verantwoord als afwaardering en geeft een toevoeging op de waarde van investeringen, omdat de aanschaf van de activa in voorgaande jaren heeft plaatsgevonden.

Vlottende activa

Vorderingen publiekrechtelijke lichamen

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Debiteuren	€ 3.386	€ 198
Nog te ontv btw/bcf	€ 46	€ 86
Afrekening GHOR	€ 491	€ 259
	€ 3.924	**€ 543**
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -	€ -
Totaal	**€ 3.924**	**€ 543**

De positie debiteuren is in 2023 afgenomen. De afname wordt veroorzaakt doordat aan het einde van 2022 de afrekening intekentaken 2021 en de facturering aan het Centraal Orgaan Opvang (COA) heeft plaatsgevonden. De afrekening intekentaken 2022 is in de loop van 2023 afgerond en de facturering Q4 aan het COA is in overlopende activa verantwoord.
Het verschil in nog te ontvangen btw/bcf is ontstaan, doordat er een vordering op de btw is voor de periode december. De afrekening GHOR is lager vanwege hun lagere financiële resultaat.

Uitzettingen in Rijk's schatkist met een looptijd korter dan 1 jaar

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Des Rijk's schatkist	€ 5.477	€ 1.399
Totaal	**€ 5.477**	**€ 1.399**

De ter beschikking staande liquide middelen zijn in 2023 toereikend om te voldoen aan de financieringsbehoefte die voortvloeit uit de salarisbetalingen, exploitatie uitgaven en realisatie op het investeringsplan. In 2023 zijn er verschillende kasgeldleningen aangetrokken in verband met de timing van het betalen van de kortlopende verplichtingen.

Uitzettingen in het kader van schatkistbankieren

Presentatie gelden buiten schatkistbankieren voorgeschreven 2023:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar	2023		
(1)	**Drempelbedrag**	**2057,9**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**3**	**80**	**3**	**2**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.055	1.978	2.055	2.056
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar	2023		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	102.895			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	102.895			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2057,9			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	300	7.301	254	146
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	3	80	3	2

Overige vorderingen of uitzettingen

Bedragen x € 1.000	**31-12-2022**	**31-12-2023**
Debiteuren	€ 122	€ 380
	€ 122	**€ 380**
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -	€ -
Totaal	**€ 122**	**€ 380**

De toename in debiteuren wordt veroorzaakt door de bijdrage van Q4 PPS Moerdijk, welke begin januari is betaald.

Liquide middelen

Kas- en banksaldi

Bedragen x € 1.000	**31-12-2022**	**31-12-2023**
Bank	€ -	€ 50
Simpled Card	€ 80	€ 62
Kruisposten	€ -	€ 1
Totaal	**€ 80**	**€ 113**

Dagelijks wordt het saldo van de bank afgeroomd tot € 50.000 naar 's Rijks Schatkist.

Simpled Card
In overeenstemming met de representatieregeling wordt elk kwartaal een vast bedrag gestort voor de vrijwilligersposten. De kaarten voor de beroepsposten worden dagelijks aangevuld. Met name bij de vrijwilligersposten volgen de uitgaven niet de stortingen. De posten “sparen” gedurende het jaar loopt op en wordt op het eind van het jaar pas uitgegeven. Het saldo in omloop fluctueert hierdoor vooral tegen het einde van het jaar.

Overlopende activa
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Overige Nederlandse overheidslichamen

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoeging	Ontvangen bedragen	31-12-2023
Opvang ontheemden Oekraïne	€ 2.278	€ 1.285	€ 1.544	€ 2.019
Totaal	**€ 2.278**	**€ 1.285**	**€ 1.544**	**€ 2.019**

Opvang ontheemden Oekraïne
Het betreft de kosten voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne welke zijn gedeclareerd door GGD West-Brabant en diverse gemeenten.
We nemen de door de individuele gemeenten verantwoorde bedragen (gecontroleerd door haar accountant) over 2022 op in de SISA-bijlage in de jaarrekening 2023, samen met de gemaakte kosten door VRMWB. De definitieve afrekening door het Rijk vindt plaats op basis van de SISA-aangifte en de jaarrekening 2023.

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.083	€ 2.265
Ontvangen levensloop	€ 3	€ -
Totaal	**€ 1.086**	**€ 2.265**

Vooruitbetaalde bedragen
Deze post bestaat zowel uit vooruitbetaalde bedragen als nog te ontvangen bedragen.
Betalingen die in 2023 zijn gedaan, maar betrekking hebben op 2024 zijn opgenomen op de balans als vooruitbetaalde bedragen.
Het verschil ten opzichte van 2022 ontstaat door de afrekening van de intekentaken FLO en de doorbelaste kosten aan het COA van Q4 welke in 2024 zijn gefactureerd en in 2023 zijn opgenomen als nog te ontvangen bedragen.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Na een toename van het eigen vermogen in 2022, is in 2023 het eigen vermogen weer afgenomen. Dit is het gevolg van de vrijval van de reserve kapitaallasten die dit jaar is opgeheven. Op basis van het besluit van het Algemeen Bestuur van februari 2023 is de vrijval verrekend met de gemeenten.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn opgenomen in een meerjarig bestedingspatroon, waarin de benutting van de gevormde bestedingsreserves wordt aangegeven. In 2023 worden onderstaande bestemmingsreserves onderscheiden.

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoeging/ onttrekking resultaat 2022	Toevoegingen reserves	Onttrekkingen reserves	Vrijval	31-12-2023
Crisis en calamiteiten	€ 1.612	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.612
Egalisatiereserve kapitaallasten	€ 8.700	€ -	€ -	€ -	€ 8.700	€ -
BDuR strategische Projecten	€ 1.704	€ 141	€ -	€ 533	€ -	€ 1.312
BDuR BTW	€ 1.073	€ -	€ -	€ 140	€ -	€ 933
Doorontwikkeling organisatie	€ 996	€ -	€ -	€ 478	€ -	€ 519
HSL	€ 604	€ -	€ -	€ 13	€ -	€ 591
SaaS	€ 846	€ -	€ 349	€ 238	€ -	€ 956
Totaal	**€ 15.535**	**€ 141**	**€ 349**	**€ 1.402**	**€ 8.700**	**€ 5.922**

Bovenstaand overzicht geeft de totale reservepositie weer. Per 31-12-2022 bedroeg de totale reservepositie € 15.534.839. Alle toevoegingen en onttrekking hebben conform de begroting plaatsgevonden, behoudens de reserve SaaS die conform werkelijkheid is gemuteerd. Per 31-12-2023 resulteert dit in een totale reservepositie van € 5.922.491.

Crisis en calamiteiten

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor het opvangen van uitgaven in verband met crises en calamiteiten binnen de regio, waar in de lopende begroting niet of onvoldoende ruimte voor is. Hierdoor kunnen uitgaven door onvoorziene omstandigheden gedragen worden zonder de gemeenten extra te belasten. De reserve mag maximaal 2% van de omvang van de begroting bedragen. Het is in 2023 niet noodzakelijk geweest deze reserve in te zetten.

Egalisatie kapitaallasten

Conform het besluit in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 februari 2023 is de egalisatiereserve kapitaallasten opgeheven en vrijgevallen.

BDuR strategische projecten

Conform begroting is € 532.917 onttrokken voor het project procesoptimalisatie S&B, het beleidsplan, de implementatie Woo, het project duurzaamheid en voor de inzet van tijdelijke hoofden Brandweerzorg en voltijd officieren in opleiding.

BDuR BTW

Conform begroting is een bijdrage van € 140.000 uit de reserve onttrokken.

Doorontwikkeling organisatie

Deze reserve is voor de frictiekosten en het leiderschapstraject als gevolg van de doorontwikkeling van de organisatie die in 2021 heeft plaatsgevonden. Conform begroting is € 477.572 onttrokken, werkelijk is er € 461.069 uitgegeven in 2023.

Hoge snelheidslijn (HSL)
In 2023 is de reserve Hoge Snelheidslijn ingezet voor oefenuren ten behoeve van aanpak incidenten op de HSL en kapitaallasten van de voor de HSL aangeschafte voertuigen.

SaaS
De ICT kosten voor Software as a Service (SaaS) worden gedekt uit een egalisatiereserve SaaS, waardoor een evenwichtige spreiding van de lasten wordt bereikt. Op basis van een meerjaren begroting SaaS projecten wordt in de begroting de hoogte van de onttrekking bepaald. Voor 2023 is minder onttrokken uit de reserve om verschillende redenen. Door langer gebruik te maken van het huidige facilitair systeem hoeft deze nu niet vervangen te worden. Daarnaast kennen een aantal projecten een doorloop naar 2024 waaronder de vervanging van het financieel systeem, personeelsadministratie systeem (EHRM), digitaal management systeem (DMS) en vervanging software ICT en software primair proces.

Gerealiseerd resultaat conform art. 42 BBV

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoegingen/ onttrekkingen resultaat 2022	Toevoegingen/ onttrekkingen baten en lasten	Verminderingen afschrijvingen activa	31-12-2023
Totaal	**€ 941**	**€ -941**	**€ 801**	**€ -**	**€ 801**

Het gerealiseerd resultaat over 2023 bedraagt € 801.340. Dit resultaat is vastgesteld conform de tekst in art. 42 van het BBV.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2023
Regeling Vervroegde Uittreding	€ -	€ 67	€ -	€ -	€ 67
Spaarverlof	€ 377	€ 434	€ -	€ 117	€ 694
Totaal	**€ 377**	**€ 500**	**€ -**	**€ 117**	**€ 761**

Regeling Vervroegde Uittreding
Deze voorziening omvat alle financiële verplichtingen aan werknemers die gebruik maken van de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU). Het gaat om afspraken met medewerkers om tot beëindiging van het dienstverband te komen en daarvoor gebruik willen maken van RVU.

Spaarverlof
Deze voorziening omvat de arbeidskosten gerelateerde verplichting aan medewerkers met betrekking tot het opgebouwde spaarverlof en de overmatige bovenwettelijke verlofsaldi. Op basis van de verlofstanden op 31-12-2023 is een storting geboekt voor nieuw opgebouwd verlof en een vrijval in de voorziening geboekt voor de opgenomen uren.

Voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2023
Onderhoud huisvesting	€ 2.761	€ 842	€ 499	€ -	€ 3.104
Totaal	**€ 2.761**	**€ 842**	**€ 499**	**€ -**	**€ 3.104**

Onderhoud huisvesting

In 2013 heeft het bestuur ingestemd met het vormen van een voorziening onderhoud huisvesting om de onderhoudskosten van de gebouwen in tijd gelijkmatig te spreiden. De voorziening wordt gevoed op basis van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) dat voor iedere kazerne is opgesteld en waarop periodiek actualisering plaatsvindt. In 2022 heeft actualisering van de MJOP's plaatsgevonden zodat toekomstige aanspraken (20 jaar) ten behoeve van de uitvoering van het onderhoud van de gebouwen als gebruiker is gewaarborgd en inzichtelijk is gemaakt. Aan de voorziening wordt jaarlijks € 842.000 toegevoegd. De werkelijke kosten die in 2023 zijn uitgegeven voor het planmatig onderhoud bedroegen € 499.315. Dit bedrag is onttrokken aan de voorziening.

Vaste schulden met een rente looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen binnenlandse banken

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Vermeer-deringen	Aflossing 2023	Saldo 31-12-2023	Rentelast 2023	Rentelast 2022
Lening 40.82959 (4,58%)	€ 80	€ -	€ 39	€ 41	€ 3	€ 5
Lening 40.105429 (3,41%)	€ 1.790	€ -	€ 651	€ 1.139	€ 47	€ 69
Lening 40.105430 (3,68%)	€ 1.604	€ -	€ 207	€ 1.397	€ 54	€ 62
Lening 40.108835 (2,65%)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 188
Lening 40.110376 (1,22%)	€ 3.200	€ -	€ 400	€ 2.800	€ 37	€ 42
Lening 40.110377 (0,84%)	€ 875	€ -	€ 250	€ 625	€ 6	€ 8
Lening 40.114923 (0,205%)	€ 9.167	€ -	€ 667	€ 8.500	€ 18	€ 19
Lening 40.115776 (2,132%)	€ 9.833	€ -	€ 667	€ 9.167	€ 203	€ 71
Lening 40.116078 (3,033%)	€ 7.000	€ -	€ 1.000	€ 6.000	€ 203	€ 9
Totaal	**€ 33.550**	**€ -**	**€ 3.880**	**€ 29.669**	**€ 572**	**€ 473**

Er zijn geen langlopende leningen opgenomen in 2023.

Vlottende passiva

Netto schulden met een rente looptijd korter dan 1 jaar

Overige kasgeldleningen

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Kasgeldlening	€ -	€ 11.700
Totaal	**€ -**	**€ 11.700**

Overige schulden

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Crediteuren	€ 4.316	€ 3.987
Totaal	**€ 4.316**	**€ 3.987**

De afname van de crediteuren wordt veroorzaakt door een daling van de Crediteuren. Eind 2022 zaten hier nog de doorbelaste kosten inzake 1e opvang Oekraïne in van betrokken partijen (gemeenten en GGD).
De salarissen 13e maand zijn lager omdat er minder achterstand was in uren declaraties etc. dan in 2022.
De verhoging van de Loonbelasting is het gevolg van een naheffing RVU, hogere belastbare IKB en salarissen.

Overlopende passiva

Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2023
Nog af te dragen BTW	€ 50	€ -
Nog te betalen rente leningen	€ 70	€ 88
Boete huuropzegging Doornboslaan	€ 156	€ -
Onterecht ontvangen Levensloop	€ 74	€ -
Salarissen 13e maand	€ 52	€ 86
Af te dragen Loonheffingen	€ 3.553	€ 4.758
Nog te betalen afdrachten ABP, IZA etc.	€ 633	€ 671
Overige nog te betalen bedragen	€ 3.098	€ 2.033
Overige vooruitontvangen bedragen	€ -	€ 42
Totaal	**€ 7.686**	**€ 7.678**

De salarissen 13e maand zijn lager, omdat er minder achterstand was in uren declaraties etc. dan in 2022.
De verhoging van de Loonbelasting is het gevolg van een naheffing RVU, hogere belastbare IKB en salarissen.

Ontvangen overheidsvoorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel overige NL Overheid

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2023
Transitiekosten meldkamer	€ 435	€ -	€ -	€ -	€ 435
Riskfactory	€ 19	€ 60	€ 37	€ -	€ 42
Gelden Corona Toegangsbewijs	€ 1.331	€ -	€ -	€ 1.331	€ -
Opvang ontheemden Oekraïne	€ 990	€ 554	€ 1.544	€ -	€ -
Totaal	**€ 2.775**	**€ 614**	**€ 1.580**	**€ 1.331**	**€ 477**

Transitiekosten meldkamer
In het uitwerkingskader van de meldkamer (2018) is afgesproken dat het beheer van de meldkamers wordt overgenomen door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Als compensatie van mogelijke frictiekosten op het gebied van beheer en ondersteuning is een vergoeding ontvangen van het Ministerie van J&V ad € 500.000. In 2023 is het niet noodzakelijk gebleken deze gelden in te zetten voor frictie voor de

meldkamer. In 2024 worden er (landelijke) vervolgstappen genomen in de transitie en zal de vergoeding aangesproken gaan worden.

Risk Factory
Voor de activiteiten die gerelateerd zijn aan het opzetten en exploiteren van een Risk Factory heeft de Provincie Noord-Brabant eind 2021 besloten om een subsidie van € 175.000 toe te kennen. Deze subsidie wordt in drie termijnen ontvangen over de periode 2022-2024. In 2023 is de 2e termijn ad. € 60.000 ontvangen, waarvan € 36.524 toegerekend is aan de subsidiabele kosten in 2023.

Gelden Corona Toegangsbewijs
De minister van J&V heeft voor de periode van oktober tot en met december 2021 extra middelen (€ 45 mln.) beschikbaar gesteld aan de 25 veiligheidsregio's verdeeld naar rato van het aantal inwoners op 1 januari 2021. Het bedrag dat ter beschikking is gesteld bedraagt € 2.909.892. De operationele uitvoering hiervan ligt bij de gemeenten binnen onze regio.

De definitieve verantwoording van de besteding van de middelen verloopt via het SiSa-systeem. Dit geldt zowel voor ons als voor de individuele gemeenten. De verantwoording en controle vindt plaats in 2 fasen:
De gemeenten verantwoorden de ontvangen bijdragen en de bestedingen in hun jaarrekening 2021.
We verzamelen de jaarrekeningen 2021 (inclusief bijbehorende controleverklaringen van de accountant) van de individuele gemeenten in 2022. We nemen de door de individuele gemeenten verantwoorde bedragen (gecontroleerd door haar accountant) over 2021 op in de SiSa-bijlage in onze jaarrekening 2022. De accountant heeft dit bij de jaarrekening 2022 gecontroleerd.

Uit de ontvangen verantwoordingen blijkt dat in totaal € 1.331.297 is besteed door de gemeenten. Deze bedragen zijn in 2022 teruggevorderd.
Eind 2023 heeft de definitieve afrekening en daarmee de afronding met het ministerie plaatsgevonden.

Opvang ontheemden Oekraïne
Het bekostigingsbesluit van de Staatsecretaris van Justitie en Veiligheid voorziet in de vergoeding van de kosten die worden gemaakt door de veiligheidsregio's, gemeenten en de GGD-en/GHOR voor de coördinerende werkzaamheden en de eerste opvang van Oekraïense vluchtelingen in de regio. Dit besluit werkt van 1 maart 2022 tot en met 31 december 2023. Wij hebben een voorschot aangevraagd van € 1,5 miljoen. Dit is goedgekeurd en ontvangen.
De eigen werkelijke kosten als gevolg van de eerste opvang van Oekraïense vluchtelingen zijn in 2022 € 509.000. Dit zijn kosten voor huisvesting (bedden en beddengoed € 327.000) en inhuur en overwerk van medewerkers (€ 182.000). Het resterende bedrag (€ 990.000) staat per 31-12-2022 als vooruit ontvangen bedrag op de balans.
In 2023 is in totaal aan voorschotten € 554.000 aangevraagd en ontvangen. De eigen kosten in 2023 bedragen € 1,4 miljoen. In 2023 is aan de gemeenten en GGD € 2,2 miljoen uitgekeerd op basis van door hun accountant goedgekeurde uitgaven in de jaarrekeningen 2022.
Per 31-12-2023 is het restant van het voorschot en de in 2023 ontvangen voorschotten administratief verrekend met de totale eigen kosten en die van de gemeenten en GGD. Per saldo ontstaat hierdoor een vordering van € 2,0 miljoen (overlopende activa/ nog te ontvangen van overige Nederlandse Overheidslichamen). De definitieve afrekening door het Rijk vindt plaats op basis van de SISA-aangifte en de jaarrekening 2023.

4.4 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

We hebben enkele (mogelijke) verplichtingen die van omvang zijn, maar niet in de balans zijn opgenomen. De belangrijkste verplichtingen (boven € 200.000) staan in onderstaand tabel. Hier worden ook de overschrijdingen van de contracten meegenomen.

Omschrijving	Looptijd contract	Bedrag (per jaar)	Opmerking
ICT/automatisering	30-6-2025	€ 1.172	verplichting
Blusboot	1-10-2039	€ 377	verplichting
Wagenparkverzekering	31-12-2024	€ 204	verplichting
Aanschaf voertuigen	30-6-2027	€ 7.110	verplichting
Overige software	30-4-2024	€ 208	verplichting
Ongevallenpolis		€ 320	verplichting
Overige Europse aanbestedingen		€ 24	
		€ 9.415	

Er is een nieuw contract aanbesteed voor Gas en Electra. De prijzen zijn aanzienlijk gestegen tov vorige jaren.

4.5 Baten en lasten

In onderstaand overzicht van de baten en lasten wordt de begroting voor wijziging en begroting na wijziging vergeleken met de realisatie.

Per pijler zijn de voornaamste verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie weergegeven en toegelicht in paragraaf 4.6 Verschillenanalyse.

Programmaplan VRMWB (bedragen x 1.000)	Begroting 2023			Begroting 2023 na wijziging			Rekening 2023			begroting -/- rekening
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Programma Veiligheid										
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 542	€ -555	€ -13	€ 1.237	€ -708	€ 529	€ 2.861	€ -2.358	€ 502	€ 26
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 7.896	€ -8.394	€ -498	€ 9.303	€ -28	€ 9.275	€ 8.783	€ -200	€ 8.583	€ 692
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 69.182	€ -70.325	€ -1.144	€ 74.113	€ -14.046	€ 60.067	€ 67.164	€ -7.687	€ 59.477	€ 590
Wendbare en duurzame organisatie	€ 1.450	€ -1.097	€ 354	€ 1.560	€ -13	€ 1.546	€ 1.709	€ -	€ 1.709	€ -162
Subtotaal Programma Veiligheid	**€ 79.070**	**€ -80.371**	**€ -1.301**	**€ 86.212**	**€ -14.795**	**€ 71.417**	**€ 80.516**	**€ -10.245**	**€ 70.270**	**€ 1.146**
Algemene Dekkingsmiddelen	€ 463	€ -463	€ -	€ 572	€ -86.262	€ -85.690	€ 643	€ -86.333	€ -85.690	€ -0
Overhead	€ 13.846	€ -12.162	€ 1.684	€ 15.762	€ -35	€ 15.727	€ 15.894	€ -223	€ 15.672	€ 56
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaal saldo van lasten en baten	**€ 93.379**	**€ -92.996**	**€ 383**	**€ 102.547**	**€ -101.092**	**€ 1.454**	**€ 97.054**	**€ -96.802**	**€ 252**	**€ 1.202**
Mutaties Reserves										
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -	€ -63	€ -63	€ -	€ -284	€ -284	€ -	€ -284	€ -284	€ -
Wendbare en duurzame organisatie	€ 340	€ -660	€ -320	€ 349	€ -1.518	€ -1.170	€ 349	€ -1.118	€ -769	€ -401
Subtotaal mutaties reseves	**€ 340**	**€ -723**	**€ -383**	**€ 349**	**€ -1.803**	**€ -1.454**	**€ 349**	**€ -1.402**	**€ -1.054**	**€ -401**
Gerealiseerde resultaat	**€ 93.719**	**€ -93.719**	**€ -**	**€ 102.895**	**€ -102.895**	**€ -**	**€ 97.402**	**€ -98.204**	**€ -801**	**€ 801**

4.6 Overzicht lasten en baten: verschillenanalyse

Toelichting per pijler

Stimuleren redzaamheid in de samenleving

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Veiligheid						
Vluchtelingenopvang	Dit betreffen lasten en opbrengsten: 1. die gemaakt worden voor de eerste opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (€ 882.000). Deze lasten worden door het Rijk vergoed. 2. die gemaakt worden voor extra locaties voor de Crisis Noodopvang Asielzoekers als gevolg van de opvangcrisis. Deze lasten worden door het COA vergoed.	€ -1.731	€ 1.731	€ -	Neutraal	Eenmalig
Risk Factory (RF)	De ambitie voor het aantal bezoekers is naar beneden bijgesteld en in lijn gebracht met de twee andere Risk Factories. De eerdere ambitie van de stuurgroep om in 2023 senioren te ontvangen is ook bijgesteld. In 2023 is wel gestart met de voorbereidingen. De opbrengsten zijn hierdoor lager uitgevallen. Daarnaast is sprake van een verschoven betaalmoment van een partnerbijdrage. Hiertegenover staan lagere lasten met een extra verlaging door een aanpassing in de btw-component. Ook is er vacatureruimte ontstaan in Q4 met als gevolg lagere loonkosten.	€ 86	€ -81	€ 5	Positief	Terugkerend
Overig	Dit betreft lagere lasten voor met name voorlichting(smaterialen). Als gevolg van onderbezetting konden er minder activiteiten opgezet worden.	€ 21	€ -	€ 21	Positief	Eenmalig
Overhead		€ -	€ -	€ -		
Totaal		**€ -1.624**	**€ 1.650**	**€ 26**		

Bijdragen aan een veilige leefomgeving

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Veiligheid						
GHOR	Na jaren van onderbezetting is team GHOR nagenoeg op formatieve sterkte eind 2023. De ruimte die is ontstaan door onder andere latere invulling van de vacatures dient deels ter dekking van de CAO-verhogingen. Door inzet op inwerktrajecten zijn een aantal projecten doorgeschoven naar 2024. Hierdoor is er sprake van lagere bedrijfskosten. Daarnaast zijn er lagere kosten voor de DVO RAV, PR en opleiden- en oefenen.	€ 234	€ -	€ 234	Positief	Eenmalig
Loonkosten incl. inhuur binnen formatie	Door het later en nog niet invullen van vactureruimte is er een voordeel ontstaan op de loonkosten. Daarnaast zijn de detacheringsinkomsten en de uitkering UWV/APB hoger dan begroot.	€ 198	€ 43	€ 241	Positief	Eenmalig
Inhuur buiten formatie	Meer inhuur tbv BRZO- inspecties en ondersteuning Risicobeheersing Hart voor Brabant.	€ -66	€ -	€ -66	Negatief	Eenmalig
Opleiden en oefenen	De onderbesteding op opleidingen van Risicobeheersing dienen ter dekking van de overschrijding op overhead als gevolg van het leiderschapstraject.	€ 38	€ -	€ 38	Positief	Eenmalig
Programma's	Binnen het programma Risicogerichtheid zijn de pilots veilige en gezonde wijkaanpak en natuurbrandbeheersing niet gestart vanwege capaciteitsgebrek bij VRMWB en gemeenten (57k). Voor het programma Toekomstbestendige Brandweerzorg lag de focus op het ontwikkelen van een visie en minder op uitvoerende zaken (43k). Binnen het programma Informatiepositie is een voordeel (102k) behaald omdat het NIPV budget beschikbaar heeft gesteld en er meer in eigen beheer is genomen en gedaan. Daarnaast zijn er een aantal zaken waaronder Masterclass Informatiegestuurd werken, RTIC en PowerBI naar 2024 doorgeschoven.	€ 202	€ -	€ 202	Positief	Eenmalig
Voorzieningen	Dit betreft de dotatie aan de voorziening spaarverlof voor het gespaarde verlof en de vrijval voor het opgenomen spaarverlof.	€ -47	€ -	€ -47	Negatief	Terugkerend
Overige kosten en opbrengsten	Dit betreft niet begrote en hogere opbrengsten Industriële Veiligheid in verband met de invoering van de Omgevingswet en deelname in landelijke projecten.	€ -	€ 129	€ 129	Positief	Eenmalig
Overig	Diverse kleine overschotten en tekorten.	€ -39	€ -	€ -39	Negatief	Eenmalig
Overhead						
Overig	Lagere lasten overhead binnen de GHOR (25K), hogere lasten overhead binnen de Programma's (-30k) en diverse kleinere verschillen (11k)	€ 6	€ -	€ 6	Positief	Eenmalig
Totaal		**€ 526**	**€ 172**	**€ 698**		

Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Veiligheid						
Advieskosten	Betreft voornamelijk een onderbesteding tbv het inzetten op inhuur buiten formatie.	€ 63	€ -	€ 63	Positief	Eenmalig
BDUR CB	Dit betreft de onderbesteding van de extra BDUR-gelden voor crisisbeheersing en de informatiepositie, o.a. als gevolg van de latere invulling van vacatures en daarmee het later starten van opleidingstrajecten en activiteiten. Voor een deel van deze gelden lopen de verplichtingen door in 2024. Op basis van de voorwaarden van de verstrekte extra middelen wordt via de resultaatbestemming voorgesteld om deze onderbesteding 2023 op te nemen in een bestemmingsreserve BDUR CB/ IP.	€ 269	€ -	€ 269	Positief	Eenmalig
Loonkosten incl. inhuur binnen formatie	Het niet of later invullen van vacatures zorgt voor een voordeel op de loonkosten van € 559K. Daar tegenover staat dat inhuur op formatie heeft plaatsgevonden (-/-€ 181K). Op overwerk van met name kazernering beroeps, piketkosten, instructeursvergoedingen en overige zijn nadelen ontstaan (-/- € 184K). De opbrengsten bestaan uit niet begrote detacheringen en uitkeringen UWV.	€ 194	€ 139	€ 332	Positief	Eenmalig
Opleiden en oefenen	Bij vakbekwaam worden wordt gebruik gemaakt van een rekenmodel voor de begroting dat op basis van werkelijke cijfers en aanpassingen in lesroosters continu wordt bijgesteld. Het model sluit daardoor steeds dichter aan op de werkelijkheid. Desalniettemin zijn er ten opzichte van de huidige begroting afwijkingen op opleidingen manschappen, bevelvoerders, brandweerchauffeur en overige opleidingen van per saldo € 223K voordelig. Op opleidingen derden voor andere VR's en verhuur van faciliteiten is een hogere opbrengst derden gerealiseerd van € 48K. Vakbekwaam blijven is afhankelijk van o.a. meerjarige bijscholingsprogramma's met vaste onderdelen, ontwikkelingen als energietransitie en de afhankelijkheid van capaciteit in de districten om gezamenlijk invulling te kunnen geven aan de uitvoering. Hierdoor komt de voorbereiding soms onder druk. Ten opzichte van de begroting ontstaan afwijkingen op kerntaak Technische hulpverlening (THV), scheepsincidentbestrijding (kerntaak brand), piketfunctionarissen, aanpassingen gebouw en oefenmiddelen voor o.a. energietransitie, oefenleiders, opleiding brandonderzoek en diverse deelbedragen waaronder bijscholing IBGS. Per saldo een voordeel van € 249K. Op vakbekwaamheid in de districten en opleidingskosten is een voordeel van € 77K ontstaan grotendeels door externe factoren.	€ 549	€ 48	€ 596	Positief	Eenmalig
Uitbesteding	Grotendeels is de onderbesteding het gevolg van de vertraging in de doorontwikkeling van het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg.	€ 41	€ -	€ 41	Positief	Eenmalig
Vrijwilligers	Afgelopen jaar zijn er t.o.v. voorgaande jaar 707 minder uitrukken. Het gemiddelde bedrag per uitruk is ook iets lager dan verwacht uitgaande van 2022 plus de CAO-verhoging in 2023. Afgelopen jaren is de bezetting op vrijwilligers stabiel. Dit zorgt er in 2023 voor dat er minder opleidingen zijn gevolgd. Dat is te terug te zien in lagere vergoedingen. Het beschikbaar gestelde budget voor kazernering is volledig uitgegeven. Naast vrijwilligers worden ook beroeps ingezet voor kazernering. Hierop ontstaat een tekort. Dat is als overschrijding op meerwerk onder de categorie loonkosten incl. inhuur binnen formatie verantwoord.	€ 393	€ 1	€ 394	Positief	Eenmalig
Overige kosten en opbrengsten	Op contributies informatiegestuurd werken en vakbekwaamheid zijn de werkelijke kosten lager dan begroot. Ook op overige goederen en diensten en voorlichting zijn voordelen ontstaan. De hogere opbrengsten betreffen voornamelijk het aandeel van VRZ in de hogere exploitatiekosten van het OCB en de Caco's en daarnaast een hogere bijdrage van het Rijk voor de veiligheid rondom het spoor.	€ 75	€ 96	€ 171	Positief	Eenmalig
Inhuur buiten formatie	Op het begrote bedrag voor inhuur buiten formatie was in 2023 geen inzet nodig.	€ 46	€ -	€ 46	Positief	Eenmalig

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Voorzieningen	Dit betreft: - voorziening meerjarenonderhoud. In 2022 is de voorziening voor het meerjarenonderhoud van de kazernes geactualiseerd o.b.v. de economische levensduur. In de begroting is een opgelegde taakstelling in de dotatie van de voorziening opgenomen van € 281K. Op de geplande onttrekking van de voorziening kon een besparing worden behaald van € 288K door uit te gaan van technische vervanging en het zelf of gecombineerd uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden. Aan het AB is een nieuw voorstel voorgelegd om uit te gaan van de technische levensduur. Dit voorstel is vevolgens herzien waarbij is verzocht om toch uit te gaan van de econmische levensduur conform de oorspronkelijke actualisatie. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe én om voldoende middelen in de voorziening voorhanden te hebben, is besloten om geen vrijval te boeken. Hiermee is € 281K ten laste van het resultaat geboekt. - de dotatie aan de voorziening spaarverlof voor het gespaarde verlof en de vrijval voor het opgenomen spaarverlof (-267 lasten, 97k baten).	€ -267	€ -183	€ -450	Negatief	Terugkerend
Brandstof en energie	De stijgende inflatie en energiecrisis hebben gevolgen voor onze organisatie. Eind 2021 hebben wij een nieuw jaarcontract afgesloten met onze energieleverancier. Dit contract leidt bij een gelijkblijvend verbruik tot een toename van onze energiekosten. De begroting is hiervoor eenmalig verhoogd met circa € 1,38 mln. In het kader van het efficïent omgaan met energie en het verbruik zijn beheersmaatregelen getroffen. Ondanks de getroffen maatregelen is een tekort van € 387K op energie ontstaan. Op brandstof is het tekort € 48K door gestegen prijzen. In totaal op energie en brandstof een tekort van € 435K.	€ -435	€ -	€ -435	Negatief	Terugkerend
Materiële kosten	Op onderhoud voertuigen en bepakking ontstaat een nadeel van € 489K. Grote correctieve reparaties o.a. door pomprevisies en gestegen prijzen zorgen voor dit tekort. Op adembescherming ontstaat een tekort van € 45K door veel meer gekeurde ademluchtflessen tegen een hogere prijs. Overige verschillen € 4K nadelig. Daarnaast is in 2023 is een deel van de verhuur stalling en beheer van voertuigen komen te vervallen. Dit leidt tot € 18K lagere opbrengst.	€ -538	€ -18	€ -556	Negatief	Eenmalig
Kapitaallasten	Op de afschrijvingslasten ontstaat een voordeel van € 33K omdat bij investeringen in de begroting is uitgegaan van een realisatie van 80%, terwijl de werkelijke realisatie hoger is (voor deze pijler 89%). Hogere vergoede rente op rekening-courant schatkistbankieren en lagere rentelasten leiden tot een voordeel van € 101K op rente.	€ 134	€ -	€ 134	Positief	Eenmalig
IV	Het SaaS project vervangen software primair proces kent een uitloop naar 2024. Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de SaaS reserve (68k). Door de afbouw van LiveOp en een verschuiving van licentiekosten naar hosting is er een voordeel op licentiekosten ontstaan.	€ 257	€ -	€ 257	Positief	Eenmalig
Bedrijfsvoering en facilitaire kosten	Tegenover het ontstane voordeel op de verkoop van activa staan hogere bedrijfsvoerings- en facilitaire kosten. De hogere bedrijfsvoeringskosten bestaan voornamelijk uit boekverliezen verkopen activa, hogere personeel gerelateerde kosten voor o.a. werving en selectie, Arbo en keuringen, reiskosten en hogere indexering op uitbesteding. De activastaat is gecontroleerd op aanwezigheid. Dit heeft geleid tot een afwaardering van niet meer aanwezige activa met een boekwaarde.Op facilitaire kosten zijn hogere lasten ontstaan o.a door de verhuizing van de Doornboslaan en 3 nieuwe kazernes.	€ -518	€ 250	€ -268	Negatief	Eenmalig
Intekentaken	Dit betreft: - FLO-overgangsrecht. Naast de aangepaste begroting voor de verschuldige RVU-heffingen 2022 en 2023 hebben eindafrekeningen van FLO-rechten plaatsgevonden om op 55 jarige leeftijd een doelsaldo van 225% netto van de grondslag (salaris en vastgestelde toelagen) te bereiken. Ook hebben afkopen van FLO-rechten plaatsgevonden voor medewerkers die de bezwarende dienst hebben verlaten. Salarisafwijkingen en de nieuwe CAO 2023 hebben gevolgen voor de eindafrekeningen en afkopen. Hierdoor ontstaat een negatief resultaat van € 297K dat vervolgens wordt verrekend met de bertreffende gemeenten. - Kazernes. De in 2023 geplande terugverkoop van de laatste 2 kazernes van Bergen op Zoom en Waspik is uitgesteld naar het 1e kwartaal van 2024. Hierdoor onstaat een voordeel op boekverlies verkoop kazernes van € 6,9 mln. en een nadeel op verkoop kazernes van -/- € 6,9 mln. Op de intekentaak kazernes 2023 zijn de werkelijke kosten € 21K lager dan begroot. Dit bedrag wordt terugbetaald aan Bergen op Zoom en Waalwijk.	€ 6.691	€ -6.691	€ -	Neutraal	Eenmalig
Overig	Diverse kleine overschotten en tekorten.	€ -4	€ -1	€ -5	Negatief	Eenmalig

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Overhead						
Loonkosten incl. inhuur binnen formatie	Tegenover de lagere loonkosten door niet en/of later ingevulde vacatures staan deels inhuurkosten voor de vervanging tijdens ziekte en overbrugging van vacatureruimte.	€ 57	€ -	€ 57	Positief	Eenmalig
Bedrijfsvoering en facilitaire kosten	Betreft voornamelijk hogere arbo-kosten (keuringen en trajecten i.v.m. ziekte), en werving en selectie reguliere vacatures. Op de ongevallenverzekering zijn er minder kosten, schades uitbetaald.	€ -45	€ -	€ -45	Negatief	Eenmalig
BDUR CB	Dit betreft de onderbesteding van de extra BDUR-gelden voor crisisbeheersing en de informatiepositie, o.a. als gevolg van de latere invulling van vacatures en daarmee het later starten van activiteiten. Op basis van de voorwaarden van de verstrekte extra middelen wordt via de resultaatbestemming voorgesteld om deze onderbesteding 2023 op te nemen in een bestemmingsreserve BDUR CB/ IP.	€ 12	€ -	€ 12	Positief	Eenmalig
Opleiden en oefenen	Dit betreft 38k lagere opleidingskosten van management districten en € 50K hogere kosten opleiden en oefenen door het traject samenwerken en leiderschap RB/CB. Hiertegenover staat een onderbesteding op opleidingen van Risicobeheersing (pijler 2, € 38k). In 2024 zullen de opleidingsbudgetten herijkt worden.	€ -12	€ -	€ -12	Negatief	Eenmalig
Voorzieningen	Dit betreft de dotatie aan de voorziening spaarverlof voor het gespaarde verlof en de vrijval voor het opgenomen spaarverlof.	€ -55	€ 6	€ -49	Negatief	Eenmalig
Overig	Diverse kleine overschotten en tekorten.	€ -16	€ -	€ -15	Negatief	
Totaal		**€ 6.890**	**€ -6.353**	**€ 537**		

Wendbare en duurzame organisatie

Onderwerp (bedragen x 1.000)	Verklaring	Lasten	Baten	Saldo	Effect op het resultaat	Eenmalig of terugkerend
Veiligheid						
Loonkosten incl. inhuur binnen formatie	Dit betreft inhuur wegens zwangerschapsverlof en maatwerkafspraken die gemaakt zijn met boventallige medewerkers. Deze extra kosten worden gecompenseerd door niet ingevulde vacatures in de organisatie.	€ -311	€ -13	€ -324	Negatief	Eenmalig
Overige kosten en opbrengsten	Dit betreft een onbenoemde post die niet daadwerkelijk toegewezen is.	€ 108	€ -	€ 108	Positief	Eenmalig
Advieskosten	Er is rondom duurzaamheid meer in eigen beheer opgepakt waardoor minder advieskosten noodzakelijk waren.	€ 76	€ -	€ 76	Positief	Eenmalig
Overig	Diverse kleine overschotten en tekorten.	€ -22	€ -	€ -22	Negatief	Eenmalig
Overhead				€ -		
IV	De SaaS projecten laten een voordeel zien door langer gebruik te maken van het huidige facilitair systeem hoeft deze niet vervangen te worden en de vervanging van het financieel systeem, EHRM, DMS-RMA en software ICT hebben een uitloop naar 2024 (€ 333K). Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de SaaS reserve. Lagere licentiekosten met name als gevolg van het onverwacht behoud van de korting voor vrijwilligers op Microsoft licenties, deze korting wordt de komende jaren afgebouwd.	€ 492	€ 28	€ 521	Positief	Eenmalig
Loonkosten en inhuur op formatie	Enerzijds een voordeel door het later ingevuld krijgen van vacatures en niet begrote uitkeringen UWV in verband met zwangerschapsverloven. Anderzijds heeft inhuur plaatsgevonden voor de tijdelijke invulling van deze vacatures en voor vervanging van zieke en zwangere medewerkers.	€ -393	€ 105	€ -288	Negatief	Eenmalig
BDuR Crisisbeheersing	In verband met het vertrek van de CISO zijn de werkzaamheden rondom informatieveiligheid getemporiseerd. Op basis van de voorwaarden van de verstrekte extra middelen wordt via de resultaatbestemming voorgesteld om deze onderbesteding 2023 op te nemen in een bestemmingsreserve BDUR CB/ IP.	€ 112	€ -	€ 112	Positief	Eenmalig
Bedrijfsvoering en facilitaire kosten	De stijging wordt veroorzaakt door hogere personeelsgerelateerde kosten zoals reiskosten en vergoedingen en door hogere bankkosten.	€ -91	€ 1	€ -91	Negatief	Eenmalig
Opleiden en oefenen	De hogere kosten zijn onstaan door duurdere opleidingen vanuit het opleidingsplan, de organisatiebrede MS office trainingen en de organisatie van de landelijke HR-dag. De kosten van de landelijke HR-dag zijn doorbelast aan de deelnemende partijen.	€ -64	€ -	€ -64	Negatief	Eenmalig
Advieskosten en uitbesteding	De stijging wordt veroorzaakt door hogere licentiekosten ADP en accountancykosten.	€ -53	€ -	€ -53	Negatief	Eenmalig
Voorzieningen	Dit betreft de dotatie aan de voorziening spaarverlof voor het gespaarde verlof en de vrijval voor het opgenomen spaarverlof. En de dotatie aan de voorziening voor een medewerker die gebruik heeft gemaakt van de RVU regeling.	€ -52	€ 14	€ -39	Negatief	Terugkerend
Overig	Diverse kleine overschotten en tekorten.	€ -31	€ 36	€ 5	Positief	Eenmalig
Reserves	Als gevolg van de vertraging in de SaaS projecten is er minder onttrokken uit de reserve.	€ -	€ -401	€ -401	Negatief	Eenmalig
Totaal		**€ -228**	**€ -231**	**€ -460**	Negatief	
Algemene Dekkingsmiddelen						
Financiële kosten en opbrengsten	Het betreft hogere rente op kortlopende leningen, deze wordt toegerekend aan de activa.	€ -71	€ 71	€ -0		Eenmalig
Totaal		**€ -71**	**€ 71**	**€ -0**	Negatief	

4.7 Overzicht van de aanwending van het bedrag onvoorzien

Dit voorgeschreven overzicht ex. Artikel 28, lid b, BBV is niet opgenomen omdat binnen de begroting 2023 van Veiligheidsregio MWB geen bedrag voor onvoorzien bestond. Van eventuele aanwending is daarom ook geen sprake.

4.8 Overzicht incidentele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen

Volgens artikel 28, lid c en d van het BBV dient een specificatie te worden opgenomen van de incidentele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingenreserves. Het overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarrekening.

Pijlers	Rekening 2023		
(bedragen x 1.000)	Incidenteel	Structureel	Totaal
Lasten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 2.272	€ 588	€ 2.860
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ 8.783	€ 8.783
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 272	€ 66.892	€ 67.164
Wendbare en duurzame organisatie	€ 556	€ 1.153	€ 1.709
Algemene Dekkingsmiddelen	€ -	€ 644	€ 644
Overhead	€ 295	€ 15.599	€ 15.894
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 3.395**	**€ 93.659**	**€ 97.054**
Baten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -2.267	€ -92	€ -2.359
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -200	€ -200
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -	€ -7.687	€ -7.687
Wendbare en duurzame organisatie	€ -	€ -	€ -
Algemene Dekkingsmiddelen	€ -	€ -86.333	€ -86.333
Overhead	€ -	€ -223	€ -223
Vennootschapsbelasting			€ -
Totaal baten	**€ -2.267**	**€ -94.535**	**€ -96.802**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 1.128**	**€ -876**	**€ 252**
Onttrekkingen reserves			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -	€ -
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -284	€ -	€ -284
Wendbare en duurzame organisatie	€ -1.118	€ -	€ -1.118
Totaal onttrekkingen	**€ -1.402**	**€ -**	**€ -1.402**
Toevoegingen reserves			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -	€ -
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -	€ -	€ -
Wendbare en duurzame organisatie	€ 349	€ -	€ 349
Totaal toevoegingen	**€ 349**	**€ -**	**€ 349**
Totaal mutaties reserves	**€ -1.053**	**€ -**	**€ -1.053**
Totaal resultaat	**€ 75**	**€ -876**	**€ -801**

Toelichting op incidentele posten hoger dan 50k

Algemeen
Wij duiden de volgende typen posten als incidenteel:
De (projectmatige) lasten die worden gedekt uit een reserve.
Mutaties in de reserves.
Eenmalige baten en lasten op niet terugkerende posten in de begroting.

Hieronder een nadere toelichting op bovenstaand overzicht van incidentele baten en lasten hoger dan 50K.

Lasten en baten

Stimuleren redzaamheid in de samenleving (2.272K lasten en 2.267K baten)
Dit betreft lasten die gemaakt zijn voor de eerste opvang van vluchtelingen uit Oekraïne (€ 1.402K). Deze lasten worden door het Rijk vergoed.
Daarnaast betreft het lasten die gemaakt zijn voor extra locaties voor de Crisis Noodopvang Asielzoekers als gevolg van de opvangcrisis. Deze lasten worden door het COA vergoed (864K).
Tot slot nog lasten binnen de reserve BDuR strategische projecten voor Brandveilig leven (6K).

Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet (272K)
Het betreft lasten binnen de reserve BDuR strategische projecten voor de tijdelijke inzet van adviseurs Brandweerzorg en voor de voltijd officieren in opleiding (250K). Daarnaast de lasten binnen de reserve SaaS voor vervanging software primair proces (13K). Tot slot betreft het lasten binnen de reserve HSL ingezet voor oefenuren ten behoeve van aanpak incidenten op de HSL en kapitaallasten van de voor de HSL aangeschafte voertuigen (9K).

Wendbare en duurzame organisatie (556K)
Dit betreft lasten binnen de reserve doorontwikkeling organisatie voor de frictiekosten en het leiderschapstraject als gevolg van de doorontwikkeling van de organisatie die in 2021 heeft plaatsgevonden (461k). Daarnaast de lasten binnen de reserve BDuR strategische projecten voor de projecten procesoptimalisatie S&B, Duurzaamheid en het beleidsplan (95K).

Overhead (295K)
Dit betreft de lasten binnen de reserve SaaS voor vervanging software ICT, het EHRM systeem, het financieel systeem en DMS-RMA (225K). Tevens betreft het de lasten binnen de reserve BDuR strategische projecten voor informatieveiligheid, implementatie WOO en bijdrage onderzoek duurzame inzetbaarheid (70K).

Mutaties reserves
Leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet (onttrekking 284K)
Dit betreft de begrote onttrekking uit de reserve BDuR strategische projecten (271K) en uit de reserve HSL (13K).

Wendbare en duurzame organisatie (onttrekking 1.118K en 349K toevoeging)
Dit betreft de begrote onttrekking uit de reserves Doorontwikkeling organisatie (478K), BDuR strategische projecten (262K) en BDuR BTW (140K). Daarnaast binnen de reserve SaaS de begrote storting (349K) en een onttrekking voor de uitgevoerde projecten (238K).

4.9 Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Als blijkt dat de gerealiseerde lasten, weergegeven in de jaarrekening, hoger zijn dan de geraamde bedragen, met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, dan kan er sprake zijn van een begrotingsonrechtmatigheid.

De richtlijnen voor de begrotingsrechtmatigheid zijn vastgelegd in de financiële verordening VRMWB 2023. Hierin staat onder andere beschreven wat de spelregels zijn. Iedere afwijking van de begroting wordt als onrechtmatig beschouwd. Hierbij zijn ook enkele categorieën gedefinieerd, waarbij afwijkingen als acceptabel worden aangemerkt;

- er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren,
- er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling,
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Begrotingsonrechtmatigheden worden expliciet zichtbaar gemaakt en toegelicht bij dit onderdeel. Bij de vaststelling van de jaarstukken, door het Algemeen Bestuur, wordt ook ingestemd met deze onrechtmatigheden, hierdoor tellen deze niet mee voor het oordeel van de accountant.

Analyse begrotingsrechtmatigheid programma's

Exploitatie

Op een tweetal programma-onderdelen is een overschrijding van de lasten zichtbaar. Dit betreft de overhead en de algemene dekkingsmiddelen. De totale overschrijding van de lasten in de exploitatie bedraagt € 0,2 miljoen, 0,2% van het begrotingstotaal. Deze overschrijding is onrechtmatig en telt mee in het oordeel voor de rechtmatigheid.

Programma onderdeel	Som van Begroting 2023 primair	Begrotingswijziging en 2023	Som van begroting 2023 definitief	Realisatie	Som van Resultaat per programmadeel	Conclusie Concerncontrol		onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
Veiligheid	€ -1.300.879	€ 72.717.788	€ 71.416.909	€ 70.270.454	€ 1.146.455				
Baten	€ -80.371.133	€ 65.576.097	€ -14.795.036	€ -10.240.573	€ -4.554.463	rechtmatig	(1)		
Lasten	€ 79.070.254	€ 7.141.692	€ 86.211.945	€ 80.511.027	€ 5.700.918	rechtmatig	(1)		
Overhead	€ 1.684.144	€ 14.043.170	€ 15.727.314	€ 15.671.564	€ 55.750				
Baten	€ -12.162.009	€ 12.127.009	€ -35.000	€ -222.734	€ 187.734	rechtmatig			
Lasten	€ 13.846.153	€ 1.916.161	€ 15.762.314	€ 15.894.299	€ -131.985	onrechtmatig	(2)		€ 131.985
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -85.689.947	€ -85.689.946	€ -85.689.847	€ -99				
Baten	€ -462.829	€ -85.799.390	€ -86.262.218	€ -86.333.320	€ 71.102	rechtmatig			
Lasten	€ 462.829	€ 109.443	€ 572.272	€ 643.473	€ -71.201	onrechtmatig	(3)		€ 71.201
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -				
Baten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	rechtmatig			
Lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	rechtmatig			
Reserve	€ -383.265	€ -1.071.011	€ -1.454.276	€ -1.053.512	€ -400.764				
Baten	€ -723.265	€ -1.079.511	€ -1.802.776	€ -1.402.012	€ -400.764	rechtmatig	(4)		
Lasten	€ 340.000	€ 8.500	€ 348.500	€ 348.500	€ -	rechtmatig			
Eindtotaal	€ 0	€ -0	€ 1	€ -801.340	€ 801.341			€ -	€ 203.186
								0,00%	0,20%

(1) Veiligheid

Bij het programma-onderdeel Veiligheid is zowel aan de baten- als aan de lastenkant een aanzienlijke onderschrijding zichtbaar. Dit is hoofdzakelijk een gevolg van het doorschuiven van de verkoop van de kazernes naar 2024, waardoor de baten (verkoopopbrengsten) als de lasten (boekwaarde kazernes) niet zijn gerealiseerd in 2023.
Tevens zijn er enkele overschrijdingen zichtbaar op de kostencategorieën energie, onderhoud voertuigen en bedrijfsvoeringskosten. Deze overschrijdingen worden gecompenseerd door de onderschrijding van de verkoop van de kazernes, maar zijn aanzienlijk hoger gerealiseerd dan begroot.

(2) Overhead lasten
Voor een totaalbedrag ad. € 132.000 is sprake van een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door diverse lasten, waaronder inhuur derden en de voorziening spaarverlof.
Conform de financiële verordening artikel 23, 3e lid wordt door het Algemeen Bestuur, bij het vaststellen van de jaarstukken ingestemd met deze begrotingsonrechtmatigheid. Hierdoor telt deze niet mee voor het oordeel van de accountant.

(3) Algemene dekkingsmiddelen lasten
De rentekosten van de kortlopende leningen zijn hoger, dan begroot. Er is ultimo 2023 een extra kasgeldlening aangetrokken ad. € 7 miljoen. Deze lening was niet in de begroting(swijziging) voorzien.
Dit betreft een beperkte overschrijding van de lasten met € 70.000.
Conform de financiële verordening artikel 23, 3e lid wordt door het Algemeen Bestuur, bij het vaststellen van de jaarstukken ingestemd met deze begrotingsonrechtmatigheid. Hierdoor telt deze niet mee voor het oordeel van de accountant.

(4) Reserves
De onderschrijding op de baten van de reserves (onttrekking) wijkt aanzienlijk af van de begroting. De onttrekking is lager, dan eerder geprognotiseerd, vanwege de vertraging van verschillende SaaS-projecten. Een facilitaire applicatie hoeft niet te worden vervangen en de vervanging van diverse applicaties zijn gedeeltelijk doorgeschoven naar 2024.

Investeringen
De investeringen zijn in 2023 binnen de goedgekeurde budgetten op categorie gerealiseerd. Er heeft zich geen overschrijding van de budgetten voorgedaan, ook vallen de investeringen binnen het bestaande beleid. De investeringen zijn hiermee rechtmatig.

Categorie	Som van Begroting 2023 primair	Som van Begroting na begrotingswijziging	Som van Begroting 2023 Definitief	Realisatie	Verschil	Conclusie Concerncontrol		onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
Grond aanschafwaarde	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	rechtmatig			
Bedrijfsgebouwen aanschafwaarde	€ -	€ 460.800	€ 460.800	€ 460.353	€ 447	rechtmatig			
Grond weg en waterbouwkundige werken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	rechtmatig			
Vervoermiddelen aanschafswaarde	€ 7.136.000	€ 5.199.300	€ 5.199.300	€ 5.119.794	€ 79.506	rechtmatig			
Machines, app. en install. boekwaard	€ 705.000	€ 857.100	€ 857.100	€ 363.533	€ 493.567	rechtmatig			
Ov. materiële vaste activa aanschafw	€ 1.550.000	€ 4.264.600	€ 4.264.600	€ 3.769.278	€ 495.322	rechtmatig			
	€ 9.391.000	€ 10.781.800	€ 10.781.800	€ 9.712.959	€ 1.068.842			€ -	€ -

4.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. Het bezoldigingsmaximum wordt jaarlijks geïndexeerd en is voor 2023 € 223.000.

De WNT geldt voor topfunctionarissen. Dit betekent in de praktijk de bestuurder(s) en, onder bepaalde voorwaarden, de hoogste leidinggevende(n) van een organisatie. Voor niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking geldt alleen een publicatieplicht op functie. Gezien het criteria van de dagelijkse leiding over de gehele organisatie, vallen alleen de algemeen directeur/regionaal commandant en de plaatsvervangende directeur/regionaal commandant onder de meldingsplicht WNT.

Publicatie topfunctionarissen zonder bezoldiging

Naam	Functie	Aanvang en einde functievervulling
Th. L. N. Weterings	Voorzitter AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
P.F.G. Depla	Plv. Voorzitter AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
M. Buijs	Lid AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
J.F.M. Janssen	Lid AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
A. J. Moerkerke	Lid AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
M. Mulder	Lid AB/DB	05-07-2023 - 31-12-2023
F.A. Petter	Lid AB/DB	01-01-2023 - 05-07-2023
M. Witte	Lid AB/DB	01-01-2023 - 31-12-2023
J. van Aart	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
J.J.C. Adriaansen	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
D.A. Alssema	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
S.C.A.M. Ausems	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
M.C. Bakermans	Lid AB	26-09-2023 - 31-12-2023
R.P. van den Belt	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
J. Brenninkmeijer	Lid AB	01-01-2023 - 11-01-2023
M.H.M.R. de Hoon-Veelenturf	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
E.B.A. Lichtenberg	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
M. van der Meer Mohr	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
J.M. van Midden	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
B.J.A. Roks	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
B.H.G. Scholtze	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
M.W.A.M. van Stappershoef	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
M.C. Starmans-Gelijns	Lid AB	01-01-2023 - 26-09-2023
M.C. Starmans-Gelijns	Lid AB	26-09-2023 - 31-12-2023
L. Schuitmaker	Lid AB	11-01-2023 - 31-12-2023
M. Verheijen	Lid AB	01-01-2023 - 26-09-2023
J.G.P. Vermue	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023
E.M.L. Weys	Lid AB	01-01-2023 - 31-12-2023

Publicatie bezoldiging leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking

Functiegegevens	Algemeen directeur / regionaal commandant	Plaatsvervangend Algemeen directeur/regionaal commandant
Naam	A.C. Trijselaar	C. de Jong
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2023 - 31-12-2023	01-01-2023 - 31-12-2023
Omvang dienstverband in fte	1,00	1,00
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 188.859	€ 145.845
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.649	€ 22.323
Subtotaal	€ 211.508	€ 168.168
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2023	**€ 211.508**	**€ 168.168**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
Aanvang en einde functievervulling	01-01-2022 - 31-12-2022	01-09-2022 - 31-12-2022
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 173.913	€ 49.349
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.282	€ 6.991
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 72.197
Totale bezoldiging 2022	**€ 196.195**	**€ 56.340**

4.11 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
				€ 13.042.827					
JenV	A18	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's** Veiligheidsregio's		Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: A18/03*			
			1	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 81.894	€ 1.941.916			
			2	Hotels/centra	€ 448.028	€ 448.028			
			3	Overige specifieke meerkosten	€ 0	€ 0			
			4	Overige Meerkosten	€ 867.589	€ 1.682.146			
				Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/05*	Eventuele toelic vorige indicator ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/07*		
			1	€ 1.397.511	Ja		Nee		

In euro's
Waarde in hele euro's invullen

4.12 Rechtmatigheidsverantwoording Dagelijks Bestuur

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur van de VRMWB toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is in het door het Algemeen Bestuur op 14 december 2023 vastgestelde controleprotocol het normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.086.850.

Bevinding
Het Dagelijks Bestuur van de VRMWB is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd[1].

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur van de VRMWB ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

---

[1] De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

4.13 Financieel overzicht op taakvelden

(bedragen x 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Saldo (begroting -/- rekening)
Lasten				
• 0.4 Overhead	€ 13.846	€ 15.762	€ 15.894	€ -132
• 0.5 Treasury	€ 463	€ 572	€ 643	€ -71
• 0.8 Baten en Lasten	€ -	€ -	€ -	€ -
• 0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€ 77.507	€ 83.821	€ 77.345	€ 6.476
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€ -	€ 520	€ 1.402	€ -882
• 8.3 Wonen en Bouwen	€ 1.563	€ 1.871	€ 1.768	€ 102
Totaal lasten	**€ 93.379**	**€ 102.547**	**€ 97.054**	**€ 5.493**
Baten				
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€ -	€ -520	€ -1.402	€ 882
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€ -80.371	€ -99.965	€ -94.533	€ -5.432
• 0.5 Treasury	€ -463	€ -572	€ -643	€ 71
• 0.4 Overhead	€ -12.162	€ -35	€ -223	€ 188
Totaal baten	**€ -92.996**	**€ -101.092**	**€ -96.802**	**€ -4.291**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 383**	**€ 1.454**	**€ 252**	**€ 1.202**
• 0.10 Mutaties reserves				
Onttrekking aan reserves	€ -723	€ -1.803	€ -1.402	€ -401
Toevoeging aan reserves	€ 340	€ 349	€ 349	€ -
Totaal mutaties reserves	**€ -383**	**€ -1.454**	**€ -1.054**	**€ -401**
Totaal saldo van lasten en baten incl. mutaties reserves	**€ 0**	**€ 0**	**€ -801**	**€ 801**

De lasten voor het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen zijn tot stand gekomen op basis van een analyse van de bestede uren van de sector risicobeheersing. Het gehanteerde percentage voor de toerekening bedraagt 41%.

5. Overige gegevens

5.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum geconstateerd.

5.2 Controleverklaring Accountant

6. Bijlagen

6.1 Intekentaken

Intekentaken FLO

Het betreft de FLO-rechten van medewerkers in een bezwarende functie die voor rekening komen van de gemeenten waar de medewerkers voorheen werkzaam waren. In onderstaand overzicht is de begroting en realisatie opgenomen van de FLO in 2023. De huidige intekentaken hebben betrekking op de met 4 gemeenten, gemaakte afspraken bij de regionalisering van de brandweer.

Gemeente (bedragen x 1.000)	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo begroting -/- realisatie
Regionalisering brandweer				
- Bergen op Zoom	€ 346	€ 432	€ 506	€ -74
- Breda	€ 1.084	€ 1.397	€ 1.431	€ -34
- Roosendaal	€ 406	€ 507	€ 593	€ -87
- Tilburg	€ 1.262	€ 1.555	€ 1.658	€ -103
Totaal FLO intekentaak	**€ 3.099**	**€ 3.891**	**€ 4.188**	**€ -297**

Afwijkingen in de realisatie van het FLO-overgangsrecht ten opzichte van de begroting na wijziging worden verrekend met boven vermelde gemeenten. De afwijking ten opzichte van de begroting na wijziging heeft betrekking op de eindafrekening en de afkoop van FLO-kosten en verschillen in de begroting en werkelijke loonkosten van de inactieven (medewerkers die al met FLO zijn). Dit is aanvullend op de eerder gemelde afwijking van de RVU over het Netto FLO-spaartegoed (NFST) 2022 en 2023.

Intekentaak kazernes

In 2013 is een besluit genomen over de overdracht van 9 kazernes vanuit zeven gemeenten aan Veiligheidsregio MWB per 31 december 2013. Met deze overdracht zijn er afspraken gemaakt over de verrekening van de eigenaarskosten zoals belastingen, verzekeringen en kapitaallasten. Deze kosten worden één op één verrekend met de betreffende gemeente.

De terugverkoop van de kazernes Bergen op Zoom en Waspik (Waalwijk) heeft niet in 2023 plaatsgevonden. Dit vindt plaats in het 1e kwartaal van 2024. Met de gemeente Moerdijk is een vergoeding afgesproken als bijdrage in de huisvestingskosten voor de kazerne Moerdijk-Haven.

Gemeente (bedragen x 1.000)	Begroting primitief 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Saldo begroting -/- realisatie
- Bergen op Zoom	€ 270	€ 270	€ 253	€ 18
- Moerdijk	€ 95	€ 95	€ 95	€ 0
- Waalwijk	€ 29	€ 29	€ 26	€ 3
Totaal intekentaak kazernes	**€ 394**	**€ 394**	**€ 374**	**€ 21**

6.2 Gemeentelijke bijdrage en Rijksbijdrage BDuR

De ontvangen gemeentelijke bijdragen afgezet tegen de begrote (na wijziging) bijdragen:

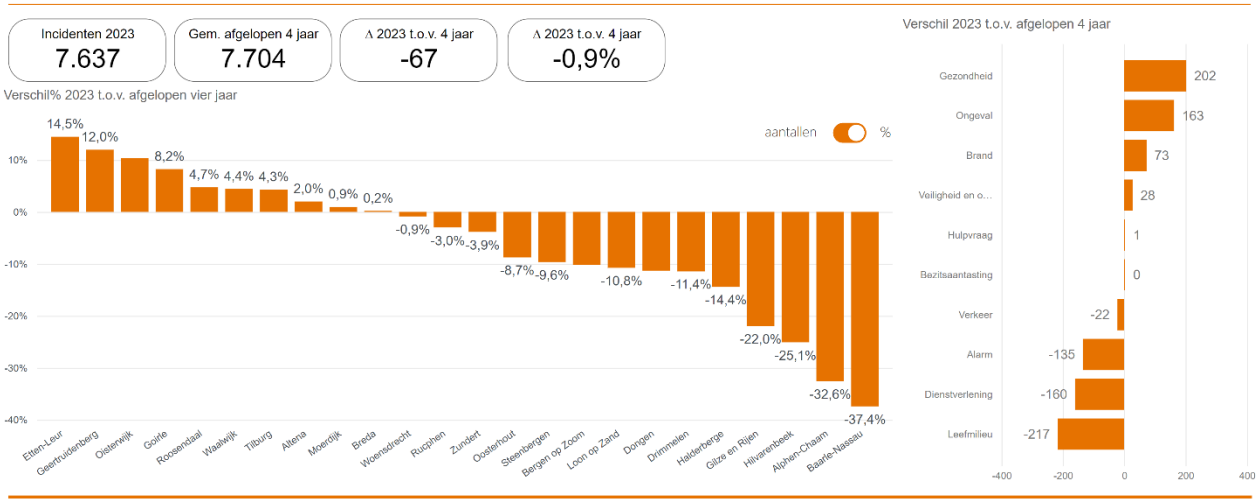
Gemeentelijke bijdragen 2023 Veiligheidsregio MWB (excl. intekentaken) (bedragen x 1.000)	Begrote opbrengsten	Ontvangen opbrengsten	Procentuele verdeling
Alphen-Chaam	€ 722	€ 722	0,99%
Altena	€ 3.285	€ 3.285	4,52%
Baarle-Nassau	€ 549	€ 549	0,76%
Bergen op Zoom	€ 4.267	€ 4.267	5,87%
Breda	€ 11.940	€ 11.940	16,44%
Dongen	€ 1.429	€ 1.429	1,97%
Drimmelen	€ 1.654	€ 1.654	2,28%
Etten-Leur	€ 2.513	€ 2.513	3,46%
Geertruidenberg	€ 1.271	€ 1.271	1,75%
Gilze en Rijen	€ 1.575	€ 1.575	2,17%
Goirle	€ 1.276	€ 1.276	1,76%
Halderberge	€ 1.935	€ 1.935	2,66%
Hilvarenbeek	€ 1.018	€ 1.018	1,40%
Loon op Zand	€ 1.356	€ 1.356	1,87%
Moerdijk	€ 3.138	€ 3.138	4,32%
Oisterwijk	€ 1.943	€ 1.943	2,67%
Oosterhout	€ 3.402	€ 3.402	4,68%
Roosendaal	€ 4.915	€ 4.915	6,77%
Rucphen	€ 1.229	€ 1.229	1,69%
Steenbergen	€ 1.570	€ 1.570	2,16%
Tilburg	€ 16.006	€ 16.006	22,03%
Waalwijk	€ 2.947	€ 2.947	4,06%
Woensdrecht	€ 1.480	€ 1.480	2,04%
Zundert	€ 1.227	€ 1.227	1,69%
Totaal Gemeentelijke bijdragen	**€ 72.647**	**€ 72.647**	**100,00%**

De ontvangen opbrengsten Rijksbijdrage BDuR:

Ontwikkeling Rijksbijdrage BDuR (Bedragen x 1.000)	Reguliere bijdrage	BDuR CB
Beleidsbegroting 2023 (beschikking december 2021)	€ 9.971	
Loon- en prijsbijstelling	€ 339	
Junibrief 2022	€ 10.309	
Beschikking december 2022	€ 10.309	€ 1.879
Loon- en prijsbijstelling	€ 855	€ -
Junibrief 2023	€ 11.164	€ 1.879

6.3 Rapportage van incidenten

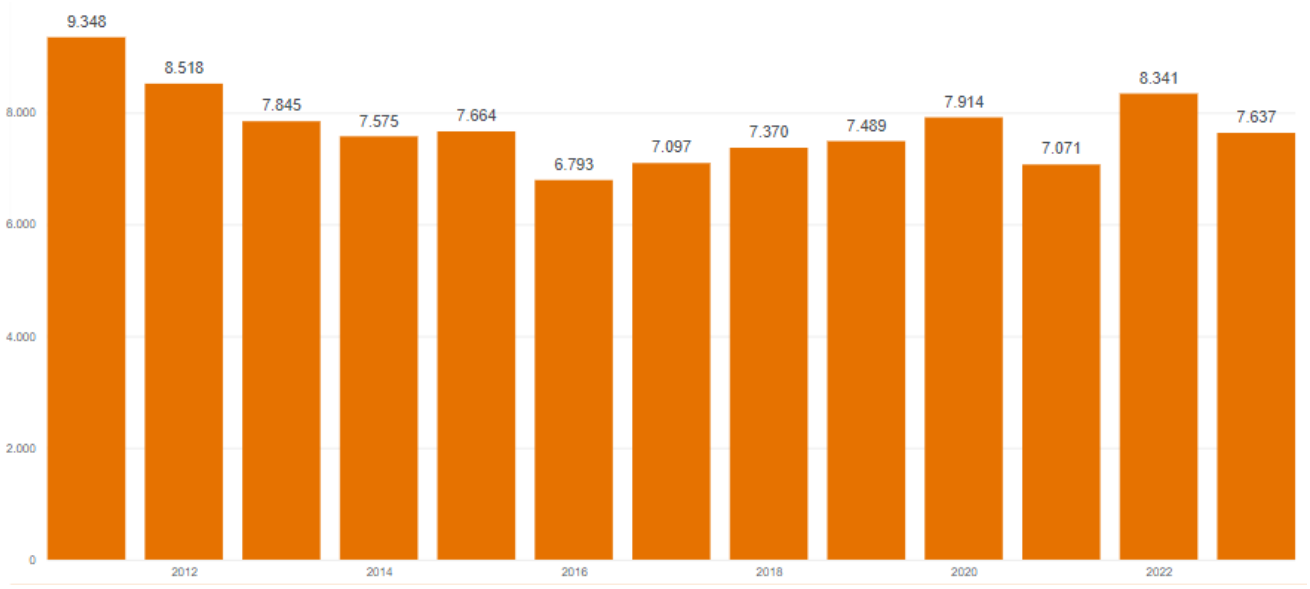
Aantal incidenten 2023 ten opzichte van gemiddelde afgelopen vier jaar

In 2023 waren er in totaal 7.637 incidenten in onze regio. Dat is 0,9% lager dan het gemiddelde aantal incidenten in de afgelopen vier jaar (7.704). De grafiek links toont per gemeente het procentuele verschil ten opzichte van het vierjaarlijkse gemiddelde. De grafiek rechts toont de toe- of afname in absolute aantallen per type incident over de hele regio.

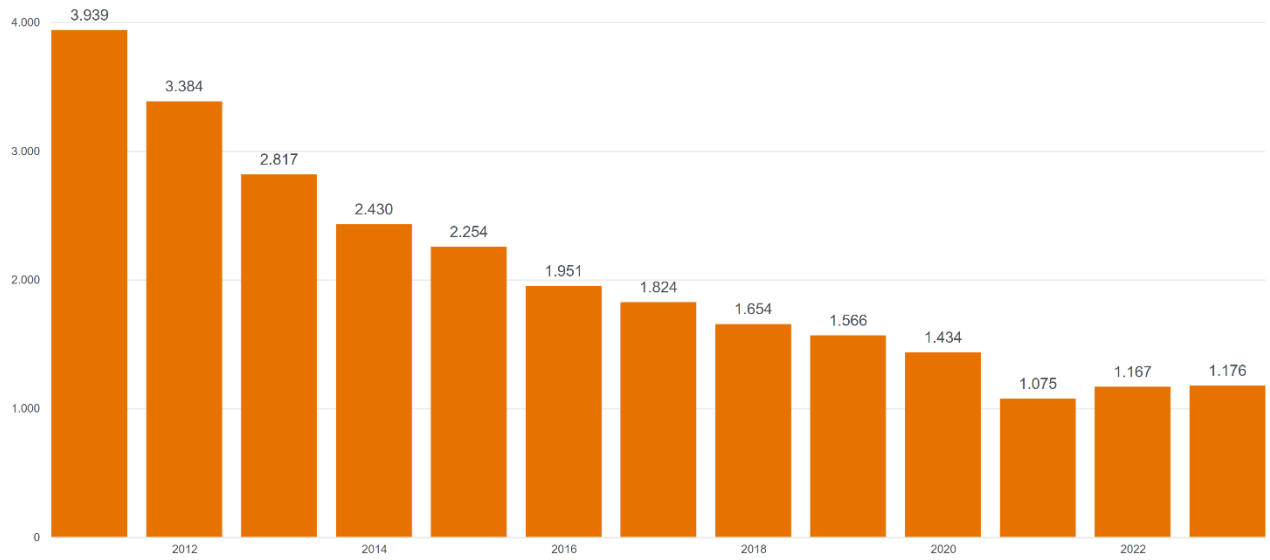
In absolute aantallen zien we in 2023 de grootste toename bij incidenten Gezondheid (reanimatie, afhijsen, tilassistentie) en Overige ongevallen (niet in het verkeer). Het absolute aantal incidenten Leefmilieu (water/weer problemen) en Dienstverlening (o.a. liftopsluitingen) waren duidelijk lager dan het vierjaarlijkse gemiddelde. De incidenten Water/weer fluctueren jaarlijkse sterk, zie ook de grafiek met Aantal incidenten Water/weer hieronder.

Totaal aantal incidenten per jaar 2011 t/m 2023 incl. Automatisch alarm

Het totaal aantal incidenten in 2023 was met 7.637 lager dan de 8.341 incidenten in 2022 en op het niveau van het langjarige gemiddelde (7.743). (Bron: GMS)

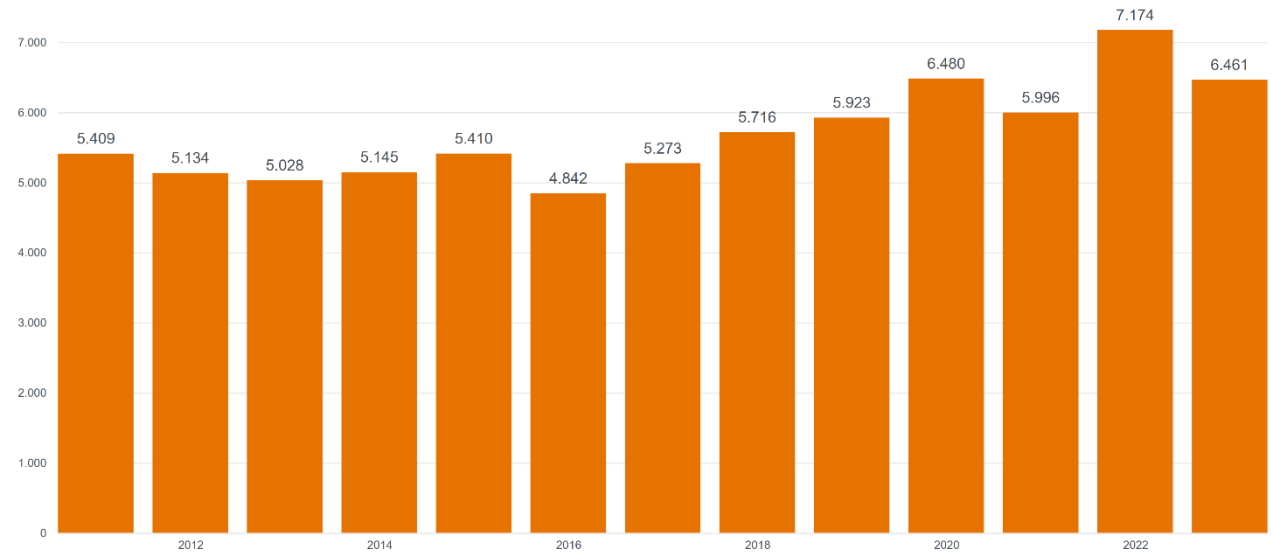
Aantal incidenten Automatisch alarm 2011 t/m 2023

Bron: GMS

In de afgelopen jaren is het aantal automatische meldingen (alarm) structureel afgenomen, omdat de melder meer tijd heeft om de melding te verifiëren, voordat de brandweer uitrukt. Het aantal in 2023 (1.176) komt nagenoeg overeen met 2022.

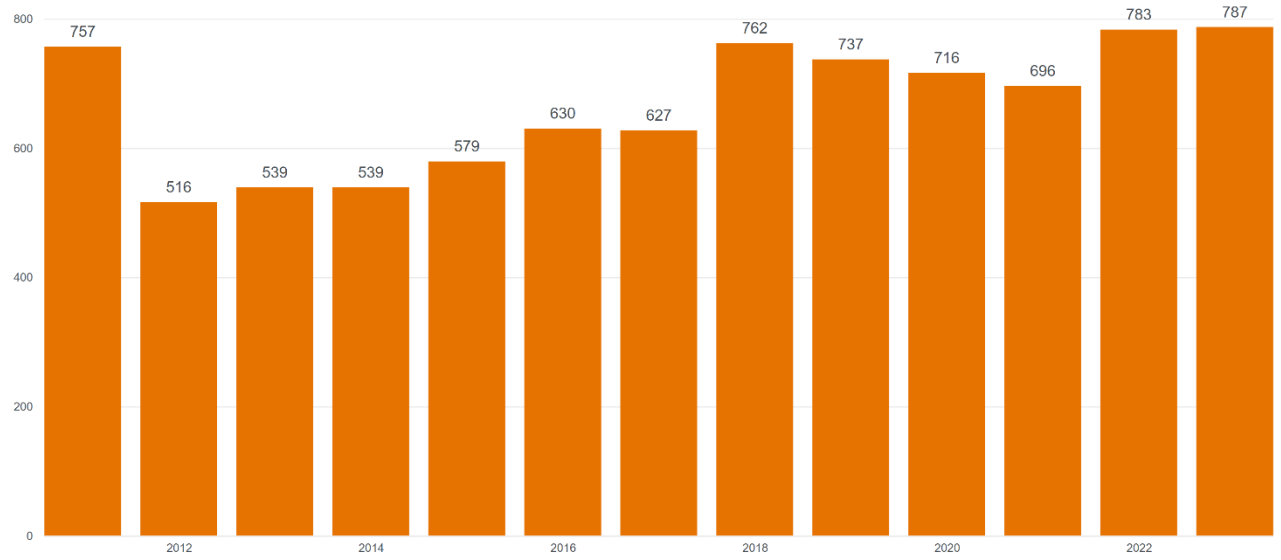
Aantal incidenten 2011 t/m 2023 excl. Automatisch alarm

Bron: GMS

Als de automatische meldingen buiten beschouwing worden gelaten, dan is er sinds 2016 een lichte toename van het aantal incidenten. Het aantal incidenten excl. Automatisch alarm is in 2023 zo'n 10% lager dan in het voorgaande jaar maar meer in lijn met het gemiddelde in de eerdere jaren.

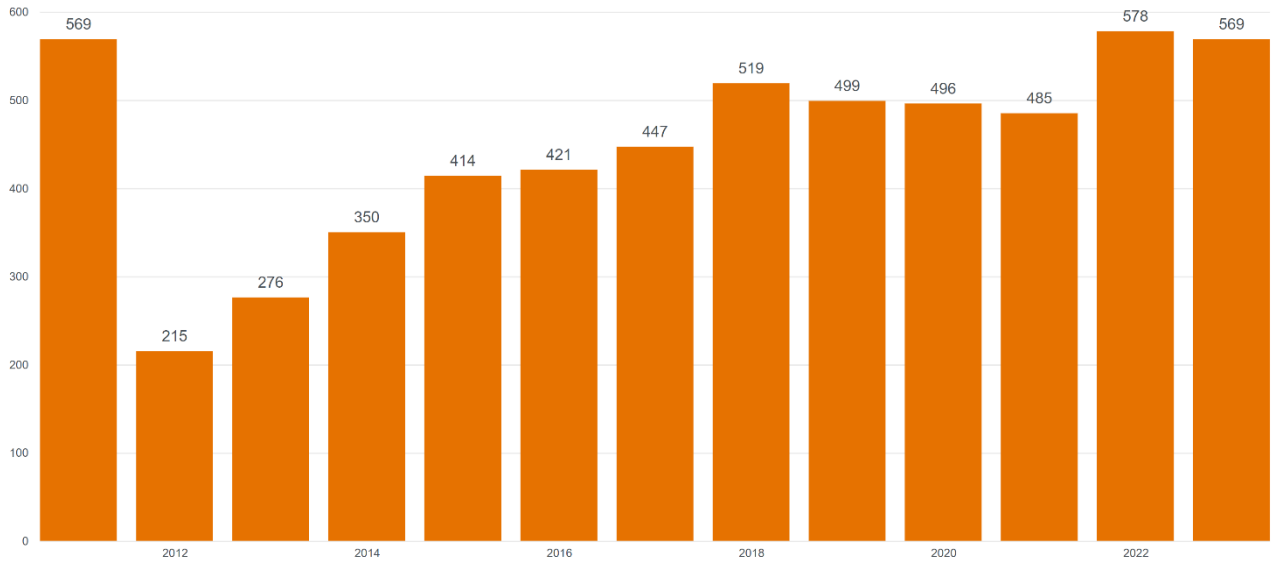
Aantal incidenten Gebouwbranden 2011 t/m 2023

Bron: GMS

We zien het aantal gebouwbranden licht stijgen in de afgelopen jaren.

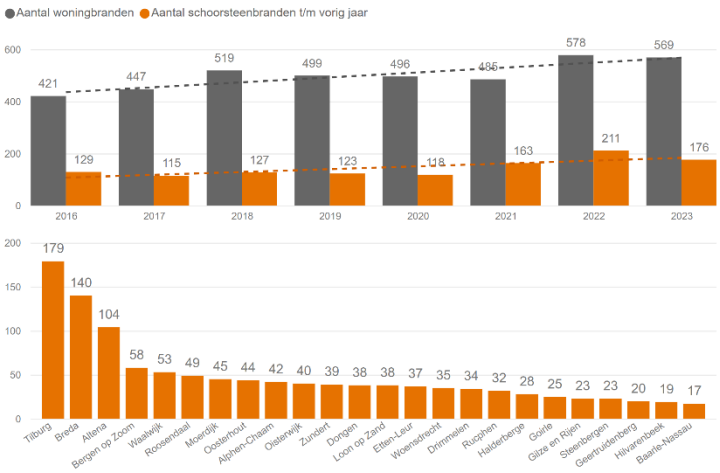
Aantal incidenten Woningbrand 2011 t/m 2023

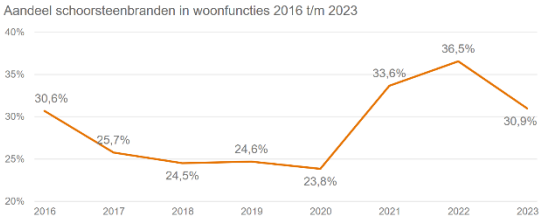

Bron: GMS

Er is een stijging van het aantal woningbranden in de afgelopen twaalf jaar, het sterk afwijkende jaar 2011 buiten beschouwing gelaten. Het aantal in 2023 komt overeen met dan in het voorgaande jaar.

Aantal Schoorsteenbranden in woningen 2016 t/m 2023

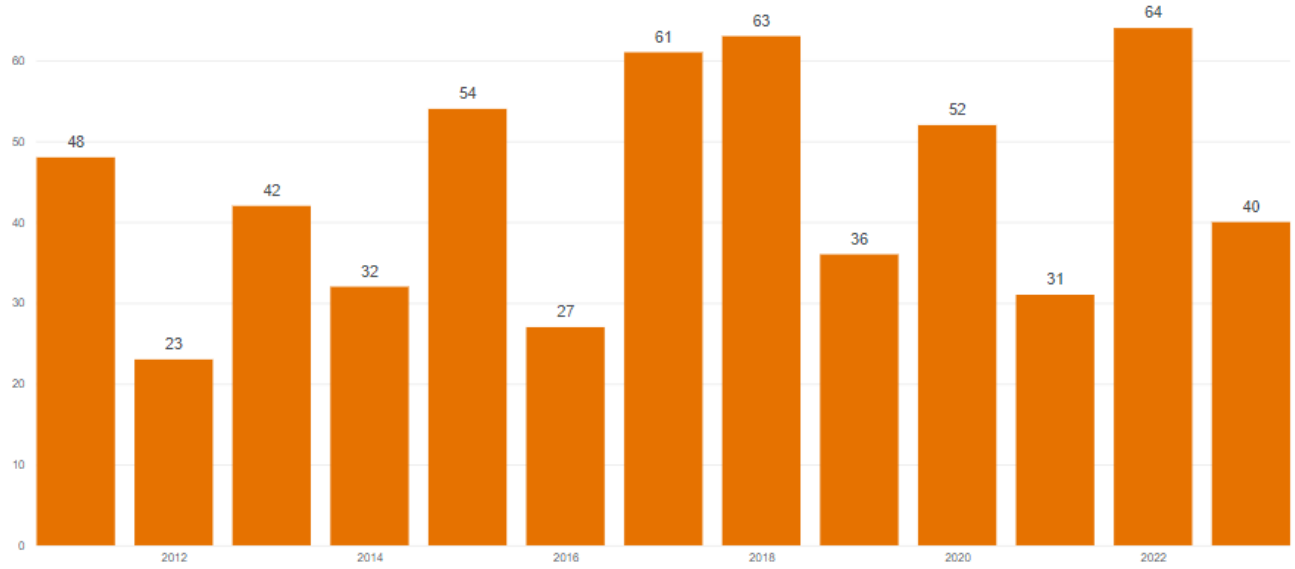

jaar	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Totaal
2016	24	15	15	24	1	1	2	2		11	10	24	129
2017	25	20	12	10	8	1		1	5	5	11	17	115
2018	18	27	16	10				3	13	15	14	11	127
2019	21	12	17	9	7				5	10	19	23	123
2020	15	11	20	8	5	2			2	13	15	27	118
2021	31	34	21	24	11	3		1		7	12	19	163
2022	40	28	29	22	4	4	3		10	14	13	44	211
2023	26	40	17	18	3	2	1	1	2	10	25	31	176
Totaal	200	187	147	125	39	13	6	8	37	85	119	196	1.162

Bron: GMS

Het aandeel van de schoorsteenbranden ten opzichte van het totaal aantal woningbranden nam toe sinds 2020. Het aandeel in 2023 (30,9%) was lager dan in de twee voorgaande jaren maar hoger dan het langjarige gemiddelde. Eén derde van alle woningbranden is een schoorsteenbrand en de meeste incidenten daarvan vinden plaats in een relatief korte periode (wintermaanden).

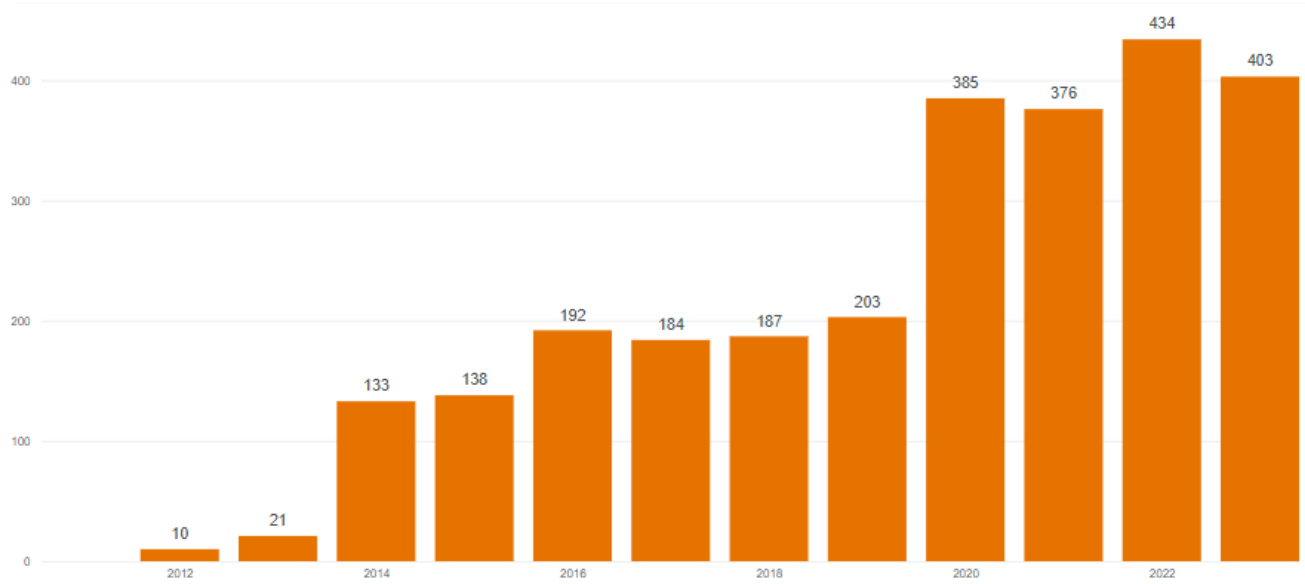
Aantal Natuurbranden 2011 t/m 2023

Bron: GMS

Het aantal natuurbranden varieert per jaar. Het aantal natuurbranden in 2022 was het hoogste in de afgelopen twaalf jaar. Er is een lichte toename in deze periode van dertien jaar.

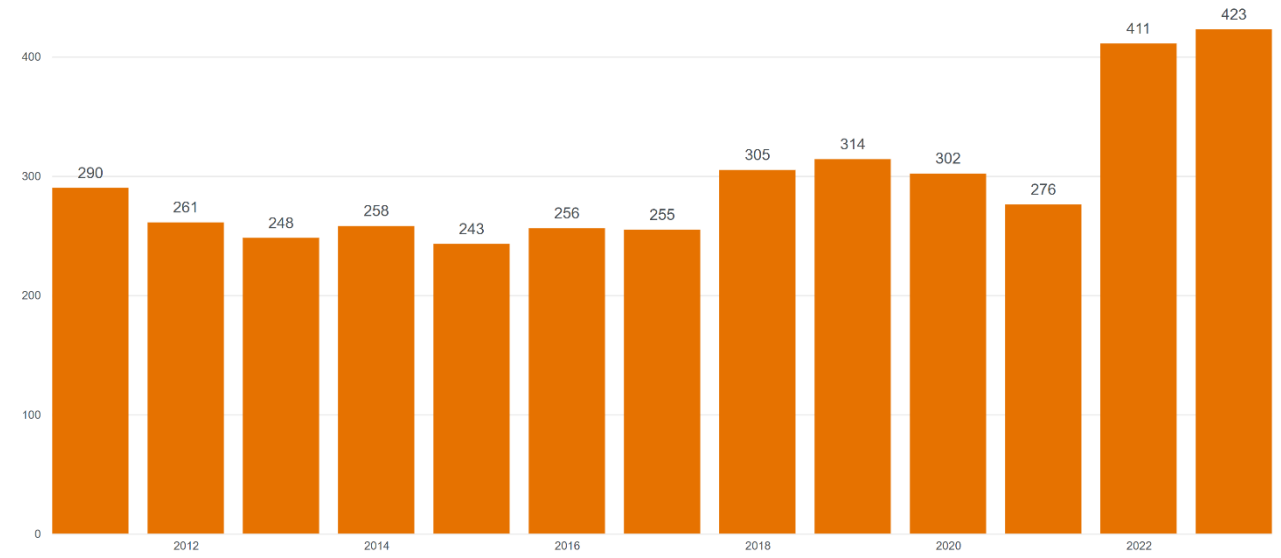
Aantal incidenten Reanimatie 2011 t/m 2023

Bron: GMS

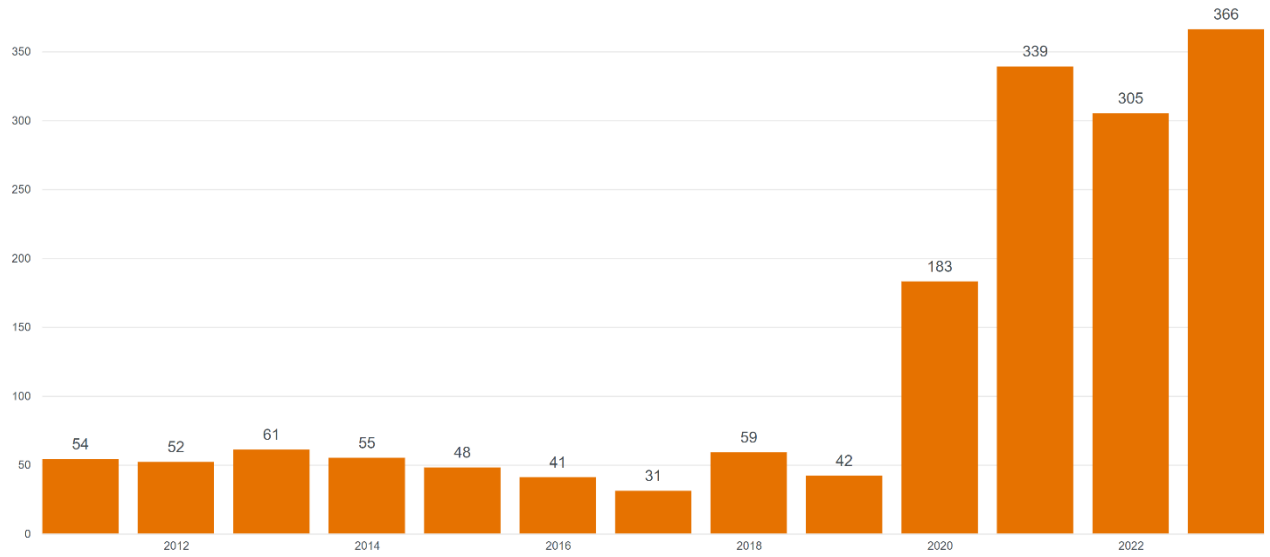
Sinds 2020 is het aantal reanimaties waar de brandweer voor gealarmeerd wordt sterk toegenomen. Het aantal in 2022 was het hoogste in de afgelopen twaalf jaar. Sinds 2020 alarmeren centralisten ook vrijwilligers van de brandweer. In 2023 is dit beleid gewijzigd; vrijwilligers van de brandweer rijden uitsluitend op verzoek van de GHOR. Dit verklaart het lagere aantal in 2023 (403).

Aantal incidenten Liftopsluitingen 2011 t/m 2023

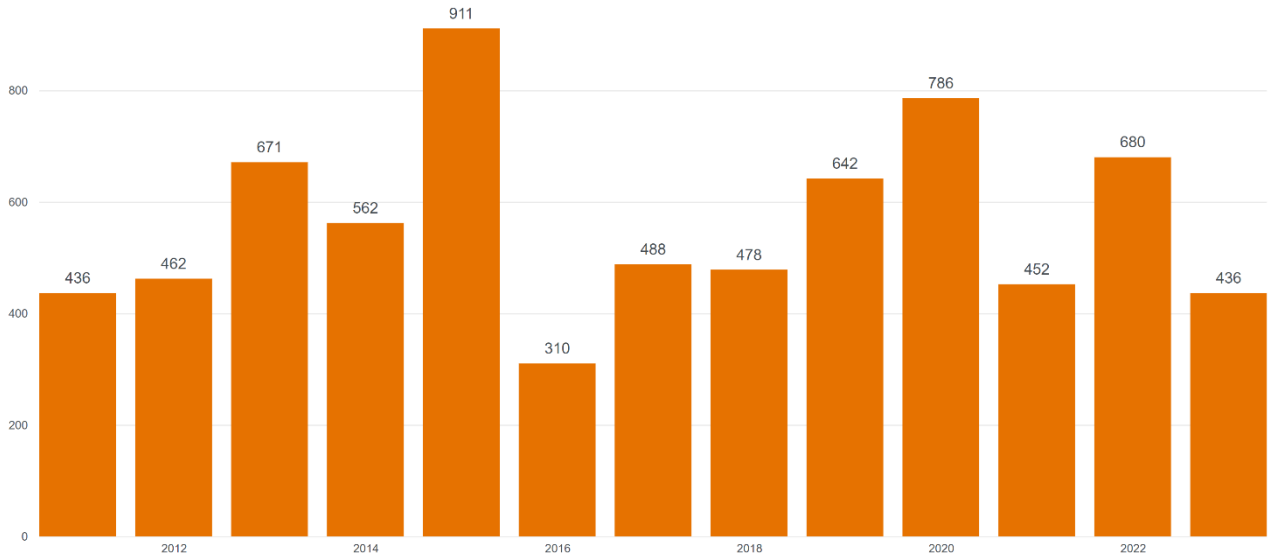
Het aantal incidenten Liftopsluitingen was in 2023 het hoogst in de afgelopen dertien jaar (423).

Aantal incidenten Gezondheid excl. Reanimaties 2011 t/m 2023

Het aantal incidenten Gezondheid zonder Reanimaties is in 2023 (366) het hoogst in de afgelopen dertien jaar. Het gaat vooral om (til) assistentie ambulance en afhijsen.

Aantal incidenten Water/weer 2011 t/m 2023

In 2023 waren er 436 incidenten vanwege water-/weeroverlast. We zien geen duidelijk patroon over de afgelopen dertien jaar.

6.4 Lijst van veelgebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur	MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
AI	Artificial Intelligence	MWB	Midden- en West-Brabant
AV	Audio Visueel	NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
BAC	Bestuurlijke Adviescommissie	NMS	Nationaal Meldkamer Systeem
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	OCB	Operationeel Centrum Brandweer
BCP	Business Continuïteitsplan	OEK	Oekraïne
BDuR	Besluit doeluitkering rampenbestrijding	OIV	Operationele Informatie Voorziening\
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
BLS	Basic Life Support (team	OvD-BZ	Officier van Dienst Bevolkingszorg
BOI	Bibliotheek Operationele Informatie	PID	Photo Ionisatie Detector
Brzo	Besluit risico´s zware ongevallen	PBM	Persoonlijke Beschermings Middelen
BT	Beleidsteam	PLOOI	Platform Open Overheid Informatie
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde	PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
BZK	Binnenlandse Zaken	PPS	Publiek-Private Samenwerking
CaCo	Calamiteiten Coördinator	PRT	Provinciale Regietafel
CERT	Computer Emergency Responce Team	RAV	Regionale Ambulance Voorziening
CISO	Chief Information Security Officer	RBT	Regionaal Beleidsteam
CO	Koolmonoxide	RCDV	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorgketen
COP	Community of Practice	ROT	Regionaal Operationeel Team
DB	Dagelijks Bestuur	RTIC-B	Real Time Intelligence Brandweer
DMS	Document Management Systeem	RVU	Regeling voor vervroegde uittreding
DPIA	Data Protection Impact Assesment	SaaS	Software as a Service
DROP	Decentrale Regelgeving Officiële Publicaties	SBM	Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk
EMU	Economische en Monetaire Unie	SEmFire	Sustainable Employability Firefighters
FG	Functionaris Gegevensbescherming	SIEM	Security Information & Event Management
FIDO	Financiering Decentrale Overheden	SISA	Single Information, Single Audit
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag	SOC	Security Operations Center
FTE	Full Time Equivalent	TAS	Tankautospuit
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	TBO	Team Brandonderzoek
GGO	Gebiedsgerichte Opkomsttijden	TCO	Team Collegiale Opvang
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	TGB	Terrorisme gevolgbestrijding
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer	UKB	Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg
GMS	Geïntegreerd Meldkamer Systeem	VB	Veiligheidsberaad

GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure	VBS	Veiligheidsbeheersysteem
HIN-CC	Hoofden Informatie Crisiscommunicatie	VEt	Veilige Energietransitie
HSL	Hogesnelheidslijn	VIK	Veiligheid Informatie Knooppunt
IBARC	Interregionale Brandweer Aanbesteding Radio Communicatiemiddelen	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie	VR	Veiligheidsregio
IGV	Informatie Gestuurde Veiligheid	VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West Brabant
IKB	Individueel Keuzebudget	Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
IOA	Informatie, Onderzoek en Analyse	Wik	Wit informatie knooppunt
IVRI	Intelligente Verkeersregel Instalatie	Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
IZA	Integraal Zorgakkoord	WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
J&V	Justitie en Veiligheid	WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke- en semipublieke sector
KAB	Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen	Woo	Wet open overheid
KCIO	Knooppunt Coördinatie en Informatie Oekraïne	Wvr	Wet veiligheidsregio's
KCR2	Knooppunt Crisisbeheersing voor Rijksoverheid en Regio’s en partners	WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio’s
LAN	Local Area Network		
LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking		
LOAV	Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's		

VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant Postbus 3208, 5003 DE Tilburg

Bezoekadres
Doornboslaan 225-227, Breda
Telefoon 088 22 50 000

info@vrmwb.nl /
www.vrmwb.nl